

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- زده کوونکي چې د آزاد شوي سړي او د هغه د سلوک او آزادۍ په برخه کې کوم متلونه

استعمالولای شي، هغه په خپلو کتابچو کې ليکي، مثلاً:

● خپل عمل د لارې مل دی.

● چې څه کرې هغه به رېبې.

شپږمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- يو شمېر زده کوونکي خپل ليکل شوي متلونه لولي او يو شمېر نور يې پر توره تخته ليکي..

۲. د پخواني غلام (آزاد شوي سړي) د اوسني ژوند په باره کې د کيسې ليکل.

- ښوونکي د کار طريقه تشرېح کوي او د پخواني غلام د اوسني ژوند په باره کې چې زده

کوونکي څه فکر کولای شي، هغه ليکي.

- ښوونکي دا پوښتنه پر توره تخته ليکي : "د غلام په ژوند کې څه بدلون راغلی دی؟"

- زده کوونکي خوابونه وايي.

- ښوونکي د منلو وړ جملې پر توره تخته ليکي.

د غلام په ژوند کې څه بدلون راغلی؟

هغه اوس يو آزاد انسان دی. هغه د خرماوو د بڼ خاوند دی.

هغه به اوس څه خرما خرخوي او له غريبانو سره به مرسته کوي.

د خرخ له پاره به ډېر څه لري. د خپل ژوند په باره کې به په

خپله فيصله کولای شي او داسې نور.

- زده کوونکي جملې کتابچو ته نقلوي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د جملو د لوستلو او ليکلو مشق کول.

اتلسم واحد

د کتاب مخونه : ۳۴ - ۳۵
عنوان : اسلامي گرانه (نظم)
د درسونو شمېر : ۵

هدفونه: زده کوونکي بايد :

- متن (نظم) په شعري لهجه ولوستلای او مطلب يې وويلای شي.
 - د متن گرانې / نا آشنا کلمې معنا کړای شي.
 - همقافيه کلمې وښودلای شي.
 - ترانه له ياده وويلای او ډولونه يې وښودلای شي.
- مواد : درسي کتابچه ، توره تخته ، سلېتونه / کتابچې

د تدريس طريقه :

لومړۍ درسي خاکه

۱. په عنوان پوهېدل :

- ښوونکي عنوان (اسلامي ترانه) پر تخته ليکي.
- بېل بېل زده کوونکي هغه لولي.
- ښوونکي له زده کوونکو څخه د [ترانه] د کلمې د معنا پوښتنه کوي.
- زده کوونکي / ښوونکي يې تشرېح کوي او وايي: "دا يو ډول نظم / شعر دی چې زياتره د څو کسانو له خوا په گډو آوازونو کې ويل کېږي. دې نظم / شعر ته خوږه نغمه هم وايي. ترانه ډېر ډولونه لري لکه: دوطن ترانه، د معارف ترانه، د جهاد ترانه، ... زموږ اسلامي ترانه خوښېږي."

- ښوونکي د منلو وړ جملې پر تخته ليکي.

اسلامي ترانه

- ترانه يو ډول نظم دی.
- ترانې ته خوږه نغمه هم وايي.
- ترانه ډېر ډولونه لري؛ لکه: د وطن ترانه، د معارف ترانه، د جهاد ترانه، ...
- زموږ اسلامي ترانه خوښېږي.

- زده کوونکي جملې لولي او بيا يې کتابچو ته نقلوي.

۲. په نظم پوهېدل :

- ښوونکی نظم په شعري لهجه لولي (زده کوونکو به کتابونه تړلي وي).

- زده کوونکي د نظم موضوع په خپله ساده ژبه بيانوي. ښوونکی ورسره مرسته کوي.

- زده کوونکي / ښوونکی معلوموي چې هر نظم په يوه خاصه لهجه او طرز لوستل / ويل کېږي.

- ښوونکی نظم يو ځل بيا لولي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- پر تبخته د ليکل شويو جملو د ليکلو مشق کول.

- د ترانې د لومړيو څلورو بيتونو لوستل.

دوهمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- د تېرې ورځې د مشق شويو جملو لوستل.

- زده کوونکي د نظم جزئيات بيانوي.

۲. د متن لوستل :

- زده کوونکي د ۳۴ مخ متن (د نظم لومړي پنځه بیتونه) په پټه خوله لولي. نا آشنا / مشکلي کلمې په نښه کوي.

- ښوونکی هغه کلمې پر تخته لیکي چې زده کوونکو په نښه کړې دي.
- زده کوونکي / ښوونکی یې تشریح کوي.

قادر	: د قدرت خاوند، د طاقت خاوند -
بې مثله	: بې ساری، بې جوړې، بې مثاله
واکدار	: واکمن، د واک خاوند
امتیان	: پیروان
مشال	: ډېوه، خراغ، شونتۍ، ...
ذوالجلال	: د لویي خاوند
حق	: رښتیا

- زده کوونکي یې لولي.

- بېل بېل زده کوونکي دوه دوه بیتونه لولي.

۳. د حضرت محمد صلی الله علیه وسلم په باره کې د جملو لیکل :

- ښوونکی عنوان (حضرت محمد صلی الله علیه وسلم) پر تخته لیکي. زده کوونکي یې لولي.

- ښوونکی خپلې جملې وایي. ښوونکی د منلو وړ جملې پرتوره تخته لیکي.

حضرت محمد صلی الله علیه وسلم
حضرت محمد صلی الله علیه وسلم د الله جل جلاله بنده دی. هغه په
مکه مکرمه کې زېږېدلی دی. دی د مسلمانانو پیغمبر دی. هغه د ډېرو
ښو اخلاقو خاوند و. هغه خلک له ظلم او ناروا څخه منع کول.
د حضرت محمد صلی الله علیه وسلم وینا ته حدیث وایي.

- زده کوونکي لومړی جملې لولي او بيا يې کتابچو ته نقلوي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- پر تخته د ليکل شوي متن د لوستلو مشق کول.

- د نظم د لوستل شوې برخې د لوستلو مشق کول.

دریمه درسي خاکه

تکرار :

- زده کوونکي د نظم لومړی برخه لولي.

- زده کوونکي د تېرې ورځې د ليکل شوي متن معلومات په شفاهي توگه بيانوي.

۲. د متن لوستل :

- د متن (نظم) پر پاتې برخه هم د لوستل شوې برخې د قدمونو په شان کار کېږي.

- د تشریح وړ کلمې به دا وي:

لوړ : جگ، اوچت، پاس	بهتره : ډېره ښه
نشان : نښه، نښان	معتبره : د اعتبار وړ، باوري
غالب : زورور، بريالی، برلاسی	ډوان : په منډو، منډې وهونکی
خادمان : خدمتگاران	نسکور : پرمخې، سرچپه، اولته
	ارمان : هيله، غوښتنه، آرزو

- زده کوونکي يې لولي او بيا يې کتابچو ته نقلوي.

- ډېر زده کوونکي د نظم دوه دوه بيتونه لولي.

۳. د متن ليکل :

- ښوونکی پر توره تخته [قرآن کریم] ليکي.

- زده کوونکي په دې پاره کې خپل معلومات وايي.

- بنوونکی د منلو وړ جملې پر توره تخته ليکي.

قرآن کریم

قرآن کریم د الله جل جلاله کتاب دی. قرآن کریم پر حضرت محمد صلی الله علیه وسلم نازل شوی دی. موږ پر قرآن کریم ایمان لرو. قرآن کریم ۳۰ سپارې لري. د قرآن کریم تلاوت (لوستل) ډېر ثواب لري....

- زده کوونکي یې لولي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د تورې تختې متن کتابچو ته رسول.

- ترانه په یاد زده کول.

څلورمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي هغه متن چې تېره ورځ ورباندې کار شوی ، له کتابچو څخه لولي.

- یو زده کوونکی ترانه په خوږه ژبه وايي / لولي. نور زده کوونکي یې ورپسې په گډه

تکراروي.

- زده کوونکي ترانه له یاده وايي.

۲. د همقافیه کلمو پېژندل :

- بنوونکی د تورې تختې د بېلو بېلو ستونونو د پاسه یوه یوه کلمه ليکي. له شاگردانو څخه

غواړي چې ډېرې یوې له پاره داسې سره ورته او هم آواز کلمې پیدا کړي چې تر ټولو

وړوستي دوه یا درې توري یې یو ډول شکل او آواز ولري.

- بنوونکی موضوع زده کوونکو ته روښانه کوي او له هرې یوې کلمې سره یوه یوه همقافیه کلمه د مثال په ډول وايي / لیکي.

- زده کوونکي همقافیه کلمې پیدا کوي. بنوونکی ورڅخه صحیح او د منلو وړ کلمې په مربوطو ستونونو کې لیکي.

پتنگان	واکدار	زمان	نوالجلال	بهره	اسلام
مسلمانان	مددگار	روان	مشال	معتبره	قام
امتيان	سردار	ارمان	کمال	خبره	سلام
نگهبان	همکار	انسان	حلال	خوندوره	کلام
خادمان	څوکيدار	نشان	زوال	زړوره	امام
		جهان	مدال	کوثره	نېک نام
		دوان	جلال		بام
			مشال		پام

- بنوونکی وايي: چې همقافیه کلمې د شعر د بیتونو په اخر کې کارول کېږي چې شعر ورسره وزن پیدا کوي.

- زده کوونکي يې لولي او بيا يې کتابچو ته رسوي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د نظم لوستل / په یاد زده کول.

- په کتابچو کې د همقافیه کلمو د لیکلو مشق کول.

پنځمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي ترانه لولي.

- دوه زده کوونکي چې خواږه آوازونه لري، ترانه له ياده وايي. (ښوونکی دې په دې فعاليت کې ټولو زده کوونکو ته برخه ورکړي)

- يو يو زده کوونکی يو يو بيت لولي. بېل بېل زده کوونکي يې معنا کوي او يا د هغه مطلب په خپله ساده ژبه وايي.

۲. پر همقافيه کلمو او نيمگړيو جملو باندې کار کول :

- ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې څنگه مو تېره ورځ د ځينو کلمو همقافيه کلمې پيدا کړې، داسې اوس د بيت د وروستۍ مسرې له پاره همقافيه جملې جوړې کړئ. په دې قدم زده کوونکي شعر ويلو (جوړولو) ته هڅول کېږي.

- ښوونکي پر تخته دوه ستونونه جوړوي او د پاسه پرې ليکي : موږ مسلمانان يو.

- ښوونکی په مطلب باندې د پوهېدلو له پاره هر يوه ته يوه مثالي جمله وايي او ليکي.

- زده کوونکي کوښښ کوي چې مشابه جملې جوړې کړي.

- ښوونکی د منلو وړ جملې (مسرې) په مربوطه کتارونو کې ليکي.

موږ مسلمانان يو	ډېره معتبره ده
موږه امتيان يو	هرڅه نه خبره ده
ښه ښايسته زلميان يو	ډېره خوندوره ده
حق پسې روان يو	ټولو کې زړوره ده
توره کې غازيان يو	ښه ښايسته کوتره ده
معلوم په هر ميدان يو	ټولو کې بهتره ده

- زده کوونکي يې لولي او بيا يې کتابچو ته رسوي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د همقافيه جملو (مسرو) د لوستلو / ليکلو مشق کول.

د کتاب مخونه : ۳۶ - ۳۷
عنوان : امام ابو حنيفه رحمه الله عليه
د درسونو شمېر : ۴

هدفونه: زده کوونکي بايد :

- متن ولوستلای شي.
- د متن گرانې کلمې او عبارتونه تشریح کړای شي.
- د امام ابو حنيفه رحمه الله عليه د ژوند په باره کې معلومات وویلای شي.
- مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېتونه / کتابچې

د تدریس طریقه :

لومړۍ درسي خاکه

۱. پر عنوان بحث کول :

- ښوونکی عنوان پر توره تخته لیکي. زده کوونکي یې لولي.
- ښوونکی / زده کوونکي دغه نوم تشریح کوي.
- ښوونکی وايي چې اوس به تاسو د دې لوی شخص په هکله یو متن ولولئ.

۲. د متن لوستل :

- زده کوونکي د ۳۶ مخ متن په درېوو مزخلو کې لولي.
- زده کوونکي لومړنۍ څلور کرښې په پټه خوله لولي او تر مشکلو / نا آشنا کلمو لاندې کرښه کاري (لاندې وگورئ).
- زده کوونکي / ښوونکی په نښه شوې کلمې په معموله طریقه تشریح کوي.

امام	: پېشوا، لارښود
ابو حنيفه	: د امام صاحب لقب دی.
رحمه الله عليه	: د الله رحمت دې ورباندې وي.
هجرت	: د كفارو له لاسه د خپل وطن پرېښودل.
کوفه	: د بغداد يو ښار دی.
بډای	: شتمن، چې ډېر مال دولت لري.
سوداګري	: تجارت، د مالونو (شيانونو) اخیستل او بېرته يې په ګټه خرڅول.

- زده کوونکي لومړنی پاراګراف ټولګي ته لولي.

- په همدغه ډول د دوو نورو پاراګرافونو لوستل. لاندېنۍ مشکلي / نا آشنا کلمې او عبارتونه ښايي تشرېح ته اړتيا ولري.

دوهم پاراګراف	درېم پاراګراف
اغېزه : تاثیر	حدیثونه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم خبرې
ملا وترله: اراده وکړه	مجید : شریف، شاندار
مرکز : خای	فقه : دقرآن او حدیث علم، د دین علم
	نومیالي : مشهور

۳. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د متن د ورومې برخې د لوستلو مشق کول.

- د امام ابو حنيفه رحمه الله عليه د نامه د لیکلو مشق کول.

- زده کوونکي هڅه کوي چې د مشکلو او نا آشنا کلمو معناګانې راپه زړه کړي.

دوهمه درسي ځاګه

۱. تکرار :

- زده کوونکو ته چې د امام ابو حنيفه رحمه الله عليه په باره کې څه ور په زړه کېږي، هغه بيانوي.

ماشوم مینې ته اړ دی. ماشوم باید درس ووايي. ماشوم باید لوبې وکړي. لویان باید د ماشوم خبرې واورې. د ماشوم خبرو ته دې خواب وویلای شي. که ناروغ شي باید علاج یې وشي. په ماشوم باید سخت کارونه ونه شي.

۴. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د تورې تختې د متن د لوستلو مشق کول.

- د تورې تختې د متن د لیکلو مشق کول.

څلورم واحد

د کتاب مخونه : ۴ - ۵
عنوان : علم او دولت
د درسونو شمېر : ۴

هدفونه: زده کوونکي باید :

- متن ولوستلای او مطلب یې وویلای شي.
- د متن ګراني کلمې معنا کړای شي.
- د متن مربوط سوالونو ته خوابونه وویلای شي.
- صفت وپېژني او په مذکرو او مؤنثو شکلونو یې وکارولای شي.
- د علم د زده کړې ضرورت وپېژني.

مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېټونه / کتابچې

- زده کوونکي د متن ورومبی برخه خو څو څو ځله ټولگي ته لولي.

۲. د متن لوستل :

- زده کوونکي د ۳۷ مخ پر متن د تهرې ورځې په شان کار کوي.

- دا کلمې او عبارتونه ښايي تشریح ته اړتیا ولري :

څلورم پاراگراف	پنځم پاراگراف
ذهن : فکر، دماغ	مړينې : وفات، مړگ
عقل : پوهه، هوشیاري	خپور شوي : مشهور شو
وړ : لایق، قابل	ورمات شول: ورغلل

شپږم پاراگراف	اووم پاراگراف
پرهېزگار: ښه سړی، چې له گناه ځان ساتي	قاضي: چې د ښو او بدو تمیز کوي،
سخي: د سخاوت خاوند، چې بخیل نه وي.	چې د حق او باطل ترمنځ فرق کوي
ښېگنه: ښکې، احسان، ښه	خواشینۍ: خوابدۍ، خفه، پرېشان
	قمری هجري کال: هغه کال چې د
	سپوږمۍ په حساب د رسول الله صلی الله
	عليه وسلم له هجرت څخه پیل شوی.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د لاندېنۍ جملې چې د متن د مفهوم نتیجه ده مشق کول.

"حضرت امام ابو حنیفه رحمه الله علیه د اسلامي علومو یو لوی استاد و".

- د ټول متن د لوستلو مشق کول.

۱. تکرار :

- زده کوونکي متن خو خله لولي.

- بنوونکی د تهرې ورځې نا آشنا کلمې پر تخته لیکي. یو یو زده کوونکی یې لولي، بیا یې معنا کوي.

۲. له خوړو ورو توریو کلمې جوړول :

- بنوونکی پر توره تخته اته توري لیکي او له زده کوونکو څخه غواړي چې د هغو په شاوخوا

کې فکر وکړي او څومره کلمې چې ځنې جوړولای شي هغه په خپلو کتابچو کې ولیکي.

- زده کوونکی فکر کوي، کلمې جوړوي او په کتابچو کې یې لیکي.

- بېل بېل زده کوونکی یوه یوه کلمه وایي. بنوونکی ورڅخه د منلو وړ کلمې په ترتیب سره پر

توره تخته یوه په بلې پسې لیکي.

ا ب و ح ن ي ف ه					
ابو حنیفه	بابا	وبا	نوی	یو	فنا
حنیف	بیا	وینه	نهه	یوه	فن
حنیفه	بیه	وفا	نه	هوا	فاني
حنان	بوی	وا وا	...	اوبه	...
...	بې وفا	ویني
	...	ونه			
		...			

- زده کوونکي یوه یوه کلمه لولي. که ضرورت و تشریح کوي یې.

- زده کوونکي ټولې کلمې یوځل بیا د تورې تختې د کلمو په شکل په کتابچو کې لیکي.

۳. په ټولګي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- زده کوونکي له پورتنیو جوړو شویو کلمو څخه د پنځو کلمو له پاره یو یو جمله په کتابچو کې لیکي.

- د متن د لوستلو مشق کول.

(زده کوونکي دې په دې خبره وپوهولای شي چې هغوی به په خپله هم د متن په باره کې یو له بله څخه پوښتنې کوي او ځوابونه به وایي).

څلورمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي له هغو جملو څخه چې تېره ورځ یې لیکلي دي ، یو څو جملې لولي.

۲. د متن په باره کې پوښتنې کول :

- ښوونکي د پوښتنو کولو او ځوابونو ورکولو په باره کې لارښوونه کوي.

- ښوونکي زده کوونکو ته وخت ورکوي چې په نوبت سره دې یو پوښتنه کوي او بل دې ورته په داوطلبانه توګه ځواب وایي.

(ښوونکي زده کوونکي په دې خبره پوهوي چې ښايي د یوې پوښتنې له پاره څو ځوابونه وي).

- ښوونکي د متن په ارتباط ځینې هغه پوښتنې کوي چې زده کوونکو لا یو له بل څخه نه دي کړې.

● امام ابو حنیفه رحمه الله علیه څوک و؟

● هغه چېرته اوسېده؟

● هغه په کوچنیوالي کې څه کول؟

- هغه ولې په لويوالي کې په سبق ويلو شروع وکړه؟
 - هغه کوم علمونه زده کړي وو؟
 - هغه چېرته علم حاصل کړی و؟
 - سربېره پر درس ورکولو هغه نور څه کاروبار درلود؟
 - هغه له خلکو سره څنگه سلوک کاوه؟
 - هغه چېرته مړ شو؟
 - د هغه وخت خليفه هغه ولې قيد کړ؟
 - د امام ابو حنيفه رحمه الله عليه د بند په باره کې څه فکر کوئ؟ (بحث)
۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :
- د متن د لاندېنيو کلمو د ليکلو مشق کول :
- نوميالی ، پرهېزگار ، سوداگري ، بداي ، هجري .

شلم واحد

د کتاب مخونه : ۳۸ - ۳۹
عنوان : لوی خوان (کېسه)
د درسونو شمېر : ۶

هدفونه: زده کوونکي بايد :

- متن ولوستلای او مطلب يې وويلای شي.
- گرانې کلمې معنا او دمتن په باره کې پوښتنو ته ځوابونه وويلای شي.
- د عبدالقادر جيلاني رحمه الله عليه د ژوند په باره کې معلومات ورکړای شي.

- د متن د هر پاراگراف له پاره کلیدي جملې وليکلای شي.

- نومونه د لېنډي کړای شي.

- د نومونو مفرد او جمع وښودلای شي.

مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېتونه / کتابچې

د تدريس طريقه :

لومړۍ درسي خاکه

۱. چمتو کول :

- ښوونکي د [قافله] کلمه پر توره تخته ليکي.

- زده کوونکي يې لولي. څه چې يې د دې کلمې په باره کې زده وي ، هغه وايي.

(که چېرې زده کوونکي د [قافله] په معنا نه پوهېږي نو د درسي کتاب د ۱۳ مخ رسمونه

دې وگوري او بحث دې ورباندې وکړي).

۲. د متن لوستل :

- ښوونکي وايي چې تاسو به اوس د يوې قافلي کيسه ولولئ. خو ورومې به يو څو کلمې پر

توره تخته ليکم او تاسو به ځانونه پرې پوهوئ.

- ښوونکي د [کونده] کلمه ليکي. زده کوونکي يې لولي. زده کوونکي / ښوونکي يې تشرېح کوي.

- همدغه شان پر لاندېنيو کلمو کار ته دوام ورکول کېږي.

ایران : د افغانستان يو گاونډی هېواد	قافله : د خلکو او اوبانو کتار
نامتو : مشهور ، نوميالی	نافرمانی: سرکشي ، سرغړونه
بودی : زړه ښځه	توبه : پښهمني ، بېزاره کېدل
نازولی : نازېښ	لوت : غلا ، چور ، تالا ، تالان
بغداد : د عراق مرکز دی. د يو ښار نوم دی	پيرانو پير: د عبدالقادر جيلاني
تنگسپه: تکليف	رحمه الله عليه لقب دی.

- زده کوونکي متن په پټه خوله لولي له مشکل سره د مخامخ کېدو په وخت کې له انډيوال يا بنوونکي څخه مرسته غواړي.

- زده کوونکي پر کيسه تبصرې کوي. چې څه يې په زړه کېږي يا يې خوښ وي، هغه وايي او پوښتنې کوي.

- بنوونکي د کيسې د اساسي موضوع په ارتباط پوښتنې کوي، مثلاً:

- بودی چېرته ژوند کاوه؟
 - بغداد ته د روانېدلو په وخت کې بودی خپل زوی ته څه وويل؟
 - هغه په سفر کې له چا سره ملګری شو؟
 - قافلي ته څه ورپېښ شول؟
 - غله له هلک څخه څه پوښتنه وکړه؟
 - هلک ورته څه وويل؟
 - هلک د غلو مشر ته څه ځواب ورکړ؟
 - د غلو مشر چې د هلک خبره واورېده نو څه يې وکړل؟
 - له هلک څخه وروسته څه جوړ شول؟
 - د هغه اصلي نوم څه دی؟
 - د هغه لقبونه کوم دي؟
۳. په ټولګي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :
- د متن د لوستلو مشق کول.

دوهمه درسي ځاګه

۱. تکرار :

- بنوونکي لاندېنې جوړښت (ترکیب) پر توره تخته ليکي :

زموږ كيسه

څوک ؟

چېرته ؟

کله ؟

څه ؟

ولې ؟

- ښوونکی د فعالیت په برخه کې رڼا اچوي. زده کوونکي پورتنی جوړښت په پام کې نیسي.

څه چې له کیسې څخه ور په زړه کېږي، هغه وایي، لکه:

• کیسه د چا په باره کې ده؟

• بودی چېرته ژوند کاوه؟

• دا کیسه کله پېښه شوه؟

• هلک ته څه ورپېښ شول؟

• د غلو مشر هلک ولې پرېښود؟

- زده کوونکي یو په بل پسې د دغو پوښتنو په پیروي د کیسې حقایق بیانوي.

۲. د متن لوستل :

- ډېر زده کوونکي د متن یوه یوه برخه ټولگي ته لولي.

۳. د رښتیا ویلو د اغېزو په باره کې بحث کول :

- ښوونکی د لاندېنیو پوښتنو په مرسته د یوه بحث لارښوونه کوي :

• تاسو څه فکر کوئ چې د غله د دې پوښتنې په وخت کې چې "له تا سره څه شته؟"

هلک څه فکر وکړ؟

• تاسو څه فکر کوئ چې کله قافلې ته د تګ اجازه ورکړای شوه، هلک څه ډول احساس کاوه؟

• تاسو څه فکر کوئ چې د قافلې نورو خلکو د هلک په باره کې څه فکر کاوه؟

۴. د نتیجه يي جملې لیکل :

- ښوونکی لاندېنۍ جمله د کیسې د نتیجې په توګه پر توره تخته لیکي :

"رښتیا ویل که څه هم ډېر ګران کار دی، خو د الله جل جلاله حکم دی چې له درواغو څخه باید ځانونه وژغورو."

- زده کوونکي پورتنۍ جمله لولي او مطلب یې بیانوي.

- زده کوونکي جمله په ښکلي خط خپلو کتابچو ته نقلوي.

۵. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د نتیجې د جملې د لیکلو مشق کول.

- د بلې ورځې د لوستلو د مقابلې له پاره د ټول متن د لوستلو مشق کول.

دریځه درسي خاکه

۱. د لوستلو مقابله کول :

- د کیسې د لوستلو له پاره درې تنه زده کوونکي د ټولګي مخې ته راځي. هر زده کوونکی یو

پاراګراف لولي. بیا اورېدونکي تر ټولو ښه لوستونکی، یعنې هغه چې له نورو څخه یې متن

ښه او روان لوستی دی، ښيي.

- په همدغه طریقه نور زده کوونکي هم بېل بېل پاراګرافونه لولي چې ډېر زده کوونکي په کې

برخه اخلي.

۲. د کیسې د هک د مختلفو نومونو لیکل:

- ښوونکی دوه نیمګړې جملې پر توره تخته لیکي :

د هک نوم و.

وروسته د او په نومونو یاد شو.

- بنوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې په کیسه کې د ذکر شوي هلك نوم او لقبونه معلوم کړي.

- زده کوونکي چې څه وايي، بنوونکی يې پر توره تخته ليکي.

د هلك نوم شيخ عبدالقادر جيلاني و. وروسته د لوی ځوان،
پيرانو پير او غوث الاعظم په نومونو ياد شو.

- زده کوونکي پورتنۍ جملې له تورې تختې څخه کتابچو ته نقلوي.

۳. په تولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- له کیسې څخه د هلك د نامه او لقبونو د ليکلو مشق کول.

څلورمه درسي څاکه

۱. تکرار :

- بېل بېل زده کوونکی د هلك نوم او لقبونه له ياده ليکي. نور يې لولي. چک او اصلاح کوي يې.

په څو لنډو جملو کې د کیسې تشریح کول :

- بنوونکی وايي چې ورومېنی پاراگراف په پټه خوله ولولئ. په يوه يا دوو جملو کې يې مفهوم وليکئ.

- بنوونکی زده کوونکي د يوې جملې معلومولو ته رهنمايي کوي؛ مثلاً: "په بخوا زمانه کې يو هلك د لوړو تعليماتو له پاره بغداد ته روان شو."

- بنوونکی د منلو وړ جملې پر توره تخته ليکي.

- د نورو پاراگرافونو په برخه کې هم دغه شان کار کېږي.

- په پخوا زمانه کې یو هلک د لوړو زده کړو له پاره بغداد ته روان شو.
- مور یې ورته په جېب کې څلوېښت روپۍ وگنډلې. ورته یې وویل چې هېڅکله درواغ مه وایه.
- هلک له یوې قافلې سره ملگری شو.
- قافله غلو لوت کړه.
- هلک غلو ته د خپلو پیسو حال ووايه.
- هغه د غلو مشر ته وویل چې زه مې مور له درواغو ویلو نه مخ کړی یم.
- د غلو پر مشر باندې دې خبرې تاثیر وکړ او له بدو کارونو څخه یې توبه وایستله.
- د دې هلک نوم شیخ عبدالقادر جیلاني رحمه الله علیه دی.

- زده کوونکي جملې لولي (یو زده کوونکی، یوه جمله).

- زده کوونکي دغه جملې کتابچو ته نقلوي.

۳. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د بلې ورځې د املا له پاره د همدغو مهمو یا کلیدي جملو د لیکلو مشق کول.

پنځمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- ښوونکی د تېرې ورځې له جملو څخه چې مشق پرې شوی، درې یا څلور جملې د املا په

ډول وایي.

- په معموله طریقه چک او اصلاح کول.

۲. د نومونو ډلبندي (ګروپ بندي) کول :

- ښوونکی پر توره تخته درې ستونونه جوړوي او د هر ستون له پاسه یو عنوان لیکي (لاندې

یې وګورئ!). ښوونکی د کار طریقه تشریح کوي او زیاتوي چې تاسو به له متن څخه د هر

ستون له پاره مربوط نومونه پیدا کوئ.

د تدریس طریقه :

لومړۍ درسي خاکه

۱. کیسې ته غوږ نیول.

- زده کوونکي خپل درسي کتابونه تړي. ښوونکی یې له عنوان څخه د کیسې متن لولي او

زده کوونکي ورته غوږ نیسي.

- زده کوونکي پر کیسه باندې تبصرې کوي او د هغې په باره کې پوښتنې کوي؛ د زده

کوونکو چې څه زده وي هغه وايي.

- ښوونکی یو ځل بیا کیسه ټولگي ته لولي.

- ښوونکی د کیسې په باره کې بحث ته لاره برابروي.

د بحث ټکي:

• په کیسه کې ذکر شویو خلکو په کومه زمانه کې ژوند کاوه؟

• دوی چېرته اوسېدل؟

• په کیسه کې ذکر شوي کسان څوک دي؟

(زده کوونکي یې نومونه اخلي او ښوونکی یې پر توره تخته لیکي؛ ربیعه، د هغه پلار،

د هغه مور او نور کسان)

• د مختلفو خلکو په باره کې مو څه زده کړل؟

۲. د کیسې د عنوان په باره کې بحث کول:

- ښوونکی عنوان (علم او دولت) پر توره تخته لیکي. د بحث لارښوونه کوي. زده کوونکي

بحث کوي او معلوموي چې علم دولت دی.

۳. د نا آشنا کلمو په باره کې بحث کول:

- زده کوونکي نومونه پيدا کوي او بيا يې په مربوطو ستونونو کې ليکي. ښوونکی مرسته کوي.

کسان	ځايونه	شيان
زوی	گيلان	کميښ
مور	ايران	روپۍ
مشر	بغداد	جېب
هلک		
غله		
بودۍ		
قافله		

- زده کوونکي د هر ستون نومونه لولي او بيا يې کتابچو ته نقلوي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د الفبې په ترتيب په ستونونو کې د نومونو د ليکلو مشق کول.

شپږمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- په ستونونو کې د الفبې په ترتيب ټولگي ته د نومونو لوستل.

- ښوونکی د تېرې ورځې له مشق شويو نومونو څخه يو نوم اخلي؛ مثلاً : [گېلان]. يو

زده کوونکی يې پر توره تخته ښکلی ليکي. نور يې لولي او که ضرورت و اصلاح کوي يې.

- په همدغه ډول پر نورو نومونو کار کېږي. ټول نومونه به په مختلفو توريو شروع کېږي. هر

ځل به د بېل بېل زده کوونکي نوم پر توره تخته ليکي.

۲. د الفبې په ترتيب پر توره تخته د نومونو ليکل :

- زده کوونکي په کتابچو کې، له انډيوالانو سره يو ځای، په پټه خوله، د الفبې په ترتيب،

نومونه ليکي.

- زده کوونکي يې مقابله کوي. ټولگي ته يې لولي او په صحيح ترتيب يې پر توره تخته ليکي.

کسان	ځايونه	شيان
بودی	ايران	جېب
مشر	گيلان	روپی
غله	بغداد	کميس
مور		
هلک		
زوی		
قافله		

۳. د نومونو جمع جوړول :

- بنوونکی وايي چې د تورې تختې له نومونو څخه جمعې جوړې کړي.
- يو زده کوونکی له تورې تختې څخه يو نوم لولي. بل يې د جمع شکل وايي او پر توره تخته يې ليکي. بنوونکی ورسره مرسته کوي (لاندې وگورئ!).
- په همدې طريقه مختلف زده کوونکي پاتې نومونه پر توره تخته ليکي او دا هم معلوموي چې ځينې نومونه د جمع شکلونه نه لري يا دا چې جمع او مفرد يې يو ډول وي.

مفرد	جمع	مفرد	جمع
ايران	-	گيلان	-
بودی	بودی	ماشوم	ماشومان
روپی	روپی	هلک	هلکان
مشر	مشران	بغداد	-
غل	غله	زوی	زامن
کميس	کميسونه	قافله	قافلې
کونده	کوندې		

- زده کوونکي يې کتابچو ته نقلوي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د دغو نومونو د مفرد او جمع شکلونو د لیکلو مشق کول.

يوويشتم واحد

د کتاب مخونه : ۴۰ - ۴۱
عنوان : آزادي
د درسونو شمېر : ۶

هدفونه: زده کوونکي بايد :

- رسمونه تشرېح او له متن (کيسې) سره يې رابطه بيان کړای شي.
 - د رسمونو په مرسته کيسه وويلای شي.
 - متن ولوستلای او د متن په باره کې پوښتنو ته ځوابونه وويلای شي.
 - د کيسې له پاره مناسب عنوانونه وليکلای شي.
 - د کيسې اصلي مقصد (نتيجه) وويلای شي.
 - د الفبي د توريو په ترتيب کلمې برابرې کړای شي.
- مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېټونه / کتابچې ، الفبي چارټ

د تدريس طريقه :

لومړۍ درسي څاکه

۱. د تصويرونو تشرېح کول :

- زده کوونکي د ۴۰ او ۴۱ مخونو رسمونو ته گوري او چې څه ويني ، له جزئياتو سره يې بيانوي.

- زده کوونکي چې تصویرونو په منځ کې څه ارتباط ویني، هغه بیانوي.

- ښوونکی، دغه وخت، زده کوونکو ته د متن د مهمو ټکو په برخه کې لارښوونه کوي.

۲. د متن (کیسې) لوستل :

- ښوونکی له زده کوونکو څخه د کتابونو د بندولو غوښتنه کوي. ښوونکی ټول متن (کیسه)

په ښه لهجه لولي. خو وروستی پاراګراف چې د کیسې اصلي برخه نه ده، پرېږدي.

- زده کوونکي پر کیسه تبصرې کوي، چې څه یې خوښېږي هغه وایي. پوښتنې کوي،

ځوابونه وایي او داسې نور.

- زده کوونکي کیسه بیا وایي. د تصویرونو له ترتیب څخه د لارښود په حیث کار اخلي.

۳. د تصویرونو په باره کې د جملو لیکل :

- ښوونکی د کار طریقه روښانه کوي، چې زده کوونکي به د هر تصویر په باره کې یوه یا دوه

جملې لیکي.

- زده کوونکي جملې وایي. هغوی په خپله یا ښوونکی ورڅخه د منلو وړ جملې پر توره تخته

لیکي.

- یو سړی له بند څخه خلاص شوی دی.
- یو بل سړی چې په پنجره کې ورسره مرغی دي،
په مخه ورځي.
- آزاد شوی سړی مرغی اخلي.
- ټولې مرغی آزادېوي.

- زده کوونکي دغه جملې په ښه خط کتابچو ته نقلوي.

۴. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- زده کوونکي د جملو د لیکلو مشق کوي.

۱. تکرار :

- زده کوونکو ته چې د کیسې په باره کې څه ور په زړه کېږي ، هغه وایي .

- زده کوونکي د تېرې ورځې لیکل شوې جملې ټولگي ته لولي .

۲. د متن (کیسې) لوستل :

- ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې اوس به کیسه د ۴۱ مخ تر وروستي پاراگراف ((...آزادې

کړې)) پورې په پټه خوله لولئ خو ورومې به یو څو مشکلي / نا آشنا کلمې په شریکه لولئ .

- ښوونکی لاندېنې کلمې یوه یوه پر توره تخته لیکي . زده کوونکي یې لولي .

بند	: قید
کړاو	: زحمت ، مصیبت
تعالی	: لوړ ، ډېر لوړ
پنجره	: قفس
پرانیسته	: خلاصه کړه ، بېرته کړه
شوق	: مینه
عذاب	: درد ، تکلیف ، مصیبت

- زده کوونکي / ښوونکی یې تشریح کوي او مثالونه ورکوي .

- زده کوونکي په پټه خوله کیسه لولي :

- بېل بېل زده کوونکی د کیسې یوه یوه برخه ټولگي ته لولي .

۳. د کیسې په باره کې پوښتنو ته ځوابونه ویل او ورباندې بحث کول :

- ښوونکی لاندېنې پوښتنې کوي . زده کوونکي یې ځوابونه وایي .

- گل دين ولې بندي شو؟
 - په بند کې هغه له ځان سره څه وعده وکړه؟
 - هغه چې له بند څخه خلاص شو، په لاره کې يې څوک ولېد؟
 - گل دين چې له سړي سره مرغۍ ولېدلې نو څه يې وکړل؟
 - د مرغيو تر اخيستلو وروسته، گل دين څه وکړل؟
- بنوونکي د دې پوښتنې په باره کې چې گل دين مرغۍ ولې آزادې کړې؟ د يوه بحث لارښوونه کوي. زده کوونکي ډېر دليلونه وايي. د بندي مرغيو / مرغانو په باره کې خبرې کوي. خپل احساسات ښکاره کوي. د خپلو تجربو په باره کې خبرې کوي.
۴. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :
- د کيسې د لوستلو مشق کول.

درېمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي کيسه څو ځله ټولگي ته لولي.
- بنوونکي د کيسې عنوان پر توره تخته لیکي. زده کوونکي يې لولي او د تېرې ورځې د بحث په مرسته يې تشرېح کوي.
۲. د کيسې له پاره د نورو عنوانونو معلومول :
- بنوونکي زده کوونکو ته وايي چې کيسې ته نور مناسب عنوانونه پيدا کړي.
- زده کوونکي چې څومره عنوانونه پيدا کولای شي، هغه وايي.
- زده کوونکي / بنوونکي يې پر توره تخته لیکي.

بندی او مرغی
هرڅوک آزادي غواړي
بختورې مرغی
د بند ژوند
د آزادی ژوند

- زده کوونکي پر هغه عنوان بحث کوي چې زیات یې خوښېږي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د کیسې د لوستلو مشق کول.

- د عنوانونو د لیکلو مشق کول.

خلورمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي کیسه یو ځل بیا ټولگي ته لولي.

- زده کوونکي د تهرې ورځې عنوانونه ، د کتاب د عنوان په شمول ، پر توره تخته لیکي (یو

زده کوونکی ، یو عنوان).

- ښوونکی په دې باره کې چې په کتاب کې کیسې ته ولې [آزادي] عنوان غوره شوی ، د یوه

بحث لارښوونه کوي.

۲. د ۴۱ مخ د وروستي پاراګراف (د کیسې نتیجه) لوستل :

- زده کوونکي دغه پاراګراف په پټه خوله لولي او تر ټولو مشکلو / نا آشنا کلمو لاندې کرښه کاري.

- - زده کوونکي چې کومې کلمې ښيي ، ښوونکی یې پر توره تخته لیکي مثلاً:

عمر ، قدر ، قربانی

ښوونکی / زده کوونکي يې تشرېح کوي. ښوونکی اضافي معلومات ورکوي.

- زده کوونکی پاراگراف ټولگي ته لولي.

۳. د جملو لیکل :

- زده کوونکی د آزاد ژوند تېرولو په باره کې جملې لیکي.

- ښوونکی عنوان (آزادي) پر توره تخته لیکي او د کار طريقه روښانه کوي.

- ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې داسې جملې ووايي چې د متن د نتيجې حيثيت ولري.

- ښوونکی ورڅخه د منلو وړ جملې پر توره تخته لیکي.

آزادي

- د بند ژوند سخت دی.

- د آزادۍ ژوند خوږ دی.

- د مرغیو له پاره پنجره داسې وي، لکه د بنیادم له پاره چې زندان وي.

- مرغی هم آزادي غواړي.

- موږ آزادي غواړو.

- زموږ هېوادوال آزادي غواړي.

- زده کوونکي دغه جملې په ښه خط کتابچو ته نقلوي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د املا له پاره د پورتنیو جملو د لیکلو مشق کول.

- د کیسې د وروستي پاراگراف د لوستلو مشق کول.

۱. تکرار :

- زده کوونکي د کیسې نتیجه (وروستی پاراگراف) څو ځله تولگي ته لولي.

- ښوونکی د پخوا په شان د تېرې ورځې د مشق شویو جملو املا وایي.

- د پخوا په شان چک کول او اصلاح کول.

۲. دالفېي د ترتیب له مخې د کلمو ترتیبول :

- د دې له پاره چې زده کوونکي په کار وپوهېږي نو ښوونکی پر توره تخته ورومبی یو څو

عدونه خواره واره (ګډوډ) لیکي؛ مثلاً: ۱۵ ، ۱۷ ، ۴۹ ، ۸ ، ۸۷ .

- زده کوونکي به عدونه د هغو د قیمت مطابق (لوی او واړه) ترتیبوي او لیکي؛ لکه:

۸ ، ۱۷ ، ۴۹ ، ۵۱ ، ۸۷ .

- ښوونکی د شپږو ځناورو نومونه پر توره تخته لیکي :

موږک ، اس ، فیل ، سپی ، مچی ، پسه .

- ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د دې کلمو د ترتیبولو له پاره طریقې معلومې کړي.

- ښوونکی د احتمالي ترتیبونو سپارښتنې کوي؛ مثلاً :

د قد او قامت له مخې ، د مزل له مخې.

- زده کوونکي دغه کلمې له سپارښتنو سره سم په ستونونو کې لیکي.

- ښوونکی زده کوونکو ته ور په زړه کوي چې دوی د الفېي توري زده کړي دي؛ څو زده

کوونکي یې له یاده وایي.

- د الفېي د توريو له چارټ څخه کار اخیستل کېږي.

- زده کوونکي وایي چې موږ به د کلمې ورومبی توری گورو او بیا به پرېکړه کوو چې د الفېي

په ترتیب کې کوم توری مخکې او کوم توری وریسې راځي او داسې نور.

- زده کوونکي کلمې د الفبې په ترتيب ليکي.

مورک ، اس ، فيل ، سپی ، پسه ، مچی		
د قد او قامت له مخې	د مزل له مخې	د الفبې د ترتيب له مخې
فيل	اس -	اس
اس	سپي	پسه
پسه	فيل	سپي
سپي	پسه	فيل
مورک	مچی	مچی
مچی	مورک	مورک

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د هرې ورکړای شوې کلمې له پاره د يوې يوې جملې ليکل.

شپږمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکو چې د ځناورو په باره کې کومې جملې ليکلې دي ، ټولگي ته يې لولي.

- زده کوونکو چې تېره ورځ د کلمو له پاره کوم ترتيب موندلی ، هغه بيانوي.

۲. د الفبې له ترتيب سره سم د توريو اېښودل :

- ښوونکی وايي چې يوازې په ياد د الفبې زده کول ضروري نه دي. مهمه دا ده چې د الفبې

په ترتيب کې د هر توري ځای پې له کوم مشکل څخه معلوم کړای شي. اوس به دوی د

دې کار هم مشق کوي.

- ښوونکی يو توری ، مثلاً [پ] پر توره تخته ليکي او غوښتنه کوي چې تر دې مخکې او

وروسته توری معلوم کړئ.

- زده کوونکي د ۳ مخ تر دوهمې کړنې پورې متن په پټه خوله لولي او تر هغو کلمو لاندې کړنه کاري چې ورباندې نه پوهېږي.

- زده کوونکي د نا آشنا کلمو نومونه اخلي. ښوونکی يې پر تخته ليکي. زده کوونکي يې لولي. ښوونکی او زده کوونکي يې تشرېح کوي.

- زده کوونکي متن څو څو ځله په برخو برخو کې ټولگي ته لولي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې يا د کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- دوهمه برخه يې لوستل، تر نا آشنا کلمو لاندې کړنه راکښل.

- ښوونکی پر تخته ليکي: "ربيعه څوک و؟ هغه ولې مشهور و؟" زده کوونکي يې کتابچو ته

نقلوي. ښوونکی ورته وايي چې د کتاب ۲ مخ ولولئ او د سوال ځواب ليکلی راوړئ.

دوهمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي کيسه له ياده وايي.

۲. پر متن کار کول :

- د متن پر دوهمه برخه د ورومې برخې په شان کار کېږي. خو مهمه خبره دا ده چې زده

کوونکي بايد متن په خپله ولولي او د نا آشنا کلمو د معناگانو په باره کې پوښتنې وکړي او

تشرېحات ورکړي.

- بېل بېل زده کوونکي ټوله کيسه په برخو برخو کې ټولگي ته لولي.

۳. د ربيعې په باره کې د ساده جملو ليکل:

- زده کوونکي ساده جملې پيدا کوي او وايي.

- ښوونکی له هغو څخه مناسبې او سمې جملې پر توره تخته پاکې او ښکلې ليکي.

- زده کوونکي ورومبی د [ب] توری او ورپسې د [ت] توری معلوموي او لیکي :

ب ، پ ، ت .

- له نورو توریو سره کار کول (۵ یا ۶ مثالونه).

- ښوونکی په تصادفي ډول درې توري پر توره تخته لیکي؛ مثلاً: ی ، ح ، ک .

- زده کوونکي / ښوونکی له نورو توریو سره کار کوي (۵ یا ۶ مثالونه). یوه ډله کلمو ته د

الفبي له مخې ترتیب ورکوي.

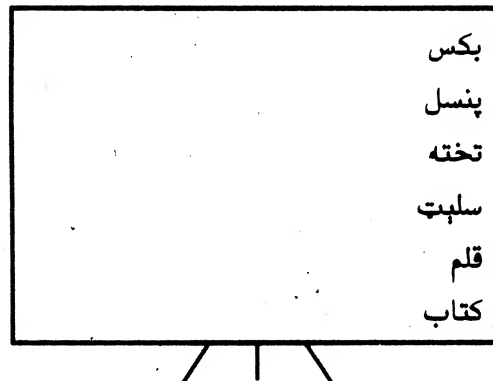
- ښوونکی د کار طریقو روښانه کوي او وایي چې تاسو به نن د الفبي د توریو په ترتیب کلمې

پرله پسې لیکئ.

- ښوونکی لاندېنۍ کلمې پر توره تخته لیکي: سلېټ ، تخته ، قلم ، بکس ، کتاب ، پنسل

- زده کوونکي لومړی د الفبي د توریو ترتیب معلوموي او بیا د هغه مطابق کلمې پر توره

تخته لیکي.

له دغو کلمو سره کار ته دوام ورکوي: بکور ، پتی ، غوا ، اوبه ، گاډۍ.

- زده کوونکي جدا جدا او په پټه خوله لاندېنيو کلمو ته پر سلېټونو باندې ترتیب ورکوي :

ډوکان ، سودا ، پوکانه ، خولی ، موټر ، بازار.

- مقابله او اصلاح کول.

یادونه: همدغه شان مشقونه به وخت په وخت تکرارېږي.

دوه ويستم واحد

د کتاب مخونه : ۲۲ - ۲۳
عنوان : دوه پوښتنه ، لس ځوابونه
د درسونو شمېر : ۶

هدفونه: زده کوونکي باید :

- متن ولوستلای او مطلب یې وویلای شي.
 - نا آشنا / گرانې کلمې تشریح کړای شي.
 - د علم او دولت د توپیر او تفاوت په باره کې بحث وکولای شي.
 - متضادې کلمې وښودلای او په جملو کې یې وکارولای شي.
 - کلمې په توریو تجزیه او برعکس له توریو څخه کلمې جوړې کړای شي.
- مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېتونه / کتابچې.

د تدریس طریقه :

لومړۍ درسي څاگه

۱. د لوستلو له پاره چمتو کېدل (کتابونه به بندوي).

- ښوونکی د [عزت] کلمه پر توره تخته لیکي. زده کوونکي یې لولي او تشریح کوي.
- په همدغه طریقه پر نورو مشکلو / نا آشنا کلمو باندې کار کېږي.

نوميالی :	مشهور ، نامتو ، چې خلک یې پېژني
عزت :	درناوی ، احترام ، قدر
دمه :	آرام ، استراحت ، ستوماني وتل
څنگه یې پېښه راکړې ده؟ :	څنگه راغلی دی؟
صفت :	ستاينه ، د یوه چا یا یوه شي ښه والی بیانول

۲. د ۴۲ مخ متن د نهمې کرښې تر [...] ولې غوره دی؟] عبارت پورې لوستل او ورباندې بحث کول:

- زده کوونکي متن په پټه خوله لولي.

- زده کوونکو چې څه لوستلي دي، هغه بيانوي.

- زده کوونکي د ۴۳ مخ رسم ته له متن سره رابطه ورکوي.

- زده کوونکي متن څو ځله تولگي ته لولي.

۳. پر دې پوښتنه چې [په علم او شتو کې کوم یو غوره دی او ولې غوره دی؟] بحث کول.

- ښوونکی د تورې تختې پر پاسنۍ برخه لیکي :

روڼی	کتابونه
------	---------

شته	علم
-----	-----

- زده کوونکي دا کلمې لولي او په متن کې شوې پوښتنه فکر ته راولي.

- ښوونکی پر توره تخته تر مخکېنيو لیکل شویو کلمو لاندې دا پوښتنه لیکي چې "کوم یو غوره دی؟"

- ښوونکی زده کوونکي هڅوي چې خپلې مفکورې بیان کړي او د روپیو د غوره والي یا د علم د غوره والي په باره کې خپل دلیلونه ووايي.

- زده کوونکي دې پوښتنې ته په خپل فکر ځوابونه ورکوي (ښوونکی دې هڅه نه کوي چې په دې مرحله کې د زده کوونکو ځوابونه د خپلو خبرو تر تاثیر لاندې راولي. دا ښکاره خبره ده چې زده کوونکي به په څرگند ډول د شتو (دولت) گټې په پام کې نیسي).

۴. په تولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- زده کوونکي پر توره تخته لیکلې پوښتنه او کلمې کتابچو ته رسوي او د خپلې خوښې یو ځواب هم لیکي.

- د لوستل شوي متن د لوستلو مشق کول.

۱. تکرار :

- زده کوونکي د متن لوستل شوې برخه ټولگي ته لولي.
- بېل بېل زده کوونکی د دې پوښتنې چې [په علم او شتو کې کوم یو غوره دي او ولې غوره دي؟] ځوابونه ټولگي ته لولي.
- ۲. دمتن د پاتې برخې لوستل او ورباندې بحث کول :
 - دوه زده کوونکي د عالم لومړني ځواب یو یو ځل لولي.
 - ښوونکي / زده کوونکي نا آشنا کلمې تشریح کوي؛ مثلاً : فرعون، حفاظت، سپموي، ...
 - زده کوونکي د ځواب مقصد بیانوي او هڅه کوي چې په خپله ژبه ځواب ووايي.
 - په همدغه طریقه پر پاتې نهو ځوابونو باندې کار کېږي.
- ۳. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق :
 - د دغو لسو ځوابونو د لوستلو مشق کول.

۱. تکرار :

- زده کوونکي د متن د موضوع په نظر کې نیولو سره د ښوونکي پوښتنو ته ځوابونه وایي.
- دغه پوښتنې کېدلای شي :
 - په یوه کلي کې څوک اوسېده؟
 - نومیالي عالم ته څوک ورغلل؟
 - دغو لسو کسانو له عالم څخه څه غوښتل؟
 - د هغوی پوښتنه څه وه؟
 - د دغو لسو کسانو یوه، یوه تن ته عالم څه، څه ځواب ورکړ؟

- د وروستی پوښتنې د خواب له پاره ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې مختلف خوابونه را په زړه کړي او له ساده ژبې څخه کار اخلي.
- ټول متن یوه یوه برخه لولي.

۲. د علم پر گټو کار کول :

- ښوونکی د تورې تختې پر پاسنۍ برخه لیکي : [د علم گټې] او زده کوونکو ته وایي چې له دغو لسو خوابونو څخه به تر ټولو زیاتې ښکاره گټې را اخلي.
- زده کوونکي هغه گټې وایي چې دوی ته ښې څرگندې دي. ښوونکی د منلو وړ گټې (جملې) پر توره تخته لیکي :

د علم گټې
 علم چې څومره لگوي، هغومره زیاتېږي.
 علم څوک له چا څخه په زور نه شي اخیستلای.
 علم هېڅکله له کاره نه وځي.
 علم د بنیادم دماغ روښانه کوي او نېکۍ ته یې وربولي.

- زده کوونکي جملې لومړي ټولگي ته لولي او بیا یې کتابچو ته رسوي.
- ۳. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :
- د بلې ورځې د املا له پاره پر توره تخته د لیکلای شویو جملو د لیکلو مشق کول.
- د عالم د لسو خوابونو د لوستلو مشق کول.

څلورمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- ښوونکی پر تخته لیکي: [د علم گټې].
- زده کوونکي چې په دې برخه کې څه معلومات لري هغه وایي.

- د هغو درې وو یا څلورو جملو املا لیکل چې تېره ورځ یې مشق شوی. په معموله طریقه یې کتل او اصلاح کول.

۲. د متضادو کلمو معلومول :

- ښوونکی له متن څخه یو شمېر کلمې د تورې تختې په یوه ستون کې لیکي. (د لاندې تورې

تختې ښی ستون وگورئ). زده کوونکي یې په پټه خوله لولي.

- ښوونکی وایي چې زده کوونکي به د هرې کلمې متضاده کلمه معلوموي.

- زده کوونکي متضادې کلمې وایي.

- زده کوونکي / ښوونکی د منلو وړ متضادې کلمې پر توره تخته د مربوطو کلمو په مقابل کې

لیکي.

متضادې کلمې	
عالم	- جاهل
بخیل	- سخي
دښمنان	- دوستان
نېکي	- بدی
پوښتنه	- خواب
خوشال	- خفه

- یو یو زده کوونکی د متضادو کلمو یوه یوه جوړه ټولگي ته لولي.

- زده کوونکي پر توره تخته لیکلې کلمې کتابچو ته نقلوي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د متضادو کلمو د لیکلو مشق کول.

۱. تکرار :

- زده کوونکي د تهرې ورځي د مشق شويو متضادو کلمو جوړې را په زړه کوي. یو زده

کوونکی یوه کلمه وایي - بل یې متضاده کلمه بیانوي.

۲. د ټاکلیو متضادو کلمو په باره کې د جملو لیکل :

- ښوونکی پر توره تخته د متضادو کلمو یوه جوړه لیکي؛ لکه : دوستان - دښمنان. او وایي

چې زده کوونکي به دا کلمې په یوه یا دوو جملو کې استعمالوي.

- زده کوونکي جملې وایي.

- زده کوونکي / ښوونکی منلې جملې پر توره تخته لیکي.

دښمنان : غوماشي او مچان زموږ دښمنان دي.

دوستان : اسلم او زرین زموږ دوستان دي.

- په همدغه طریقه د متضادو کلمو پر نورو جوړو کار کول؛ مثلاً: رښتیا - دروغ .

- په پټه خوله کار کول؛ د ورکړای شویو متضادو کلمو په جملو کې استعمالول.

- ښوونکی د متضادو کلمو درې جوړې پر توره تخته لیکي؛ لکه : خوشاله - خفه ،

پوښتنه - ځواب ، زړه - نوي.

- زده کوونکي په پټه خوله کار کوي او جملې، د مخکېني مشق په شان، په کتابچو کې لیکي.

- بهل بهل زده کوونکی خپلې جملې ټولگي ته لولي. نور پرې تبصرې کوي او که ضرورت و

اصلاح کوي یې.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له باره اضافي مشق :

- زده کوونکي په خپله خوښه درې جوړه متضادې کلمې لیکي او په جملو کې یې استعمالوي.

۱. تکرار :

- يو يو زده کوونکی د خپلو متضادو کلمو جوړې او د هغوی جملې ټولګې ته لولي.

۲. په توريو د کلمو تجزيه، کول او بيا له تورو څخه د کلمو جوړول :

- ښوونکی د تورې تختې د ښي اړخ په يوه ستون کې اته کلمې ليکي.

- ښوونکی د مثال په ډول يوه کلمه را اخلي او ترتيب په نظر کې نيسي. په توريو يې تجزيه

کوي او پر توره تخته يې ليکي. دلته به زده کوونکي په خپله فکر کوي چې دا کومه کلمه

ده. مربوطه کلمه به پر تخته ليکي او توري به يې په تجزيه شويو توريو کې وربښي.

- ښوونکی لاندېنې توري پر توره تخته ليکي :

- زده کوونکي د هغوی مربوطه کلمه پيدا کوي او وايي. بيا يې صفا سوتره پر توره تخته ليکي.

- بل زده کوونکی ورته اشاره کوي. د تجزيه شويو بېلو بېلو توريو او له هغوی څخه د جوړې

شوې کلمې د توريو نومونه اخلي.

عزت	ش ت ه - شته
خواب	
صفت	
علم	
شته	
پوښتنه	
حفاظت	
دښمن	

- په همدغه شان په دوو نورو کلمو کار کېږي.

- زده کوونکي له انډيوالانو سره يوځای پر همدغه ډول مشقونو کار کوي.

- وار په وار يو يو زده کوونکی يوه يوه کلمه پر توريو تجزيه کوي. بل يې د کلمې مکمل شکل

ليکي او توريو ته يې اشاره کوي. که ځينې زده کوونکي په کار کې چست وي نو ښوونکی

نورې کلمې هم پر توره تخته ليکلای شي؛ مثلاً : عالم ، فرعون ، سپهوي.

دروېشتم واحد

د کتاب مخونه : ۴۳ - ۴۵
عنوان : خواخوږي (کيسه)
د رسمونو شمېر : ۶

هدفونه: زده کوونکي بايد :

- د رسمونو په باره کې خبرې وکولای شي.
 - متن ولوستلای او مطلب يې وويلای شي.
 - نا آشنا / گرانې کلمې معنا کړای شي.
 - د خواخوږي په باره کې خپلې تجربې وويلای او بحث ورباندې وکولای شي.
 - نومونه گروپ بندي او د الفبې له مخې ترتيب کړای شي.
 - فعلونه په صحيح طريقه په جملو کې وکارولای شي.
 - په مربعگانو کې له ورکړای شويو توريو څخه کلمې جوړې کړای شي.
- مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېتونه / کتابچې

د تدريس طريقه :

لومړۍ درسي خاکه

۱. د متن (کيسې) ويل / لوستل :

- بنوونکي کيسه لولي يا يې له ياده وايي (د زده کوونکو کتابونه به تړلي وي).

- زده کوونکي د کيسې په باره کې پوښتنې او تبصرې کوي.

- د زده کوونکو چې له کيسې څخه څه په ياد وي ، هغه را په زړه کوي.

۲. پر تصويرونو / رسمونو کار کول :

- زده کوونکي د ۴۴ او ۴۵ مخونو رسمونه مطالعه کوي.

- زده کوونکي په رسمونو کې دوه بېلې بېلې بنودل شوې پېښې بيانوي؛ مثلاً: په ماشومانو کې توپير ښکارېدل، د مور فعاليتونه او داسې نور.
- زده کوونکي معلوموي چې دوهم رسم هغه پېښه وربښي چې د خليفه تر اوږو ورکولو وروسته کيسه څنگه دوام مومي.
- زده کوونکي د دواړو رسمونو له پاره ساده ساده جملې وايي. ښوونکي د منلو وړ جملې پر توره تخته ليکي.

لومړی تصویر
مور په کتو کې څمځی وهي.
شکور او کاسه خالي دي.
ماشومان ژاري.
دوهم تصویر
مور په تبي ږودی پخوي.
شکور له پېرو څخه ډک دی.
ماشومان خوشاله دي.

- زده کوونکي جملې لومړي ټولگي ته لولي او بيا يې کتابچو ته نقلوي.
- ۳. په ټولگي کې د پټې خول يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه:
- د جملو د ليکلو مشق کول.
- زده کوونکي کوښښ کوي چې کيسه ولولي. تر نا آشنا / مشکلو کلمو لاندې کرښه وکارې.

دوهمه درسي خاکه

۱. تکرار:

- زده کوونکي هغه جملې ټولگي ته لولي چې تېره ورځ پرې مشق شوی دی.
- زده کوونکو ته چې له کيسې څخه څه ور په زړه کېږي، هغه وايي.

- زده کوونکي دا جملې پر سلهټونو او يا کتابچو کې ليکي:

- ربېعه يو لوی عالم و.
- هغه د اسلام ډېر خدمت کړی دی.
- خلکو له هغه څخه د دين په باره کې پوښتنې کولې.
- مور يې ټول دولت د هغه په تعليم لگولی و.

- زده کوونکي د تېرې ورځې د پوښتنو ليکل شوي ځوابونه لولي. ټولگی به په دوو يا درې وو ځوابونو هم نظره کېږي.

په ټولگي کې د پټې خولې يا د کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- ښوونکی پوښتنه کوي: "د ربېعه مور په هغو پيسو چې د ربېعه پلار هغې ته ورکړې وې څه وکړل؟"

- زده کوونکي يې په کتابچو کې ليکي. ښوونکی لارښوونه کوي چې دوهم مخ ولولي او د پوښتنې ځواب وليکي.

دربېعه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکو چې د ربېعه په باره کې څه زده کړي هغه وايي.

- زده کوونکي د ربېعه د مور دا خبره تشرېح کوي چې وايي: "ټولې امانتې پرته دي."

- زده کوونکي د تېرې ورځې د پوښتنو ځوابونه لولي او په دوه يا درې وو ځوابونو باندې موافقه کوي.

- زده کوونکي ټولې هغه جملې په ټولگي کې لولي چې تېره ورځ يې مشق کړې دي.

۲. د صفت مشق کول :

- ښوونکی پر توره تخته ليکي: "ربېعه يو لوی عالم و."

۲. د متن (کیسې) لوستل :

- ښوونکي هغه مشکلي يا نا آشنا کلمې پر توره تخته ليکي چې ماشومان ورته اشاره کوي.
(که زده کوونکو تېره ورځ د يوه اضافي مشق په توگه د متن لوستلو تياري نه وي کړې نو اوس دې متن ولولي. تر مشکلو يا نا آشنا کلمو لاندې دې کرښې وکارې او بيا دې ښوونکي هغه کلمې پر توره تخته وليکي).

- زده کوونکي / ښوونکي مشکلي / نا آشنا کلمې تشرېح کوي.

معامله	: مساله ، کار ، موضوع ، خبره
غلبه	: زورورتوب ، برلاسی
بيت المال	: د مال کور ، د حکومت خزانه

- زده کوونکي ټولگي ته د متن يوه يوه برخه څو ځله لولي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د کيسې د لوستلو مشق کول.

درېمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- ټولگي ته د ټولې کيسې لوستل.

- د کيسې بيا بيانول.

۲. د متن (کيسې) په باره کې پوښتنې کول :

- ښوونکي / زده کوونکي د کيسې په باره کې پوښتنې کوي.

دا ډول پوښتنې کېدای شي :

• حضرت عمر رضی الله عنه څوک و؟

- هغه د شپې له مخې د مدينې په کوڅو کې ولې گرځېده؟
- يوه شپه چې هغه د يوه کور له څنگه تېرېده نو څه يې وليدل؟
- ماشومان چې ویده شول نو حضرت عمر رضی الله عنه له بودی څخه څه پوښتنه وکړه؟
- بودی حضرت عمر رضی الله عنه ته څه خواب ورکړ؟
- خليفه چې د بودی خواب واورېده نو څه يې وکړل؟
- بودی په آخر کې څه وکړل؟

۳. د متن (کيسې) پر عنوان بحث کول :

- ښوونکی عنوان (خواخوږي) پر توره تخته ليکي او د معنا پوښتنه يې کوي.
- زده کوونکي د [خواخوږي] کلمه لولي او کوښښ کوي چې په يوه مثال يې تشرېح کړي؛ مثلاً: يو ماشوم لوبډلی او خوږ شوی دی. ډېرې چغې وهي او ژاړي. څوک راځي او خواخوږي ورسره کوي. پورته کوي او کراروي يې. هغه غلی کېږي او داسې نور.
- زده کوونکی له چا څخه د خواخوږي د غوښتنې يا له چا سره د خواخوږي د کولو په باره کې مثالونه ورکوي.
- ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې د کيسې عنوان ولې [خواخوږي] دی؟ زده کوونکي دليلونه وايي.
- د کيسې له پاره د نورو عنوانونو معلومول.
- ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې له خپل انډيوال سره يو ځای د کيسې له پاره نور مناسب عنوانونه وليکي.
- زده کوونکي په پټه خوله لوستل کوي.
- زده کوونکي خپل عنوانونه ټولگي ته لولي.
- زده کوونکي / ښوونکی د منلو وړ عنوانونه پر توره تخته ليکي.

- خلیفه او زړه ښځه
- وږي ماشومان
- په خپل وخت مرسته کول
- له یوې غریبې کورنۍ سره د خلیفه مرسته
- ښه خلیفه
- نېکي اجر لري. ...

- زده کوونکي عنوانونه په خپلو کتابچو کې ښه ښایسته لیکي.

۴. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د کیسې د لوستلو مشق کول.

- د بلې ورځې د املا له پاره د عنوانونو د لیکلو مشق کول.

څلورمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- د هغو مختلفو عنوانونو د املا لیکل چې تېره ورځ پرې مشق شوی.

- په معموله طریقه یې کتل او اصلاح کول.

۲. له فعلونو څخه د جملو جوړول :

- ښوونکي له متن څخه یو شمېر هغه کلمې چې کارونه (فعلونه) ځنې څرګندېږي د مصدرونو

په شکل پر توره تڅه لیکي.

- گرځېدل
- بلول
- ژړل
- غوښتل
- تېرېدل

- زده کوونکي دا کلمې ټولگي ته لولي.
- زده کوونکي وايي چې په کيسه کې کوم خلک دا کارونه کوي؛ مثلاً: ګرځېدل. (خلیفه)
- ښوونکی یو مثال پر توره تخته لیکي: "خلیفه به د شپې له مخې د مدينې په کوڅو کې ګرځېده."
- زده کوونکي د تورې تختې د کلمو شکلونه مقایسه کوي. معلوموي چې په جمله کې د [ګرځېدل] بڼه په [ګرځېده] اوښتي ده.
- ښوونکی پر توره تخته یو بل مثال لیکي:
- "حضرت عمر رضی الله عنه د یوه کور له څنګه تېرېده."
- زده کوونکي په پټه خوله کار کوي او پر توره تخته د نورو ورکړای شویو کلمو په مرسته له کيسې څخه ساده جملې لیکي.
- زده کوونکي خپلې جملې ټولگي ته لولي.
- زده کوونکي / ښوونکی موافقې ته رسېږي چې د هرې کلمې له پاره کومه جمله پر توره تخته ولیکي.

ګرځېدل: خلیفه به د شپې له مخې د مدينې په کوڅو کې ګرځېده.
 بلول: ښځې اور بل کړی و.
 ژړل: ماشومان به یوه شېبه غلي وو او بیا به په ژړا شول.
 غوښتل: له مور څخه خواړه غواړي.
 تېرېدل: حضرت عمر رضی الله عنه د یوه کور له څنګه تېرېده.

- زده کوونکي ټولې جملې ټولگي ته لولي.
- زده کوونکي جملې کتابچو ته نقلوي.

۳. په ټولګي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د کلمو (فعلونو) د دوو شکلونو د لیکلو مشق کول.

- د کیسې د لوستلو مشق کول.

پنځمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- په دوو شکلونو د هغو کلمو (فعلونو) املا لیکل چې تېره ورځ پرې مشق شوی دی.

- پر توره تخته د کلمو د هرې جوړې مقایسه او چک کول.

۲. د نومونو ګروپ بندي کول :

- ښوونکي پر توره تخته څلور ستونونه جوړوي او د کلمو د هر ګروپ د پاسه د هغه نوم

لیکي

- زده کوونکي د ستونونو د سر کلمې ټولګي ته لولي.

- ښوونکي د کار طریقه تشریح کوي، یعنې زده کوونکي به هر ستون له پاره له کیسې څخه

مناسبې کلمې راغونډوي.

- د هر ستون له پاره په ګډه د یوې یوې کلمې پیدا کول او پرې بحث کول.

- د هر ستون د مربوطو کلمو د معلومولو له پاره زده کوونکي له انډیوالانو سره یو ځای او په

پټه خوله کار کوي.

- زده کوونکي خپلې لیکنې مقایسه کوي، ټولګي ته یې لولي او د منلو وړ کلمې په مربوطو

ستونونو کې لیکي.

اشخاص	خايونه	خيزونه	وختونه
حضرت عمر (رض)	مدينه	کتو	شپه
بنځه	بنار	هډوکي	ساعت
ماشومان	کور	اوره	ناوخته
مور	بيت المال	بوجی	سهار
خلیفه		ډوډی	
		اوبه	
		غله	
		دانه	

۴. د الفبې له مخې د کلمو ترتیبول :

- بنوونکي د کار طريقه تشریح کوي، يعنې زده کوونکي به په هر ستون کې کلمو ته د الفبې

له مخې ترتیب ورکوي.

- زده کوونکي په پته خوله کار کوي.

- زده کوونکي خپلې نتيجې مقایسه کوي، ټولگي ته يې لولي او پر توره تخته يې ليکي.

اشخاص	خايونه	خيزونه	وختونه
حضرت عمر (رض)	بيت المال	اوبه	ساعت
بنځه	بنار	اوره	سهار
ماشومان	کور	بوجی	شپه
مور	مدينه	دانه	ناوخته
		ډوډی	
		غله	
		کتو	
		هډوکي	

۴. په ټولګي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- په ستونونو کې د کلمو د لیکلو مشق کول.

شپږمه درسي خاکه

۱. په مربعګانو کې له ورکړای شویو توریو څخه د کلمو جوړول.

- ښوونکي پر توره تخته د توریو مربعګانې جوړوي.

ل	ت	ر
ا	م	ک
د	س	و

- زده کوونکي د توریو نومونه اخلي او د دوی آوازونه باسي؛ ښوونکي ورسره د مناسبو آوازونو په ایستلو کې مرسته کوي.

- ښوونکي د کار طریقه تشریح کوي؛ یعنې زده کوونکي به له هغو توریو څخه کلمې جوړوي چې په مربعګانو کې ورکړای شوې دي. هره کلمه به له دوو، درې وو، څلورو یا زیاتو توریو څخه جوړېږي.

- زده کوونکي یو څو کلمې وایي او د منلو وړ کلمې پر توره تخته لیکي؛ مثلاً: مار، تود، کال (له درې وو کلمو څخه دې زیات نه وي).

- زده کوونکي له انډیوال سره په پټه خوله کار کوي. ورومې مربعګانې نقلوي. بیا چې څومره کلمې جوړولای شي، هغه لیکي.

زده کوونکي ښايي دا کلمې جوړې کړي :

تور	مار	اس	سودا	ورور
لس	سل	مور	امسا	توت
کس	تود	وس	دوا	لور
تار	کال	وار	درس	رستم
ماما	اوز	تول	کور	لاس
ور	کار	دستمال	کاکا	املوک
مات	سردار	کم	اوس	اسلام
ام	رومال	سلام	سور	دال
کمال	مالک	سردار	رسول	توکل

- زده کوونکي خپلې کلمې شمېرې. چا چې دېرې کلمې لیکلې وي، تورې تختې ته راځي، خپلې کلمې یوه په بلې پسې ټولگي ته لولي او پر توره تخته یې لیکي. که ضرورت و نور یې چک او اصلاح کوي.

- بهل بهل زده کوونکی نورې هغه کلمې ټولگي ته لولي چې تر اوسه وپل شوي نه دي او پر توره تخته یې لیکي (يو زده کوونکی، یوه کلمه).

۲. تکرار :

- بهل بهل زده کوونکی کیسه په ښه ترتیب سره ټولگي ته لولي.

خپلېر ویشتم واحد

د کتاب مخونه : ۳۶ - ۴۷
عنوان : سوال کول ، که کار کول
د درسونو شمېر : ۶

هدفونه: زده کوونکي باید :

- متن ولوستلای او د متن په باره کې پوښتنو ته ځوابونه وویلاي شي.
- گرانې / نا آشنا کلمې معنا کړای شي.
- د سوالگرو په باره کې خپلې تجربې وویلاي شي.
- چيستانونه حل کړای شي.
- صفتونه په مونث او مذکر شکل وکارولای شي.
- مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېتونه / کتابچې

د تدریس طریقه :

لومړی درسي خاکه

۱. تکرار :

- ښوونکی د ۴۶ مخ د متن ورومبې پنځه کرښې ټولگي ته لولي.
- زده کوونکي پرې تبصرې کوي (درسي کتابونه به بندوي).
- ښوونکی په دې باره کې چې خلکو په کیسه کې څه څه کارونه کړي دي ، له زده کوونکو څخه پوښتنې کوي.
- ښوونکی د کیسې د هر تن په باره کې یوه متفقه جمله پر توره تخته لیکي.

يو هلک د پيسو سوال کوي.
د محمود پلار ترې تهرېږي.
خو محمود دوې افغانۍ ورکوي.
...

۲. د بحث له پاره پوښتنې کول :

(په دې پړاو کې به ښوونکي زده کوونکي د خپل نظر په منلو نه مجبوروي. دوی چې د مسالې په باره کې څه فکر کوي، پر هغې به آزادې خبرې کوي. یوې پوښتنې ته به ډېر زده کوونکي ځواب وايي.)

- سوالگر هلک ته د دوو افغانیو د ورکولو په وخت کې، ستاسو په فکر، محمود څه فکر کاوه؟
- ستاسو په فکر، د محمود پلار له سوالگر څخه ولې تهر شو؟
- ستاسو په فکر، کوم یوه صحیح کار کړی دی؟

۳. د سوالگرو په باره کې د معلوماتو را غونډول :

- زده کوونکي د سوالگرو په باره کې خپلې تجربې بیانوي.

- ښوونکي پر توره تخته لیکي: "سوالگر څو ډوله وي؟"

زده کوونکي د مختلفو سوالگرو نومونه اخلي او تشریح کوي یې.

- ښوونکي دغه نومونه پر توره تخته لیکي.

سوالگر څو ډوله وي؟

بوداگان سړي او بودۍ ښځې
رانده ، گود او شل ، سودایان
یتیمان ، کوندې ، خینې روغ خلک

- ښوونکی د [لوی] نر کلمې لاندې کرښه کاږي او وايي چې ځينې کلمې داسې دي چې د یوه سري يا يوه شي حالت راښيي چې څنگه دی. دې کلمو ته صفتونه وايي.
- ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې پر متن کې راغلي نور صفتونه معلوم کړي.
- زده کوونکي د ښوونکي په مرسته ځينې صفتونه معلوموي؛ لکه: مشهور، سخي، هوښيار.
- ښوونکی يې پر توره تخته ليکي.

لوی، ښه، خواریکښ، مشهور، سخي،
هوښيار، ...

- زده کوونکي د دغو صفتونو په ارتباط جملې وايي، مثلاً: "ربيعه یو مشهور سړی و." او داسې نور.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق:

- زده کوونکي ورکړای شوي صفتونه په ساده جملو کې کاروي او پر خپلو سلېټونو يا کتابچو کې يې ليکي؛ مثلاً: "ربيعه یو مشهور سړی و. ربيعه یو ښه سړی و." او داسې نور.

څلورمه درسي خاکه

۱. تکرار:

- زده کوونکي هغه جملې ټولگي ته لولي چې تېره ورځ يې پرې کار کړی دی.
- ۲. ښوونکی له زده کوونکو سره د هر شي مطابق د صفتونو په استعمالولو کې مرسته او ورته لارښوونه کوي.

- زده کوونکي د تورې تختې کلمې ټولگي ته لولي او بيا يې کتابچو ته نقلوي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د تورې تختې د کلمو د ليکلو مشق کول.

دوهمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- د سوالگرو په باره کې د تېرې ورځې د بحث را په زړه کول (ویل).

- زده کوونکو ته چې د محمود او د هغه د پلار په باره کې څه ور په زړه کېږي، بيانوي يې.

۲. په درسي کتاب کې لوستلو ته دوام ورکول :

(ښوونکی وايي چې زه به د کيسې لوستلو ته دوام ورکړم. خو ورومې به يو څو نا آشنا او

مشکلې کلمې پر توره تخته وليکم.)

- ښوونکی نا آشنا / مشکلې کلمې پر توره تخته ليکي.

- ښوونکی / زده کوونکي يې تشرېح کوي.

ترې تېر شو: پروايي پرې ونه کړه.

خيرات : د خداى جل جلاله په نامه چاته څه ورکول.

روزي : رزق، خواړه

بېوزلو : غريبو

غورې اېښى و: خبرې يې اورېدلې

روږدي : عادت شوي، آموخته

- ښوونکی کيسه د ۴۷ مخ د لومړي پاراگراف تر پايه (... مرسته کوله.) پورې ټولگي ته لولي

(کتابونه به بند وي).

- زده کوونکي پر کيسه تبصرې کوي.

- له متن څخه د حضرت محمد صلی الله علیه وسلم د کیسې لوستل (د ۴۶ مخ له وروستي پاراگراف څخه د ۴۷ مخ د لومړي پاراگراف تر پایه پورې).

- زده کوونکي متن په پټه خول لولي.

- زده کوونکو چې د حضرت محمد صلی الله علیه وسلم او د سوالگرو په باره کې څه لوستلي وي، هغه څو ځله بیانوي.

- زده کوونکي د حضرت محمد صلی الله علیه وسلم او د سوالگرو کیسه څو ځله ټولگي ته لولي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د کیسې د لوستلو مشق کول.

دریمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي د کیسې په باره کې سوالونو ته ځوابونه ورکوي؛ مثلاً:

- محمود او د هغه پلار ته یوه ورځ څوک په مخه ورغی؟
 - کله چې یوه سوالگر هلک د محمود له پلار څخه د پیسو سوال وکړ، نو هغه څه وکړل؟
 - محمود څه وکړل؟
 - د محمود پلار محمود ته د سوالگر هلک په باره کې څه وویل؟
 - د محمود پلار محمود ته نور څه وویل؟
 - یوه ورځ رسول الله صلی الله علیه وسلم ته څوک ورغی؟
 - رسول الله صلی الله علیه وسلم سوالگر ته څه مشوره ورکړه؟
 - د سوالگر حال اخر څنگه شو؟
- زده کوونکي د متن یوه یوه برخه لولي.

۲. د کیسې پر مقصد بحث کول :

(ښوونکی باید زده کوونکو ته لارښوونه وکړي چې په کیسه کې هلک روغ رمت و او د روزی د گټلو له پاره یې د کار کولو توان درلود. په کیسه کې چې د روزی د گټلو له پاره کومه توصیه شوې، دا د کار او کوښښ له پاره یوازې یو مثال دی.

- ښوونکی د کیسې پر مقصد د بحث له پاره پوښتنې کوي. زده کوونکي یو له بله سره په مشوره او مفاهمه ځوابونه وایي او بحث کوي.

لارښودې پوښتنې :

- حضرت محمد صلی الله علیه وسلم ته د سوال کولو له پاره څه ډول سوالگر ورغلی و؟
(په نومړی درسي خاکه کې د سوالگرو فهرست وگورئ!)
- حضرت محمد صلی الله علیه وسلم هغه سوالگر ته د څه کار توصیه وکړه؟
- ستاسو په فکر د حضرت محمد صلی الله علیه وسلم مقصد دا و چې ټول سوالگر دې د روزی گټلو له پاره همدا ډول کار وکړي؟
- ستاسو په فکر په اوسنی زمانه کې دغسې سوالگرو ته څنگه سپارښتنې کېدلای شي؟

۳. د بحث په پای کې د نتیجې د بیانونو لیکل :

- ښوونکی پر توره تخته لیکي: "کیسه موږ ته څه درس راکوي؟"
- زده کوونکي د نتیجې اخیستلو له پاره جملې وړاندې کوي. ښوونکی ورڅخه د منلو وړ جملې پر توره تخته لیکي.

کیسه موږ ته څه درس راکوي؟

- سوال کول ښه کار نه دی.
- بنیادم باید کار وکړي.
- څوک چې کار کوي، کارونه ډېر دي.

- زده کوونکي جملې ټولگي ته لولي.

- زده کوونکي ورځخه يوه جمله انتخاب وي او کتابچو ته يې نقلوي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د متن د لوستلو کوښښ کول.

- د يوې جملې د لیکلو مشق تر هغه پورې کول چې نور يې له ياده وليکلای شي.

څلورمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي د کيسې يوه يوه برخه ټولگي ته لولي.

- زده کوونکي يو ځل بيا د کيسې يوه يوه برخه لولي.

- زده کوونکي د نتيجې جملې چې تېره ورځ يې لیکلې دي، ټولگي ته لولي.

۲. په دې باره کې چې محمود له کيسې څخه څه زده کړل، د يوه بحث لارښوونه کول :

لارښوونکي پوښتنې :

● ستاسو په فکر، پلار يې محمود ته د حضرت محمد صلی الله عليه وسلم کيسه ولې وکړه؟

● ستاسو په فکر، محمود له کيسې څخه څه زده کړل؟

- د هغو سوالگرو پر ستونزه بحث کول چې د کار او زيار په وسيله د روزی گټلو وس نه لري.

- ښوونکی زده کوونکو ته ور په زړه کوي چې د حضرت محمد صلی الله عليه وسلم په کيسه

کې سوالگرو يو روغ سړی و.

- زده کوونکي هغو سوالگرو ته اشاره کوي چې شل، شوت او رانده دي او پا د کار کولو توان

نه لري.

- ښوونکی د دغسې سوالگرو د ستونزو په باره کې د يوه بحث لارښوونه کوي.

• زده کوونکي د دغسې سوالگرو کمزوري او ورسره ورسره هغه کارونه تشریح کوي چې دوی یې کولای شي.

• زده کوونکي بحث کوي او معلوموي چې نور خلک به له دوی سره مرسته کوي چې سوال کولو ته یې ضرورت پاتې نه شي؛ مثلاً: له هغوی سره په لاندېنيو ځایونو کې مرسته کېدلای شي:

• په کورنیو کې

• په خاصو ښوونځیو کې

• په خاصو ټولنو کې

• په خاصو موسسو کې

۳. د نتیجې د جملې لیکل :

- ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې دوی به لاندېنې پوښتنې ته ځوابونه پیدا کوي:

• له هغو سوالگرو سره چې د کار په وسیله روزي نه شي پیدا کولای، څه باید وشي؟

- ښوونکی د کار طریقې روښانه کوي. زده کوونکي به د دې پوښتنې ځوابونه وایي او بیا به پر توره تخته لیکل کېږي.

- ښوونکی پر توره تخته د عنوان په ډول لیکي: "هغه سوالگر چې کار نه شي کولای"

- زده کوونکي په دې باره کې جملې وایي او ښوونکی ورڅخه د منلو وړ جملې پر توره تخته لیکي.

هغه سوالگر چې کار نه شي کولای

- دوی د نورو خلکو مرستې ته اړیتا لري.

- دوی د خپلو کورنیو مرستې ته اړتیا لري.

- دوی د خپلو ګاونډیانو مرستې ته ضرورت لري.

- دا د هر چا اسلامي وظیفه ده چې له محتاجو خلکو سره مرسته وکړي.

- زده کوونکي متن ټولگي ته لولي.

- زده کوونکي متن کتابچو ته نقلوي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د بلې ورځې د املا له پاره د متن د لیکلو مشق کول.

پنځمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- د تهرې ورځې د مشق شوي متن املا لیکل.

- په معموله طریقه یې کتل او اصلاح کول.

۲. د چیستانونو حلول :

- ښوونکی وايي چې زه یو چیستان پر توره تخته لیکم. تاسو به د هغه په باره کې فکر کوئ

او مناسب خواب به یې وایئ.

- ښوونکی د تورې تختې په پاسنۍ برخه کې لیکي: "وچ کلک له کلمو ډک"

- زده کوونکي دغه چیستان لولي او مناسب خواب یې معلوموي (کت).

- زده کوونکي د چیستان خواب د هغه تر څنگ پر توره تخته لیکي.

- زده کوونکي د چیستانونو ویلو ته دوام ورکوي. یو زده کوونکی چیستان وايي. ښوونکی یې

پر توره تخته لیکي. نور فکر کوي. بل زده کوونکی چیستان ته نږدې د هغه خواب لیکي.

(که زده کوونکي په خپله آسان چیستانونه نه شي پیدا کولای نو ښوونکی لاندېني

چیستانونه، وار په وار، ورکولای شي :

• پښې نه لري خو تېز ځي (مار).

• وړوکی تنورگی له لالونو ډک (انار).

• ورومبی په څلورو، بیا په دوو او په آخر کې په درې وو ځي (بنیادم).

- د داسې چيستانونو حلول چې خلک معرفي کوي.
- بنوونکی توره تخته پاکوي او پر پاسنۍ برخه يې دا پوښتنه ليکي: "دا څوک دی؟"
- بنوونکی دا چيستان پر توره تخته ليکي: "لیدل نه شي کولای"
- زده کوونکي خواب پیدا کوي (روند). او له چيستان سره يې نږدې ليکي.
- د همدغه ډول چيستانونو لیکلو او حلولو ته دوام ورکول کېږي.
- زده کوونکي / بنوونکی چيستانونه وايي.

دا څوک دی؟	
(روند)	لیدل نه شي کولای.
(ګونګی)	خبرې نه شي کولای.
(کوڼ)	اورېدل نه شي کولای.
(اوښ)	درانه درانه پېټي اوچتولای شي.
(شل)	تګ نه شي کولای.
(غوی)	الوتلای نه شی.

- زده کوونکي چيستانونه او د هغو خوابونه لومړی ټولګي ته لولي او بیا يې کتابچو ته رسوي.
- ۳. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق :
- د چيستانونو او د هغو د خوابونو د لیکلو مشق کول.

شپږمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي د تېرې ورځې چيستانونه او د هغو خوابونه ټولګي ته لولي.
- ۲. په مذکر او مؤنث شکل د صفتونو کارول :
- بنوونکی د کار طريقه روښانه کوي. زده کوونکي به پر هغو کلمو کار کوي چې تېره ورځ يې
- د چيستانونو د خوابونو له پاره معلومي کړې وې.

- زده کوونکي دغه کلمې (د چيستانونو خوابونه) را په زړه کوي او د تورې تختې په پاسني برخه کې يې د ستون په ډول ليکي.

- ښوونکي پر توره تخته دوه ستونونه جوړوي. له يوه ستون د پاسه [نر] او له بل ستون د پاسه [ښځه] ليکي. او وايي چې زده کوونکي به د دواړو ستونونو له پاره په داسې کلمو جملې ليکي چې د خلکو صفتونه بيان کړي.

- زده کوونکي دکار د پيل له پاره يوه کلمه (د يوه چيستان خواب) ټاکي؛ مثلاً: [کوونکي] او د دواړو ستونونو له پاره دا کلمه په جمله کې استعمالوي.

- ښوونکي / زده کوونکي د منلو وړ جملې پر توره تخته ليکي.

- زده کوونکي په دغو دوو جملو کې [صفتونه] مقايسه کوي او معلوموي چې دا کلمې د نر او ښځې له پاره توپير لري؛ مثلاً: [کوونکي] او [کوونکي].

- همدغه شان پر نورو مثالونو کار کول.

- زده کوونکي له انډيوال سره په پټه خوله کار کوي او نور صفتونه په جملو کې استعمالوي.

- زده کوونکي خپلې جملې ټولگي ته لولي او پر توره تخته د ليکلو له پاره د ښو مثالونو په ټاکلو کې پرېکړه کوي.

روند، کوونکي، کوڼ، اوښ، شل، غويي	
نر	ښځه
احمد کوونکي دی.	غوتي کوونکي ده.
دا هلک کوڼ دی.	دا نجلی کنه ده.
دا سړی روند دی.	دا ښځه رنده ده.
...	...

- زده کوونکي پورتنی مذكر او مؤنث صفتونه کتابجو ته نقلوي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق:

- په مذكر او مؤنث شکل د صفتونو د ليکلو مشق کول.

پنځه ويشتم واحد

د کتاب مخونه : ۴۸ - ۴۹
عنوان : د بزگر ژوند
د درسونو شمېر : ۶

هدفونه: زده کوونکي باید:

- تصويرونه تشرېح او په بېلابېلو موسمونو کې دبزگرانو ژوند او فعاليتونو ته سره رابطه ورکړای شي.
 - متن ولوستلای، گرانې کلمې معنا او مطلب يې وويلای شي.
 - د بزگرۍ د بېلابېلو پيداوار نومونه واخيستلای او د بزگرۍ د کارونو نومونه وليکلای شي.
 - د کال د مياشتو نومونه واخيستلای او د بزگر په باره کې واړه واړه مضمونونه وليکلای شي.
- مواد: درسي کتاب، د امکان په صورت کې د سېو د رسمونو چارټ، مېوې او داسې نور چارټونه، توره تخته، سلېټونه، تخته، کتابچې، که ممکن وي بهر ميدان ته تلل.

د تدريس طريقه:

لومړۍ درسي خاکه

۱. د ۴۸ او ۴۹ مخونو پر تصويرونو کار کول:

- زده کوونکي تصويرونه مطالعه کوي.
 - زده کوونکي د تصويرونو په برخه کې معلومات ورکوي. ښوونکي د بحث لارښوونه کوي او چې زده کوونکي اړونده نومونه اخلي، ښوونکي يې پر توره تخته ليکي.
۲. پر تخته باندې د کلمو گروپ بندي کول، د هر گروپ په باره کې خبرې کول، مثلاً: د موسمونو په باره کې.

. پسرلی، ونې، اورې، مېوه، سابه، ...			
مېوې	سابه	نور بوټي	موسمونه
ناک	تېپر	ونې	پسرلی
...

- زده کوونکي د بزگر نور پیداوار معلوموي او نومونه یې اخلي. ښوونکی / زده کوونکي یې پر

توره تخته په ستونونو کې لیکي.

- زده کوونکي د ستونونو کلمې ټولګي ته لولي او بیا یې په کتابچو کې لیکي.

- زده کوونکي عنوان (د بزگر ژوند) لولي او پرې بحث کوي.

۳. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- په پټه خوله د ټول متن لوستل.

- ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب د ۴۸ مخ متن د ۴۹ مخ تر لومړي

پاراګراف پورې ولولي او په هغه کې لاندېنيو پوښتنو ته ځوابونه پیدا او په کتابچو کې یې

ولیکي.

• د پسرلي په موسم کې په دوکانونو کې کومې مېوې پیدا کېږي؟

• بزگر د پسرلي په موسم کې څه شی کړي؟

دوهمه درسي څاکه

۱. تکرار :

- بېل بېل زده کوونکي د تهرې ورځې د متن یوه یوه برخه ټولګي ته لولي.

- زده کوونکي خپل لیکلي ځوابونه لولي او دوه یا درې ځوابونه ورڅخه د صحیحو جملو په

توګه قبلوي.

- ښوونکي يوه جمله د ربیعه او یوه د هغه د مور په باره کې پر توره تخته لیکي او په دواړو جملو کې سره ورته یا کټ مټ هماغه صفت استعمالوي.

هغه یو نېک سړی و.	هغه یوه نېکه ښځه وه.
ربیعه یو ښه سړی و.	د هغه مور ښه ښځه وه.
...	...

- زده کوونکي په جملو کې د کلمو او هجاگانو (د آوازونو او توريو) توپیر پیدا کوي.

- ښوونکي د صفتونو د معناگانو او استعمال په باره کې تشریح ورکوي.

- زده کوونکي دوه نور مثالونه پیدا کوي او پر تخته یې تر هغو نورو جملو لاندې لیکي. که په لیکلو کې غلطی وه، ښوونکي ورسره مرسته کوي.

۳. د زده کوونکو له خوا د صفتونو معلومول :

- ښوونکي له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې د ماشومانو په باره کې د صفتونو ذکر وکړي.

- زده کوونکي صفتونه وايي او ښوونکي یې پر توره تخته لیکي؛ مثلاً: وړوکی، لوی، شرمناک، چالاک، پاک، ځوان، کمزوری، ځواړیکښ، هوښیار.

- زده کوونکي یوه جمله د هلک او بله د اجلی په باره کې وايي او په هغو کې له لیکل شویو صفتونو څخه یو صفت استعمالوي.

وړوکی، لوی، چالاک، پاک، ځوان، کمزوری، ځواړیکښ، هوښیار.
نازو ځواړیکښه ده.
زړین ځواړیکښ دی.

۲. پر متن کار کول :

- زده کوونکي د متن لومړی او دوهم پاراگرافونه په پټه خوله یا له یوه انډیوال سره لولي. تر
نا آشنا کلمو لاندې کرښه کاري. ښوونکی یې پر توره تخته لیکي. زده کوونکی / ښوونکی
یې تشریح کوي.

- بهر زده کوونکي د متن یوه یوه برخه لولي.

۳. په پسرلي او اوري کې د بزگر د فعالیتونو معلومات او نومونه یې اخیستل :

- زده کوونکي د دغو موسمونو د مېوو او نورو پیداوارو نومونه اخلي.

- د موسمونو خصوصیات معلوموي او نومونه یې اخلي.

د بزگر ژوند	
پسرلی	اوری
گلان	تود موسم
شرشم	لو کول
کرل	

- زده کوونکي نتيجې په کتابچو کې لیکي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د متن د لوستلو مشق کول.

- په راتلونکې ورځې کې د املا د لیکلو له پاره د تورې تختې په کلمو د لیکلو مشق کول.

دریمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- د هغو کلمو او عبارتونو املا چې تېره ورځ ورباندې کار شوی.

- له متن او د دوی له خپلو تجربو څخه په اوري او پسرلي کې د بزگر کار را په زړه کول.

- زده کوونکي د لوستل شوي متن يوه يوه برخه لولي.

۲. د پاتې متن د يوې يوې برخې لوستل او د تهرې ورځې په شان ورباندې کارکول.

۳. د [ژمي] ذکر په متن کې نه دی شوی. خو ښوونکي به له زده کوونکو سره مرسته کوي چې د

ژمي په ارتباط څينې کلمې را پيدا کړي.

د بزگر ژوند	
ژمي	مڼي
يخ موسم	د پانو رژېدل
نارنجان	د جوارو او گنيو لو

- زده کوونکي پر توره تخته ليکلې شوې کلمې کتابچو ته نقلوي.

۴. په ټولگي کې د پتې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د متن د دوهمې برخې د لوستلو مشق کول.

- د مېوو او سېو د نومونو د ليکلو مشق کول.

- په هر موسم کې د بزگر د کار په باره کې يوه يوه جمله ليکل.

څلورمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي په څلورو واړو موسمونو کې د بزگر فعاليتونه يو ځل بيا بيانوي.

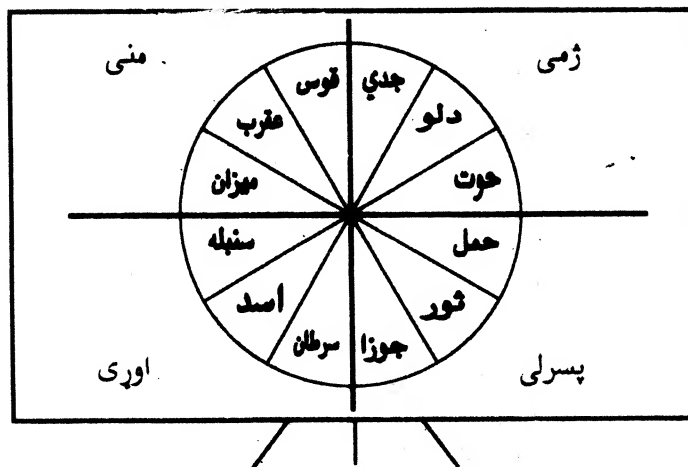
- زده کوونکي په ټولگي کې د متن يوه يوه برخه لولي.

۲. د کال د مياشتو نومونه زده کول :

- ښوونکي د کال د موسمونو او مياشتو په باره کې د يوه بحث لارښوونه کوي.

- زده کوونکي چې کومې مياشتې پېژني، نومونه يې اخلي.

۳. ښوونکي د ټولو مياشتو او موسمونو نومونه پر توره تخته ، په لاندې ډول ، ليکي :

- زده کوونکي نومونه تکراراً لولي چې ماشومان وپوهېږي چې په [هوت] پسې بیا [حمل] شروع کېږي.

- زده کوونکي د مياشتو نومونه د موسمونو په گروپونو کې وايي او زده کوي يې.

- زده کوونکي د موسمونو او مياشتو نومونه کتابچو ته نقلوي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د مياشتو د نومونو د لوستلو مشق کول.

- د نومونو په یاد زده کول.

پنځمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- د مياشتو نومونه لوستل.

- له ياده د مياشتو د نومونو ويل.

۲. پر هغو نومونو کار کول چې بزرگ ورسره سروکار لري :

- زده کوونکي د هغو شيانو نومونه راتولوي چې بزگر ورسره سر و کار لري.
- ښوونکی یو په بل پسې د یوه شمېر نومونو املا وایي. یو یو زده کوونکی یې د تورې تختې په لاندېنۍ برخه کې لیکي.

نومونه (کلمې) چرګ، الوچه، کدو، یوې، غنم، بادرنګ، وزه، لور، لوکات، جوار.

- زده کوونکي یې معلوموي چې دا هغه شيان دي چې بزگر ورسره سر و کار لري.
- ښوونکی او زده کوونکی ټول نومونه په پنځو ډلو وېشي او پر توره تخته یې ترتیبوي. زده کوونکي ورومې دا معلوموي چې کومې کلمې یوه له بلې سره ارتباط لري. بیا یې ډلې معلوموي.

- زده کوونکي له ستونونو څخه کلمې نقلوي او د هر ستون له پاره نورې کلمې معلوموي (له یوه انډيوال سره کار کول).

- زده کوونکي نتیجې ټولګې ته لولي. ښوونکی د ستونونو نیمګړتیاوې پوره کوي. زده کوونکي خپل کارونه چک او اصلاح کوي.

۳. په ټولګې کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د دې ټولو کلمو (نومونو) مشق کول.

شپږمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي د [صفت] او [نوم] مثالونه وایي.
- زده کوونکي د صفت او نوم کلمې تشرېح کوي.
- زده کوونکي د نومونو په برخه کې هغه مختلف ستونونه لولي چې تېره ورځ یې پرې مشق کړی دی.

۲. د بزگر په باره کې د يوه لنډ مضمون ليکل :

- ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې دوی داسې څوک پېژني چې بزگر وي او د

هغه په باره کې څه معلومات ولري؟

- زده کوونکي د داسې کسانو او د هغوی د کار په باره کې خبرې کوي، مثلاً: د پلار، تره،

ګاونډي او داسې نورو په باره کې.

- ښوونکی یو عنوان پر توره تخته لیکي، مثلاً: زما تره بزگر دی.

- ښوونکی د یوه بحث لارښوونه کوي. زده کوونکي چې د هغه په باره کې څه لیکلای شي

هغه وايي، مثلاً:

● هغه ډېره خواري کوي.

● هغه ځينې فصلونه کري.

● هغه ډېرو خلکو ته خوراکي شيان تیاروي او داسې نور.

۳. زده کوونکي په پټه خوله کار کوي. له خپلې ټاکلې موضوع سره سمې یو څو جملې لیکي.

ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له زده کوونکو سره مرسته کوي.

- یو یو زده کوونکی خپل مضمون ټولګي ته لولي.

۴. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق:

- زده کوونکي خپل مضمونونه په کتابچو کې یا په یوه جدا کاغذ کې ښه ښایسته لیکي او د

شيانو په رسمونو یا بل څه یې ښایسته کوي.

شپږ ويشتم واحد

د کتاب مخونه : ۵۰ - ۵۱
عنوان : د احسان بدل
د لړسمونو شمېر : ۴

هدفونه: زده کوونکي باید:

- په رسمونو کې بنودل شوي فعالیتونه تشریح کړای شي.
- متن ولوستلای، نا آشنا کلمې یې معنا او مطلب یې وویلای شي.
- د متن (کیسې) په باره کې ساده جملې وویلای / ولیکلای شي.
- د متن (کیسې) په باره کې پوښتنو ته ځوابونه وویلای شي.

مواد: درسي کتابونه، توره تخته، سلېتونه / کتابچې

د تدریس طریقه:

لومړۍ درسي څاکه

۱. تکرار:

- ښوونکی عنوان (د احسان بدل) پر توره تخته لیکي.
- ښوونکی له زده کوونکو څخه غواړي چې عنوان ولولي، معنا او تشریح یې کړي او مثالونه یې ورکړي. د ضرورت په وخت کې ښوونکی ورسره مرسته کوي.
- ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې هغوی په ټولګي کې له خپلو ټولګیوالو او په کور کې د کورنۍ له غړيو سره څنګه احسان کولای شي؟
- زده کوونکي ورباندې بحث کوي او ښوونکی ورسره مرسته کوي.

۲. پر تصویرونو / رسمونو باندې کار کول :

- ښوونکی له زده کوونکو څخه غواړي چې د متن اړونده رسمونه په غور سره وگوري.
- زده کوونکي به رسمونه چې دوه بهلابېلو پېښې رابښي، گوري او په هغو کې ښودل شوي ځایونه، خلک، شيان او فعالیتونه به تشرېح کوي.
- زده کوونکي پر کور د اور لگېدلو او په سیند کې د یوه ماشوم د پوهېدلو موضوعگانو ته سره ارتباط ورکوي.

۳. په کیسه پوهېدل :

- زده کوونکي کتابونه تړي.
- ښوونکی ټوله کیسه له یاده وایي او یا یې لولي.
- زده کوونکو ته چې د کیسې په باره کې څه وړ په زړه کېږي، هغه وایي (یو زده کوونکی یوه خبره کوي).

۴. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- زده کوونکي کوشن کوي چې متن د ۵۱ مخ تر لومړي پاراگراف پورې ولولي.
- زده کوونکي عنوان څو ځله په کتابچو کې یا سلېټونو باندې په ښه خط لیکي.

دوهمه درسي ځاګه

۱. تکرار :

- ښوونکی، د دې له پاره چې اطمینان پیدا کړي چې زده کوونکي په کیسه پوهېدلي او که نه، لاندېنۍ پوښتنې کوي :
- تاسو تېره ورځ د چا او چا کیسه واورېده؟
- د کیسې نوې پېښې کومې وې؟

- ښوونکی نورې داسې پوښتنې چې زده کوونکو ته د کیسې موضوع وړ په زړه کوي، مطرح کوي. زده کوونکي د هغې په باره کې خبرې کوي.

۲. د متن لوستل :

- زده کوونکي لوستل شوی متن له خانه سره لولي. نا آشنا / گرانې کلمې په نښه کوي.
- زده کوونکي نا آشنا / گرانې کلمې وایي. ښوونکی یې پر توره تخته لیکي.
- زده کوونکي / ښوونکی کلمې معنا او تشریح کوي.

احسان : نېکي، ښېگنې
شپون : څوک چې رمه (گدې او بزې) ځروي.
پندوله : ټولوله، غونډوله (پوه ځای ته)
دوب : غرق، څه شی چې په اوبو کې پټ شي
بهرې : تلورا، وارخطایی
ژغورلی : خلاص شوی، بچ شوی، نجات موندلی، ساتلی

- زده کوونکي کلمې لولي.

- ډېر زده کوونکي د متن پوه پوه برخه لولي.

۳. د جملو لیکل :

- ښوونکی پر تخته لیکي : "اسد د گل حسن پیسې ولې وانخیستی؟"
- ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به په دې باره کې ځوابي جملې وایي / لیکي.
- زده کوونکي / ښوونکی د منلو وړ جملې پر توره تخته لیکي.

اسد د گل حسن پيسې ولې وانخيستي؟
 - ځكه چې اسد دا كار د پيسو له پاره نه وكړی.
 - ځكه چې هغه غوښتل، احسان وكړي.
 - ځكه چې خداى تعالى ورڅخه راضي شي.
 - ځكه چې...

- زده کوونکي جملې لولي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د متن د لوستلو مشق کول.

- د جملو د ليکلو مشق کول.

درېمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکو ته چې د تېرې ورځې له لوستل شوي متن څخه څه ور په زړه کېږي، هغه وايي:

- زده کوونکي د لوستل شوي متن پوه پوه برخه لولي.

۲. د متن د پاتې برخې لوستل :

- زده کوونکي د متن پر پاتې برخه هم د تېرې ورځې په شان کار کوي. ځينې گرانې / نا

آشنا کلمې ښايي دا وي :

بهديا : دښته، صحرا
 لوڅرو : لوگيو، دودونو
 زگهروي : د ناروغانو فريادونه، هغه فريادونه چې له ساه
 اخيستلو سره له خولې وځي.
 وژغورل : وپې ساتل، بچ پې کړل

- زده کوونکي کلمې او د هغوی معناگانې لولي او بيا يې کتابچو ته رسوي.

۳. د متن ليکل :

- ښوونکی د بحث له پاره پر تخته ليکي: "که يو ځای اور واخلي، څه به کوي؟"

- زده کوونکي د يوه لنډ متن د ليکلو له پاره په دې پوښتنه فکر او بحث کوي.

- زده کوونکي / ښوونکی د بحث مهم ټکي (جملې) پر توره تخته ليکي.

که يو ځای اور واخلي، څه به کوي؟

- اول گاونډيان خبروو.

- د اور وژنې مرکز ته خبر ورکوو.

- ځينې د اوبو په وسيله د اور د وژلو کوښښ کوو.

- ځينې له اور څخه د ماشومانو او بوډاگانو په ايستلو کې

مرسته کوو.

- که کېدای شي، قيمتي شيان له هغه ځای څخه راباسو.

- زده کوونکي جملې لولي.

- زده کوونکي د دې ورځې د لوستل شوي متن يوه يوه برخه لولي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د متن د لوستلو مشق کول.

- له تورې تختې څخه د متن د ليکلو مشق کول.

څلورمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي د ۵۰ مخ متن د ۵۱ مخ تر لومړي پاراگراف پورې ټوټه ټوټه ولولي.

۴. په ټولګې کې د پټې خولې يا ټورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د درې څلورو جوړو او متضادو صفتونو پيدا کول او ليکل؛ مثلاً: بودا، ځوان، ځواړيکښ،

لت، پرېر، نری، ناروغ، روغ او داسې نور.

- په زنځيري شکل د متضادو کلمو ويل:

يو ماشوم يو صفت وايي. بل ماشوم د هغه متضاده کلمه وايي. ورپسې همدغه ماشوم نوی

صفت پيدا کوي. بل ماشوم د دې نوي صفت متضاده کلمه پيدا کوي او وروسته يو نوی

صفت وايي.

پنځم واحد

د کتاب مخونه : ۶ - ۷
عنوان : ايمانداره نجلۍ
د درسونو شمېر : ۵

هدفونه: زده کوونکي بايد :

- متن ولوستلای او ګرانې کلمې يې معنا کړای شي.
- مطلب يې وويلای شي.
- د ايماندارۍ په اهميت وپوهېدلای شي.
- د حضرت عمر رضی الله عنه په باره کې معلومات پيدا کړای شي.
- د مونثو او مذکرو نومونه وښودلای شي.
- د اسم د نوعيت له مخې د صفت د شکل په بدلون وپوهېدلای شي.
- ورکړای شوي صفتونه او نومونه په شفاهي او ليکلي ټول په جملو کې صحيح استعمال کړای شي.

- ٻنئونڪي د متن د دې برخي په مفهوم د پوهېدلو له پاره په لاندېنيو پوښتنو د يوه بحث لارښوونه کوي.

● نجلۍ او ورور يې د سيند پر غاړه څه کول؟

● ډوب شوی ملک د گل حسن څه کېده؟

● لامبو چېرته زده کېږي؟

● اسد له جامو سره سيند ته ولې ور ودانگل؟

۳. زده کوونکي د ۵۱ مخ د متن پاتې برخه توته توته لولي.

- له زده کوونکو څخه، د مخکېنۍ مرحلې په شان، لاندېنۍ پوښتنې کېږي :

● د اسد پر کور چې اور ولگېد، هغه چېرته و؟

● څه فکر کوئ چې ماشومه نجلۍ څنگه په کوټه کې پاتې شوې وه؟

● نور حسن نجلۍ د اور په لمبو کې له کوټې څخه ولې را وايستله؟

● څه فکر کوئ چې نور حسن به له نورو خلکو سره هم داسې احسان کوي او که نه، د

اسد په بدل ورکولو سره يې وظيفه پای ته رسېږي؟

۴. هغه زده کوونکي چې کيسه يې ښه زده وي، کيسه له ياده وايي / کوي.

اووه ویشتم واحد

د کتاب مخونه : ۵۲ - ۵۳
عنوان : د معارف ترانه (نظم)
د لړسومو شمېر : ۵

هدفونه : زده کوونکي باید :

- متن (نظم) د نظم په لهجه ولوستلای او مطلب یې وویلای شي.
 - ګراني کلمې معنا او د خپلې خوښې بیتونه له یاده وویلای شي.
 - د متن (نظم) د اصلي موضوع په باره کې ساده جملې ولیکلای شي.
 - کلمې د آخر له لوري ولوستلای او نوې کلمې ورڅخه جوړې کړای / ولیکلای شي.
 - هغه کلمې چې ګډه وجهه نه لري ، سره جلا کړای شي.
- مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېتونه / کتابچې ، د الفبې چارت.

د تدریس طریقه :

لومړۍ درسي خاکه

۱. پر عنوان کار کول :

- ښوونکي عنوان پر توره تخته لیکي .

- زده کوونکي عنوان لولي او کوښښ کوي چې د [معارف] کلمه معنا / تشریح کړي. ښوونکي ورسره مرسته کوي.

۲. پر متن (نظم) کار کول :

- زده کوونکي متن (نظم) په پټه خوله لولي. ګراني / نا آشنا کلمې په نښه کوي.

- زده کوونکي / ښوونکي په نښه شوې کلمې پر توره تخته لیکي.

معارف : ښوونه او روزنه ، معرفت	پيوستون : يو ځای کېدنه ، تړون
ترانه : سرود ، نغمه	بشریت : انسانیت
شعار : د چا د پېژندلو خاصه نښه یا آواز	اراده : نیت ، عزم ، قصد
بیرغ : جنده	حقمل : د حق ملگری ، دلته د
شرافت : عزت ، لویي	شاعر تخلص دی.
حاصل : ترلاسه	صداقت : رښتینولي

- زده کوونکي / ښوونکی کلمې معنا کوي.

- زده کوونکي کلمې لولي او بیا یې کتابچو ته رسوي.

- زده کوونکي د دې کلمو په باره کې جملې وايي / جوړوي.

۳. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د ټول نظم د لوستلو کوښښ کول.

- د تورې تختې د کلمو د لیکلو تمرین کول.

دوهمه درسي څاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي د [معارف] کلمه تشریح کوي.

- زده کوونکو ته چې د نظم د موضوع په باره کې څه ور په زړه کېږي ، هغه وايي.

۲. د نظم لوستل :

- ښوونکی نظم دوه ځله د نظم په لهجه (شعري لهجه) لولي.

- زده کوونکي پر متن (نظم) تبصرې کوي او که د کومې کلمې په مفهوم نه پوهېږي . له

ښوونکي څخه پوښتنه کوي.

- ښوونکی د نظم په موضوع د ښه پوهولو او مباحثې له پاره لاندېنې پوښتنې طرح کوي :

● د معارف کار څه شی دی؟

● د معارف زده کوونکي څه شی حاصلوي؟

● د معارف ماشومان (زده کوونکي) څه شی غواړي؟

۳. ډېر زده کوونکي نظم په نوبت سره لولي (يو زده کوونکی ، دوه بیته).

۴. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د ټول نظم د لوستلو مشق کول.

- په خپله خوښه د یو څو بیتونو په یاد زده کول.

دریمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- ډېر زده کوونکي د نظم دوه دوه بیتونه پرله پسې لولي.

۲. پر هغو کلمو کار کول چې که د آخر له خوا ولوستلای شي ، نورې کلمې ترې جوړېږي.

- ښوونکی یوه کلمه ، مثلاً : [کت] پر توره تخته لیکي. زده کوونکي یې لولي. ښوونکی د کار

طریقه تشریح کوي. یعنې که د [کت] کلمه له آخر څخه ولوستلای شي ، نو یوه بله کلمه

ترې جوړېږي.

- زده کوونکي زیار باسي چې د توریو د ځایونو په بدلولو سره دا کلمه له آخر څخه ولولي او

د [تک] کلمه پیدا کړي.

- ښوونکی پر توره تخته دوه نور مثالونه ورکوي ، مثلاً : [روغ] او [مرگ]. زده کوونکي د دې

کلمو توري د آخر له لوري لولي او د [غور] او [گرم] کلمې ترې جوړوي.

- زده کوونکي له انډيوالانو سره يو ځای له خپلو ذخيره کړيو کلمو څخه همدا ډول نورې کلمې پيدا کوي. که زده کوونکي په خپله دا ډول کلمې پيدا نه کړای شي، نو ښوونکی دې يو شمېر کلمې ورکړي چې زده کوونکي يې د آخر له خوا څخه ولولي او د مخکې په شان نورې کلمې جوړې کړي. کلمې دا دي: امام، مال، سل، رب، سور، ول، ام، مچ، وي.

- زده کوونکي / ښوونکی هغه کلمې چې د دې کلمو له سرچېه کولو څخه لاس ته راغلې دي، د دوی په مقابل کې، پر توره تخته ليکي.

امام	-	ماما
مال	-	لام
سل	-	لس
رب	-	بر
سور	-	روس
ول	-	لو
ام	-	ما
مچ	-	چم
وي	-	يو

- زده کوونکي يې لولي.

۳. پورتنۍ کلمې د الفبې په ترتيب ليکل:

- زده کوونکي له انډيوالانو سره په پټه خوله کار کوي. کلمې ورومې کتابچو ته نقلوي او بيا يې د الفبې په ترتيب ليکي.

- زده کوونکي ترتيب شوې کلمې ټولگي ته لولي او پر توره تخته له ترتيب شويو کلمو سره يې مقايسه کوي.

ام	:	مال
امام		مچ
رب		ول
سل		وي
سور		

۴. په ټولګي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د پورتنیو کلمو د لوستلو او لیکلو مشق کول.

څلورم درسي خاکه

۱. تکرار :

- ښوونکی پر توره تخته دوه ستونونه جوړوي او اته کلمې په کې لیکي. بیا د کار طریقہ

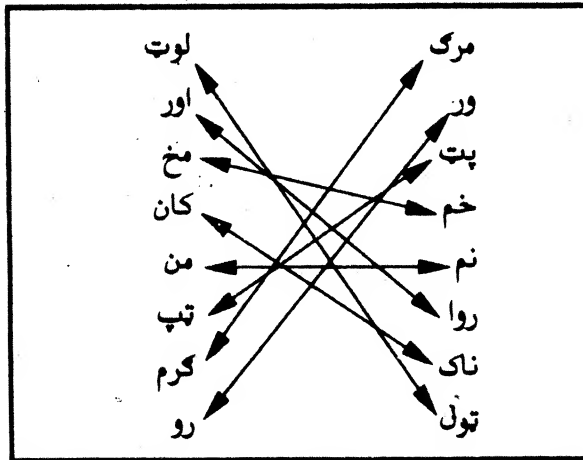
تشریح کوي. یعنې زده کوونکي داسې کلمې پیدا کوي چې که یوه کلمه یې له سر او بله

یې له آخر څخه ولوستلای شي نو جوړه ځنې جوړه شي.

- زده کوونکي په پټه خوله کار کوي او مربوطې کلمې د جوړو په ترتیب لیکي.

- زده کوونکي جوړه جوړه کلمې ټولګي ته لولي او ملګري یې پر توره تخته د کرښو په وسیله

هره جوړه یوه له بلې سره نښلوي.

۲. پر هغو کلمو کار کول چې د سر له لوري ولوستلای شي او که د آخر له لوري، هماغه کلمې

ورڅخه جوړېږي.

- ښوونکی یوه کلمه؛ مثلاً: [تخت] پر توره تخته لیکي. زده کوونکي يې لولي. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې دا کلمه له آخر څخه ولولي او د هغې نوې کلمه پر توره تخته وليکي.

- زده کوونکي به حيران شي چې د آخر له خوا په لوستلو هم همدغه کلمه (تخت) ترې جوړېږي.

- ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې دوی دا ډول نورې کلمې پيدا کولای شي؟
 - زده کوونکي زیار باسي، داسې کلمې پيدا کړي چې که له آخر څخه هم ولوستلای شي چې هماغه کلمې ترې جوړې شي. مثالونه دې پر توره تخته چک شي.
 - ښوونکی د کار طریقه تشریح کوي. یعنې هغه به شل کلمې پر توره تخته لیکي. په دغو کلمو کې یوولس یې داسې دي چې که له آخر څخه ولوستلای شي نو بېرته هماغه کلمې ترې جوړوېږي. زده کوونکي دا کلمې پيدا کوي.

نون	وخت	لار	ډاډ	کار
موټر	گادی	ډډ	موم	توت
کلک	ورو	لړم	تخت	بطه
رنگ	مار	تیت	درد	نن
....

- زده کوونکي د مربوطو کلمو د پیدا کولو او په کتابچو کې یې د لیکلو له پاره په پټه خوله کار کوي.

- زده کوونکي / ښوونکی د کار نتیجې مقایسه او چک کوي.

۳. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق:

- دغه ډول یو څو نورې کلمې پيدا کول.

۱. تکرار :

- ښوونکی دوه کلمې وايي، مثلاً : [ديد] او [اس]. کله چې له آخر څخه ولوستلای شي نو يوه به يې هماغه او بله به يې بله کلمه وي. يو زده کوونکی دا پر توره تخته ليکي او لولي :
[ديد] او [سا].

- په همدې طريقه په نورو کلمو کار کول، مثلاً : منم، ميم، باب، دند، ماښام، انا، ...

د هغو کلمو چې گډه وجهه نه لري، معلومول :

- ښوونکی لاندېنې پنځه کلمې پر توره تخته ليکي: [شاباش، درد، سخت، نن، واو] او د کار طريقه تشرېح کوي. يعنې زده کوونکي به دا معلوموي چې کومې څلور کلمې مشترک خصوصيتونه لري او کومه يوه کلمه دغه خاصيت نه لري.

- زده کوونکي کلمې لولي. بحث ورباندې کوي. هغه څلور کلمې معلوموي چې په يو ډول توريو شروع کېږي او ختمېږي خو د [سخت] کلمه گوري چې دغه خاصيت نه لري.

- په همدې طريقه له ځينو نورو کلمو سره چې مختلف خصوصيتونه لري. کار ته دوام ورکول کېږي، مثلاً:

● پنسل ، اودس ، استاذ ، قرآن ، کتاب

(په دې کلمو کې هره يوه څلور توري لري خو د [استاذ] کلمه ورسره دغه وجهه نه لري ځکه چې توري يې زيات دي.)

● کار ، سپک ، لار ، تار ، مار

(په دې وو کې څلور کلمې همقافيه دي. د [سپک] کلمه ورسره دغه وجهه نه لري.)

● خايونه ، خویندې ، کتابونه ، مارغه ، ښوونکي

(په دې وو کې څلور کلمې جمع دي د [مارغه] کلمه ورسره دغه وجهه نه لري.)

• ماشوم ، ليكل ، لوستل ، ويل ، شمېرل

(په دې وو کې څلور فعلونه دي. د [ماشوم] کلمه دغه وجهه نه لري.)

• سپين ، اوږد ، نوی ، زور ، تړل

(په دې کلمو کې څلور يې صفتونه دي. د [تړل] ورسره کلمه دغه وجهه نه لري.)

• زده کوونکی ، پښتنه ، باچا ، سړی ، ملا

(په دې کلمو کې څلور يې مذکر نومونه دي. د [پښتنه] ورسره کلمه دغه وجهه نه لري.)

• ښځه ، ماشومه ، توره ، اوږد ، تېزه

(په دې وو کې څلور صفتونه د مونث په شکل راغلي دي. د [اوږد] کلمه ورسره دغه وجهه

نه لري.)

- د هر ستون له پاره د يوې يا دوو نزرر کلمو معلومول او ليکل.

-- زده کوونکي ستونونو يو په بل پسې نقلوي. يوه يا دوې نورې کلمې ورسره زياتوي.

- ټولگي ته د کار د نتيجه لوستل ، مقايسه او اصلاح کول.

يادونه :

د زيات مشق او تکرار له پاره ښوونکي په نورو کلمو همدغسې مشقونه يا نور مشابه مشقونه په

آسانۍ سره کولای شي.

اته ویشتم واحد

د کتاب مخونه : ۵۲ - ۵۵
عنوان : نهکي
د درسونو شمېر : ۴

هدفونه: زده کوونکي بايد :

- د تصويرونو په باره کې خبرې وکولای شي.
- متن ولوستلای او مطلب يې وويلاي شي.
- نا آشنا / گرانې کلمې معنا او تشرېح کړای شي.
- په متن کې راغلې کيسه په خپله ژبه وويلاي / وليکلای شي.
- د نهکي په باره کې لنډ متن وليکلای شي.
- ځينې ليک نښې (. ، ؟) په خپلو ليکنو کې وکارولای شي.

مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېتونه / کتابچې

د تدريس طريقه :

لومړۍ درسي خاکه

۱. په عنوان پوهېدل :

- بنوونکي عنوان (نهکي) پر توره تخته لېکي.
- زده کوونکي يې لولي او تشرېح کوي يې.
- يو څو زده کوونکي د دې کلمې (نهکي) مترادفې کلمې چې په تېرو واحدونو کې يې زده کړې دي ، تر همدغې کلمې لاندې پر توره تخته لېکي ؛ لکه: احسان ، ښېگنه ، ښه کول ، خواخوږي ، همدردي ، زړه سوي ، ...

مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېتونه / کتابچې

د تدريس طريقه :

لومړۍ درسي خاکه

۱- کيسې ته غوږ نيول / مباحثه کول :

- زده کوونکي کتابونه ترې او غوږ نيسي.

- ښوونکي ټولگي ته کيسه لولي.

- ښوونکي د کيسې په برخه کې د خبرو اترو لارښوونه کوي.

- زده کوونکو ته چې څه وړ په زړه کېږي هغه وايي.

- زده کوونکي د موضوع د وضاحت له پاره پوښتنې کوي. نور زده کوونکي يا ښوونکي ځوابونه ورکوي.

- ښوونکي د حضرت عمر رضی الله عنه او د هغه د خلافت په باره کې تشریحات ورکوي.

- ښوونکي، په داسې حال کې چې زده کوونکو به کتابونه تړلي وي، یو ځل بیا کيسه لولي.

- ښوونکي د ايماندارۍ او نهک عمل په باره کې لکه چې په کيسه کې راغلي او يا په ورځني ژوند کې ليدل کېږي د يوه بحث لارښوونه کوي.

د بحث وړ ټکي :

• مور څه غوښتل؟

• لور پرې ولې اعتراض وکړ؟

• لور په مور اعتراض کولای شي؟ ...

۲. ښوونکي د دې پوښتنې په مرسته چې خلکو ته ايمانداري ولې په کار ده؟ د دوهم ځل له پاره

د يوه بحث لارښوونه کوي. زده کوونکي وايي، مثلاً:

- زده کوونکي / بنوونکی يې گوي او اصلاح کوي يې. زده کوونکي يې کتابچو ته رسوي.

۲. د تصویر / رسم تشریح کول :

- بنوونکی له زده کوونکو څخه غواړي چې د ۵۴ مخ رسم په غور وگوري او تشریح يې کړي.

- زده کوونکي به داسې ځای چې هلته قحطي راغلې وي او خلک خوراکي موادو ته انتظار

باسي، تشریح کړي. بنوونکی مرسته کوي چې زده کوونکي په دې ارتباط خبرې وکړای

شي.

۳. په کیسه پوهېدل :

- بنوونکی ټوله کیسه وايي / لولي.

- زده کوونکي د کیسې په باره کې تبصرې کوي. له هغې څخه يې چې څه په فکر کې پاتې

وي، هغه وايي او له رسم سره ارتباط ورکوي.

۴. د جملو لیکل :

- بنوونکی پر توره تخته یو عنوان، مثلاً : [له ټولگيوالو سره نېکي] لیکي او زده کوونکي يې لولي.

- بنوونکی وايي : "تاسو په ټولگي کې یو له بل سره څه مرسته کولای شئ؟"

- زده کوونکي فکر کوي او خپل نظرونه وايي.

- بنوونکی ورڅخه د منلو وړ جملې پر توره تخته لیکي.

له ټولگيوالو سره نېکي

- موږ یو له بل سره په درسونو کې مرسته کوو.

- که څوک ناروغ شي، کورته يې رسوو.

- که څوک څه وغواړي او راسره وي، ورته يې ورکوو.

- زده کوونکي متن لولي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د ۵۴ مخ متن په پټه خوله لوستل او تر گرانو / نا آشنا کلمو لاندې کرښه کارل.

دوهمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکو ته چې د کیسې په برخه کې څه ور په زړه کېږي، هغه وایي.
- له زده کوونکو څخه پوښتنه کول چې له تهرې ورځې څخه را په دې خوا چا له چا سره څه نېکي کړې ده؟ زده کوونکي به خپلې ښېگنې وایي. (که زده کوونکو په دې باره کې څه ونه ویل نو بیا دې ښوونکي په خپله د نېکۍ په باره کې د یوې واقعي یا خیالي پېښې لنډ جریان زده کوونکو ته ووايي.)

۲. د متن لوستل :

- زده کوونکي د ۵۴ مخ د متن هغه کلمې په گوته کوي چې په نښه کړې یې دي.
- که زده کوونکو دغه فعالیت نه وي ترسره کړی، ښوونکي دې وخت ورکړي چې لومړی د ۵۴ مخ متن له ځانه سره ولولي او بیا کلمې په گوته کړي.
- زده کوونکي / ښوونکي دا کلمې پر توره تخته لیکي :

حاجمنو : اړو، محتاجو، څوک چې څه ته اړ وي.
حاجتونه: ضرورتونه، اړتیاګانې / اړتیاوې
قحطي : چې دخوراک- څښاک شیان نه پیدا کېږي، چې وچکالي وي،
چې باران نه کېږي.
وعدده : ژمنه، ژبه کول، چې د یوه کار د کولو خبره وشي او هغه کار
بیا ترسره کړای شي.

- زده کوونکي / ښوونکي یې تشریح کوي.

- زده کوونکي يې لولي او بيا يې کتابچو ته رسوي.
- ډېر زده کوونکي د متن يوه يوه برخه لولي.
- ۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :
 - د متن د لوستلو مشق کول.
 - د نا آشنا / گرانو کلمو او د هغوی د معناگانو د لیکلو مشق کول.

درېمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي د تهرې ورځې د لوستل شوي متن يوه يوه برخه لولي.
- ښوونکی پوښتنه کوي چې د حضرت عمر رضی الله عنه په وخت کې د کومو شيانو قحطي راغلې وه؟
 - زده کوونکي ځوابونه وايي.
- ۲. د متن د پاتې برخې لوستل :
 - زده کوونکي د ۵۵ مخ متن له ځان سره لولي. نا آشنا / گرانې کلمې په گوته کوي.
 - زده کوونکي / ښوونکی دا کلمې پر توره تخته لیکي او معنا / تشریح کوي يې.

و فرمايل : وويل، حکم وکړ

سپېڅلي : پاک

نمونه : مثال

عمل : کار

باور : اعتماد، يقين

رښتيني : صادق، چې درواغ نه وايي، چې رښتيا وايي.

خدمتگار: خادم، نوکر، څوک چې د چا خدمت کوي.

- زده کوونکي يې لولي او بيا يې کتابچو ته رسوي.

- ډېر زده کوونکي د متن يوه يوه برخه لولي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د ټول متن د لوستلو مشق کول.

- د ننني درس د نا آشنا / گرانو کلمو د ليکلو مشق کول.

څلورمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي د متن يوه يوه برخه لولي.

۲. د متن ليکل :

- ښوونکی پر توره تخته ليکي : "له محتاجو گاونډيانو سره څه نېکي کولای شئ؟"

- زده کوونکي چې له محتاجو گاونډيانو سره څه نېکي کولای شي ، هغه په جملو کې وايي.

- زده کوونکي فکر کوي / جملې وايي.

- زده کوونکي / ښوونکی د منلو وړ جملې پر توره تخته ليکي.

له محتاجو گاونډيانو سره څه نېکي کولای شئ؟

- زه ورته غنم اوږه کوم.

- موږ ورته پخه ږوږې ورکوو.

- موږ مې د هغوی د ماشومانو جابې گنډي.

- پلار او تره مې هره مياشت له غريبو گاونډيانو سره د غنمو ، جوارو ،

وريجو ، لوبيا او غوړيو مرسته کوي.

- زده کوونکي جملې لولي.

- بنوونکی په پورتنی متن کې د [. ، ؟] نښو ته اشاره کوي او وایي چې تاسو دا علامې

په کراتو - مراتو لیدلې دي. تاسو به ماته دې نښو نومونه واخلئ.

- زده کوونکي د هرې نښې نوم اخلي. که هغوی ورسره نا آشنا وو نو بنوونکی د نښو نومونه

اخلي او تشریح کوي يي.

- بنوونکی د تورې تختې متد د دې علامو (لیک نښو) په نظر کې نیولو سره یو ځل په سمه طریقه لولي.

۳. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د [نېکي] په متن کې د [. ، ؟] لټول، توپیر ته یې پام کول او په مناسبه طریقه یې لوستل.

نه ویشتم واحد

د کتاب مخونه : ۵۶ - ۵۷
عنوان : د اویو ژرنده (نظم)
د درسونو شمېر : ۶

هدفونه: زده کوونکي باید :

- د تصویرونو په باره کې خبرې وکولای شي.
- متن (نظم) د نظم په لهجه ولوستلای او مطلب یې وویلای شي.
- د متن (نظم) ګرانې کلمې معنا / تشریح کړای شي.
- د مشق پاڼو په مرسته په شفاهي او تحریري ډول د یوې ژرنډې بهلابېلې برخې او کارونه بیان کړای شي.

- تشبیهات وښودلای او وکارولای شي.

مواد : مشق پاڼه ، درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېټونه / کتابچې

يادونه : كه امكان ولري نو زده كوونكو ته دې د اوبو ژرنده وروښودلای شي.

۱. پر تصويرونو بحث كول / كار كول :

- زده كوونكي د درسي كتاب د ۵۶ مخ تصوير مطالعه كوي.

- زده كوونكي تصوير له جزئياتو سره بيانوي. د هرې برخې نوم اخلي. كلمې پر توره تخته

ليكي. ښوونكي ورسره مرسته كوي. (كه زده كوونكي په دې باره كې تجربه ولري نو له

تصوير سره يې رابطه پيدا كولای شي.)

- ښوونكي د اوبو د ژرندي په باره كې پوښتنې كوي، مثلاً :

• د اوبو ژرنده چېرته وي؟

(چېرته چې اوبه ډېرې وي او مخ خوري خای ولري.)

• تاسو له بهر څخه د ژرندي كومې برخې ليدلای شئ؟

(د اوبو ناوه، كوټه، څرخ)

• ژرنده څه كار كوي؟

(غلي - دانې اوږه كوي.)

• ژرنده څوك چلوي؟

(ژرنده گړۍ.)

• له ژرندي څخه څوك كار اخلي؟

(د يوه كلي تولي كورنۍ)

• د اوبو د ژرندي اوږه خلك ولې خوښوي؟

(ځكه چې اوږه يې پاسته او د غلو - دانو تولي گټې يې ساتلې شوې وي.)

۲. د جملو لیکل :

- ښوونکی د کار طریقه تشریح کوي او وایي چې زده کوونکي به د تصویر له مخې د ژرندې په باره کې جملې لیکي.
- زده کوونکي جملې وایي.
- زده کوونکي / ښوونکی د منلو وړ جملې پر توره تخته لیکي.

د اوبو ژرند،

تصویر د اوبو یوه ژرنده ښيي.
اوبه له نهړ څخه راځي.
د ناوې په وسیله اوبه د ژرندې څرخ ته ورځي.
اوبه تر ژرندې لاندې وځي.
ژرندې ته مخامخ په دالان کې له دانو ډکې بوجی پرته دي.

- زده کوونکي پورتنی متن څو څو ځله ټولگي ته لولي.

- زده کوونکي متن په ښه خط کتابچو ته نقلوي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- له تورې تختې څخه دمتن د لیکلو مشق کول.

دوهمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکو ته چې د اوبو د ژرندې په باره کې څه وړ په زړه کېږي ، هغه وایي. له رسمونو او خپلو تجربو څخه کار اخلي.
- زده کوونکي هغه متن ټولگي ته لولي چې تېره ورځ پر توره تخته لیکل شوی و.

۲. د نظم لوستل :

- ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې نن به دوی د اوبو د ژرندې په باره کې يو نظم لولي.
- ښوونکی نظم دوه ځله لولي.
- زده کوونکي پر نظم تبصرې کوي. څه چې يې په نظم کې خوښ شوي وي، هغه وايي.
- پوښتنې کوي او داسې نور.
- زده کوونکي نظم په پټه خوله لولي. تر مشکلو /نا آشنا کلمو لاندې کرښه باسي.
- ښوونکی هغه مشکلي / نا آشنا کلمې چې زده کوونکو يا ده په خپله په نښه کړې دي، پر توره تخته ليکي.

انبار	: ډېری
خوپ	: گرد، بخار، د گرمۍ تاو
سیلی	: گرد باد، توند باد
اخلاص	: خلوص، مینه، بې ریايي، پاکي
همت	: خواري، غیرت، تکره توب

- زده کوونکي يې لولي. زده کوونکي / ښوونکی يې تشرېح کوي.
- ډېر زده کوونکي د نظم يو يو بيت لولي.
- ۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :
- د نظم د لوستلو مشق کول.
- د هغو بيتونو چې د دوی زيات خوښ دي، په ياد زده کول.
- د لاندېنيو کلمو د ليکلو مشق کول :
- د اوبو ژرنده، ژرنده گړی، د ژرندې ناوه، ډاله، اوږه، خرڅ، لپکۍ، پارو، پل.

۱. تکرار :

- زده کوونکي د نظم یوه یوه برخه په شمري لهجه لولي.

- یو څو زده کوونکي د نظم - ینی برخې له یاده وایي.

۲. د نظم د مطلب په باره کې بحث کول :

- ښوونکی د نظم په باره کې د یوه داسې بحث لارښوونه کوي چې لاندېنې پوښتنې په کې

شملي وي :

• د اوبو د ژرندې غوره صفتونه کوم دي؟

(شپه او ورځ کار کوي. ډېرو خلکو ته اوږه برابروي. او داسې نور.)

• ژرنده موږ ته د څه شي درس راکوي؟

(ژرنده موږ ته په اخلاص سره د کار او هېواد ته د خدمت کولو درس راکوي.)

۳. د جملو لیکل :

- ښوونکی پر توره تخته لیکي: "د اوبو د ژرندې صفتونه او د کار طریقې تشریح کړئ." یعنې

زده کوونکي به د اوبو د یوې ژرندې د خصوصیتونو په باره کې جملې لیکي.

- زده کوونکي جملې وایي.

- زده کوونکي / ښوونکی د منلو وړ جملې پر توره تخته لیکي.

د اوبو د ژرندې صفتونه

- د اوبو ژرنده هېڅ نه سترې کېږي.

- د اوبو ژرنده دمه نه کوي.

- د اوبو ژرنده شپه او ورځ کار کوي.

- د اوبو ژرنده خلکو ته اوږه برابروي.

- د اوبو ژرنده د کار کولو او زحمت ایستلو ښه مثال دی.

- زده کوونکي جملې خو ځله ټولگي ته لولي.
- زده کوونکي جملې په کتابچو کې لیکي.
- ۴. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :
- د راتلونکې ورځې د املا له پاره له تورې تختې څخه د متن د لیکلو مشق کول.
- په یاد د نظم زده کولو ته دوام ورکول.

څلورمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- د تهرې ورځې له مشق شویو جملو څخه د املا لیکل.
- په معموله طریقه یې کتل او اصلاح کول.
- ۲. د مشق پاڼو په مرسته د اوبو د ژرندې دنننۍ برخې بیانول :
- زده کوونکي د ۵۷ مخ پاسنۍ مشق پاڼه په غور مطالعه کوي.
- زده کوونکي تر تصویر لاندې کلمې ټولگي ته لولي او تشریح کوي.
- زده کوونکي تر تصویر لاندې کلمو ته د رسم مطابق شمېرې ورکوي او بیا یې د یوه انډیوال له کار سره مقایسه کوي.
- د اوبو د ژرندې دننه چې څه پېښېږي زده کوونکي یې په مشق پاڼه کې د ورکړای شویو کلمو په صحیح استعمال سره بیانوي. زده کوونکو ته وخت ورکول کېږي.
- ۳. تشریح کول چې اوبه ژرنده څنگه په کار اچوي :
- زده کوونکي د ۵۷ مخ لاندېنۍ مطالعه کوي.
- زده کوونکي د دې خبرې د تشریح کولو کوښښ کوي چې اوبه د ژرندې څرخ څنگه ګرځوي او بیا څرخ د ژرندې پل څنگه په حرکت راولي.

• ایمانداري اجر لري.

• ایماندار خلک د خدای جل جلاله دوسان دي.

• ایماندار خلک ښه خلک وي.

۳. ښوونکی پر توره تخته لیکي: "ویلای شی چې خلکو ته په نورو کومو کارونو کې ایمانداري په

کار ده؟"

۴. ښوونکی لارښوونه کوي چې د ۷ مخ د لومړۍ کرښې تر آخره پورې کیسه په عادي ډول

ولولي.

- زده کوونکي متن په پټه خوله لولي او تر سختو کلمو لاندې کرښه کاري.

- ښوونکی دا کلمې پر توره تخته لیکي او تشریح کوي یې.

۵. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- ښوونکی یې پر تخته او زده کوونکي یې په کتابچو کې لیکي: "حضرت عمر رضی الله عنه

عادت و چې د شپې به دمدینې منورې په کوڅو کې ګرځېده."

- زده کوونکو ته وایي چې په کور کې د دې جملې تر هغو کلمو لاندې کرښه وکاري چې

۱. نومونه وي.

- دمتن د ورومۍ برخې د لوستلو مشق کول.

- د متن د دوهمې برخې لوستل، د سختو کلمو لاندې کرښه راکښل.

دوهمه درسي څاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي کیسه بیا وایي.

- څه چې زده کوونکو د ایماندارۍ په باره کې زده کړي دي، هغه وایي.

- زده کوونکي تر تصویر لاندې کلمې ټولگي ته لولي او تشرېح کوي.
- زده کوونکي تر تصویر لاندې کلمو ته د رسم مطابق شمېرې ورکوي او بیا یې د یوه انډيوال له کار سره مقایسه کوي.

- ۴. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :
- د دې خبرې چې د اوبو ژرنده څنگه کار کوي ، شفاهي مشق کول.
- په مشق پانو کې د ورکړای شویو کلمو د لیکلو مشق کول.
- د نظم په یاد زده کولو ته دوام ورکول.

پنځمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي نظم په شعري لهجه ټولگي ته څو ځله لولي.
- یو یو زده کوونکی نظم له یاده وایي.
- زده کوونکي د مشق پانو په مرسته دا خبره تشرېح کوي چې د اوبو ژرنده څنگه کار کوي.
- ۲. د مضمون لیکل :
- ښوونکی یو عنوان مثلاً : [ژرنده څنگه کار کوي؟] پر توره تخته لیکي او د کار طریقه تشرېح کوي. یعنې زده کوونکي به یو لنډ مضمون لیکي. د مشق پانو د تصویرونو او په هغه کې له ورکړای شویو کلمو / عبارتونو څخه به د لارښود په توګه کار اخلي.
- زده کوونکي د لومړۍ جملې له پاره وړاندیزونه کوي.
- ښوونکی منل شوې جملې پر توره تخته لیکي.
- زده کوونکي په پټه خوله کار کوي. اول عنوان او لومړنۍ جمله نقلوي او بیا په خپله لیکلو ته دوام ورکوي.

- زده کوونکي خپل مضمونونه ټولگي ته لولي. نور پرې تبصرې کوي. بنوونکي ورسره مرسته کوي. (بنوونکي دې بله ورځ مناسب مضمونونه پر توره تخته وليکي چې زده کوونکي يې نقل کړي.) يو ښه مضمون به داسې وي :

د اوبو ژرنده څنگه کار کوي؟
په ناوه کې اوبه په ډېره چټکۍ لاندې لوېږي. د اوبو په زور د ژرنډې څرخ ګرځي.
د ژرنډې څرخ د يوه لرګي په وسيله د ژرنډې له پلونو سره تړل شوی دی. څنگه چې د ژرنډې څرخ ګرځي، داسې د ژرنډې پل هم ګرځي.
دانې د يوه ګرځېدونکي پله په سوري کې لوېږي. د ژرنډې پل يې اوږه کوي. دا اوږه ښه پاسته اوږه وي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :
- په ښه خط د خپلو مضمونونو نقلول.

شپږمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- د نظم په لهجه د نظم ويل / لوستل.

- ټولگي ته د تېرې ورځې د ليکل شويو دوو مضمونونو لوستل.

۲. پر تشبیهاتو کار کول :

- بنوونکي پر توره تخته ليکي: [ځا داسې خوږه ده لکه شات].

- زده کوونکي نامکملې جملې لولي او کوښښ کوي چې د تشبیه په مطلب ځان وپوهوي او هغه تشریح کړي.

- زده کوونکي مثالونه وايي چې کوم شيان د شاتو په شان خواږه وي يا خواږه کېدلای شي.

- ښوونکي د تشبیه یوه بله نیمګړې جمله پر توره تخته لیکي، مثلاً: [دومره لور دی لکه]
 - زده کوونکي یوه مناسبه تشبیه معلوموي او پر توره تخته یې لیکي، مثلاً: [دا کور دومره
 اوچت دی لکه د چنار ونه.]

- ښوونکي د تشبیه نورې نیمګړې جملې پر توره تخته لیکي. زده کوونکي د جملو په نقلولو او
 بشپړولو په پټه خوله کار کوي.

- زده کوونکي خپلې نتیجې مقایسه کوي او ټولګي ته یې لولي. له منلو وړ کلمو / عبارتونو
 سره تشبیهات پر توره تخته تکمیلوي.

دا	داسې خوږه ده لکه
دا	دومره اوچت دی لکه
دا	داسې ښایسته دی لکه
دا	دومره دروند دی لکه
دا	داسې تریخ دی لکه

۳. د نورو تشبیهاتو معلومول:

- زده کوونکي د دې ډول نورو تشبیهاتو د معلومولو له پاره له خپلو انډیوالانو سره یوځای
 کار کوي.

- زده کوونکي خپلې نتیجې ټولګي ته لولي.

۴. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه:

- له تورې تختې څخه د تشبیهاتو د لیکلو مشق کول.

- د ورکړای شویو تشبیهاتو په کارولو سره د جملو د لیکلو مشق کول.

دېرشم واحد

د کتاب مخونه : ۵۸ - ۶۰
عنوان : خوشال خان خټک
د درسونو شمېر : ۴

هدفونه: زده کوونکي باید :

- د تصویر په باره کې خبرې وکولای شي.
- متن ولوستلای او مطلب یې وویلای شي.
- د متن گرانې / نا آشنا کلمې معنا / تشریح کړای شي.
- د متن ځینې برخې په خپله ژبه وویلای / ولیکلای شي.
- د خوشال خان خټک لنډې سوانح ولیکلای شي.
- خپلې سوانح ولیکلای شي.

مواد : درسي کتابونه، توره تخته، سلېټونه / کتابچې

د تدریس طریقه :

لومړۍ درسي خاکه

۱. د تصویر په باره کې خبرې کول :

- ښوونکي د ۵۹ مخ تصویر زده کوونکو ته وړښي.
- زده کوونکي د تصویر نوم اخلي. خبرې ورباندې کوي او تشریح کوي چې د هغه په لاس کې نهزه د هغه زپورتیا ښيي.

۲. ښوونکي عنوان (خوشال خان خټک) پر توره تخته لیکي.

- زده کوونکي يې لولي او تشریح کوي چې [خوشال خان] په تصویر کې د ښودل شوي سړي نوم دی او [ختک] يې قبيله ده.

۳. د متن لوستل :

- زده کوونکي ټول متن په پټه خوله لولي او نا آشنا / گرانې کلمې په نښه کوي.

- زده کوونکي / ښوونکی نا آشنا / گرانې کلمې پر توره تخته ليکي او معنا / تشریح کوي يې.

شاعر : څوک چې شعر وايي يا ليکي	لمسون : پارونه ، پارول
ليکوال : څوک چې مضمون / مقاله ليکي	اوبه خړې شوې: اړيکي خراب شول
لمرڅاته : مشرق ، ختيځ ، شرق	بری : کاميابې
غورنيکه : د پلار پلار	زړه مات شو: زړه بد شو ، نا امېده شو.
قمرې هجري کال: د سپوږمۍ په حساب	فقهې مسالو : ديني مسالو / خبرو
د هجرت له وخته پيل شوې سنه	کلام : وينا / شعر
منصبدار : د منصب خاوند ، پوځي افسر	

- زده کوونکي يې لولي او بيا يې کتابچو ته رسوي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د ټول متن د لوستلو مشق کول.

دوهمه درسي ځاکه

۱. تکرار :

- څو زده کوونکي لوستل شوی متن يوه يوه برخه ټولگي ته لولي.

- څو زده کوونکي ټول متن ټولگي ته لولي.

- ښوونکی په متن د پوهولو له پاره لاندېنې پوښتنې مطرح کوي :

● خوشال خان خټک چېرته زېږېدلی دی؟

- اکورخان د هغه څه کېده؟
- شهباز خان څوک و؟
- خوشال خان خټک څه وخت د قوم مشر شو؟
- شاه جهان څوک و؟
- شاه جهان خوشال خان خټک ته څه منصب ورکړ؟
- اورنگزېب د چا په لمسون خوشال خان خټک نظرېند کړ؟

۲. متن په خپله ژبه بيانول :

- يو څو زده کوونکي متن په خپله ژبه تشرېح کوي.

۳. په تولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- زده کوونکي د متن د لوستلو مشق کوي او د راتلونکې ورځې له پاره د خوشال خان خټک د سوانحو لیکلو ته ځان چمتو کوي.

درېمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي د متن يوه يوه برخه تولگي ته لولي.

- ښوونکي په متن د پوهولو له پاره لاندېنې پوښتنې مطرح کوي :

- خوشال خان خټک ولې منصبداري پرېښوده؟
- د خوشال خان خټک او مغلو تر منځ په جنگونو کې چا بری وموند؟
- خوشال خان خټک چېرته او په کوم کال کې وفات شو؟
- د فقهي مسالو مشهور کتاب (فضلنامه) چا نظم کړي دی؟
- خوشال خان خټک په خپل کلام کې د څه سبق راښيي؟

۲. سوانح ليکل :

- ښوونکی پر تخته ليکي: [د خوشال خان خټک لنډې سوانح]

- زده کوونکي يې لولي د [سوانح] کلمه تشرېح کوي.

- ښوونکی وايي: "تاسو چې د خوشال خان خټک د سوانحو په باره کې له متن څخه څه په

فکر کې لرئ، هغه په خپله ژبه ووايئ چې پر توره تخته وليکلای شي."

- زده کوونکي فکر کوي او جملې وايي.

- زده کوونکي / ښوونکی د منلو وړ جملې پر توره تخته ليکي.

د خوشال خان خټک لنډ سوانح

- خوشال خان خټک د شهباز خان زوی او ډاکور خان لمسی دی.

- خوشال خان خټک په اکوړه خټک کې زېږېدلی دی.

- د زېږېدو کال يې ۱۰۲۲ قمري هجري کال دی.

- د پلار تر مرګ وروسته د قوم مشر شو.

- هغه د اورنگزېب له خوا نظربند شوی و.

- له مغلو سره په جنگ کې بريالی شوی و.

- په ۱۱۰۰ قمري هجري کال په تيرا کې وفات شو.

- هغه [فضلنامه] چې د فقهي مسالو کتاب دی، په پښتو نظم ليکلی دی.

- هغه ډېر لوی شاعر و.

- زده کوونکي يې لولي او بيا يې کتابچو ته رسوي.

۳. په ټولګي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د ليکل شوي متن د لوستلو مشق کول.

۱. تکرار :

- ځينې زده کوونکي متن توتو توتو لولي او ځينې نور يې معنا / تشرېح کوي.

۲. د خپلو سوانحو ليکل :

- ښوونکی د کار طريقه تشرېح کوي او زده کوونکو ته وايي چې تاسو به نن خپلې سوانح ليکئ.

- زده کوونکي پر موضوع بحث کوي او وايي چې په سوانحو کې به نوم، د پلار نوم، عمر، ... ليکلای کېږي.

- ښوونکی لاندېنۍ کلمې او عبارتونه چې هغوی د مخه يې پرې بحث کړی او د سوانح ليکلو له پاره ضروري دي، د لارښود په توګه ليکي.

نوم	
د پلار نوم	
مورنۍ ژبه	
مليت	افغان
ښوونځی	
ټولګی	
د خوښې مضمونونه	
د خوښې کسبونه	
اوسني نور مصروفیتونه	

- زده کوونکي يې لولي او بيا يې کتابچو ته رسوي.

- زده کوونکي د هرې کرښې په تشو ځايونو کې د خپلې پېژندګلوۍ په ارتباط معلومات په خپلو کتابچو کې ليکي.

- ښوونکی په ټولګي کې ګرځي، د زده کوونکو کار ګوري او د اړتيا په وخت کې ورسره مرسته کوي.

- يو شمېر زده کوونکي خپل سوانح لولي.

۳. په ټولګي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- زده کوونکي خپل سوانح په يوه جلا پاڼه کې په ښه او پاک خط ليکي.

یو دېرشم واحد

د کتاب مخ : ۶۱
عنوان : د خوشال بابا مرغلري (ښونه)
د درسونو شمېر : ۲

هدفونه: زده کوونکي باید :

- متن ولوستلای او مطلب یې وویلای شي.
 - د متن گرانې / نا آشنا کلمې معنا او تشریح کړای شي.
 - د متن په باره کې بحث وکولای او پند ځنې وایستلای شي.
- مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېتونه / کتابچې

د تدریس طریقېه :

لومړۍ درسي خاکه

۱. پر عنوان بحث کول :

- ښوونکي عنوان (د خوشال بابا مرغلري) پر توره تخته لیکي.
- زده کوونکي یې لولي. ورباندې بحث کوي. ښوونکي مرسته کوي او دا خبره توضیح کوي چې پښتانه د قوم مشر او خدمتگار ته [بابا] وايي.

۲. د متن لوستل :

- ښوونکي له زده کوونکو څخه غواړي چې د درسي کتاب د ۶۱ مخ متن په پټه خوله ولولي او نا آشنا / گرانې کلمې په نښه کړي.
- زده کوونکي / ښوونکي په نښه شوې کلمې پر توره تخته لیکي او معنا / تشریح کوي یې.

مرغلرې :	يو ډول قيمتي کاني دي.
لوره :	قسم، سوگند
باور :	اعتماد، يقين
د خوانۍ خوبونه:	د خوانۍ هوسونه، د بېغمۍ خوبونه
نسب :	شجره، پښت، مثلاً: پلانی د پلارني زوی، د پلانی لمسی، د پلاني کړوسی، ... دی.
فخر :	ويار، لويي، نازېدل
باتې :	لاپې شاپې، غورې، غټې غټې خبرې

- زده کوونکي يې لولي.
- يو شمېر زده کوونکي د درسي کتاب د ۶۱ مخ متن توتۀ توتۀ لولي.
- ۳. په تولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :
- د متن (پندونو) د لوستلو مشق کول.
- له متن (پندونو) څخه دخپلې خوښې پند په کتابچو کې ليکل.

دوهمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي لوستل شوی متن توتۀ توتۀ لولي :
- زده کوونکي / ښوونکی گرانې / نا آشنا کلمې معنا کوي.
- ۲. د متن پر بېلابېلو ټو ټو (پندونو) بحث کول :
- يو يو زده کوونکی د متن (پندونو) يوه يوه جمله / پند لولي. نور زده کوونکی / ښوونکی يې د مثالونو په مرسته تشرېح کوي.

- زده کوونکي خوابونه وايي او نومونه په گوته کوي.
- بېل بېل زده کوونکي تېر لوست په برخو برخو کې ټولگي ته لولي.
- زده کوونکي هغه کلمې معنا کوي چې ښوونکی ورته اشاره کوي.
- زده کوونکي هغه کلمې (نومونه) لولي چې په کتابچو کې يې په ښه کړي دي. ښوونکی لارښوونه کوي.

۲. د متن پر دوهمه نيمایي د مخکېني درس په شان کار کول.

۳. د کيسې پر عنوان بحث کول :

- ښوونکی له زده کوونکو څخه غواړي چې د کيسې له پاره نور ممکن عنوانونه پيدا کړي.
- کله چې زده کوونکي عنوانونه وايي، ښوونکی يې پر توره تخته ليکي؛ مثلاً:

يوه ايمانداره نجلۍ
ايمانداري
دوهم خليفه حضرت عمر رضی الله عنه
د ايماندارۍ برکت
خليفه او ايمانداره نجلۍ

- په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :
- پر سلېټونو يا کتابچو کې د دې نويو عنوانونو ليکل او مشق کول.
- د ټولې کيسې د لوستلو مشق کول.

درېمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- ټولگي ته د مور او لور تر منځ شوی ديالوگ لوستل يا يې له ياده ويل. د اشخاصو په ارتباط په نومونو کار کول، د مذکر او مؤنث پېژندل.

لومړۍ واحد

د کتاب مخ : ۱
عنوان : دعا
د درسونو شمېر : ۳

هدفونه: زده کوونکي باید :

- متن ولوستلای او گرانې کلمې یې معنا کړای شي.
- متن (نظم) په شعري لهجه وویلای شي.
- د متن په باره کې پوښتنو ته ځوابونه وویلای شي.
- د متن مطلب وویلای شي.
- متن (نظم) له یاده وویلای شي.

مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېټونه / کتابچې

د تدریس طریقه :

لومړۍ درسي خاکه

۱. د بسم الله... لوستل ، پرې بحث کول ، معنا او مقصد یې بیانول.

- عنوان (دعا) لوستل ، په پټه خوله د تصویرونو مطالعه کول ، د موضوع او تصویرونو په باره

کې بحث کول .

۲. د ښوونکي له خوا دوه ځله د تول نظم لوستل:

- د زده کوونکو له خوا پوښتنې کول او پر نظم تبصره کول.

- زده کوونکي لومړی د نظم درې بیتونه په پټه خوله لولي ، مشکلي او نوې کلمې معلوموي .

- د هرې خبرې / پند مطلب ښايي داسې بيان کړي :

الف . د دښمن په خبرو باور نه دی په کار. په دې برخه کې بې پروايي تاوان لري. بايد له احتياط څخه کار واخلو.

ب . هر کار خپل خاص وخت لري. د خوانۍ کارونه په زړښت کې نه کېږي.

ج . مشران موږ ته همېشه ښې ښې خبرې او نصيحتونه کوي. که د مشرانو خبرو ته پام ونه کړو نو دا به زموږ ډېره زياته ناپوهي وي.

د . څوک چې يو کار کوي اول بايد خپل وس ته وگوري او بيا دې هغه کار ته وړودانگي.

هـ . مال، دولت او د پلار - نيکه نوم او نشان د چا سړيتوب نه شي. برابرولای. هر څوک

بايد کوښښ وکړي چې په خپله سړی شي او نوم - نشان وگټي.

و . لاپو شاپو ته حاجت نشته. هوښيار بنيادم هېڅکله د خان صفت نه کوي. ځکه چې د

چا کار او قابليت پټ نه پاتې کېږي.

۳. په تولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- په متن کې راغلي پندونه د مثالونو په مرسته تشرېح کول.

- په متن کې د راغليو پندونو په ياد زده کولو کوښښ کول.

دوه دېرشم واحد

د کتاب مخ : ۶۲
عنوان : لنډی
د درسونو شمېر : ۳

هدفونه: زده کوونکي باید :

- متن (لنډی) په شعري لهجه ولوستلای شي.
 - د متن گرانې / نا آشنا کلمې معنا / تشریح کړای شي.
 - د متن هرې لنډی مطلب په خپله ژبه وویلای شي.
 - د متن (لنډیو) په باره کې پوښتنو ته ځوابونه وویلای شي.
 - د متن د هرې لنډی موضوع ته د افغانستان له وضعې سره ارتباط ورکړای شي.
 - د اتفاق او یووالي په باره کې یو لنډ متن ولیکلای شي.
- مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېتونه / کتابچې.

د تدریس طریقه :

لومړۍ درسي ځاګه

۱. په عنوان پوهېدل :

- ښوونکي عنوان (لنډی) پر توره تخته لیکي.
 - زده کوونکي پر توره تخته لیکلی عنوان (لنډی) لولي.
۲. لنډی ویل :

- ښوونکي له زده کوونکو څخه غواړي چې که کومه لنډی یې زده وي ، تولګي ته یې دې ووايي.

- ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې اوس غوږ ونیسئ؛ زه تاسو ته یو څو لنډی وایم.
 - ښوونکی په شعري لهجه د درسي کتاب د ۶۲ مخ لنډی له یاده وايي. (کتابونه به بند وي)
۳. لنډی لوستل :

- ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب د ۶۲ مخ لنډی له ځانه سره په پټه خوله ولولي او گرانې / نا آشنا کلمې په نښه کړي.
- زده کوونکي / ښوونکی نا آشنا / گرانې کلمې او عبارتونه پر توره تخته لیکي او تشریح کوي.

خوی : عادت، کره وړه	وتومبي :	ومندي، کېږدي
ياري : دوستي، ملگرتيا	زلفو :	د نجونو د سر وېښته
په شاني: لکه، غونډې		چې پر مخونو يې راخړولي وي
ارمان : افسوس		زړه نری کړ: زړه نرم کړ، زړه نازک کړ
ملنگ : فقير، دروېزگر		

- زده کوونکي يې لولي او کتابچو ته يې رسوي.
- ډېر زده کوونکي يوه يوه لنډی لولي.
- ۴. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :
- زده کوونکي د لنډيو د لوستلو مشق کوي او په خپله خوښه ورڅخه يو څو په ياد زده کوي.

دوهمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي يوه يوه لنډی لولي.
- زده کوونکي له دې لنډيو څخه يوه يوه له ياده وايي.

- ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې یو یو زده کوونکی به یوه یوه لنډۍ لولي او نور به په نوبت سره هغه تشریح کوي. ښوونکی د ضرورت په وخت کې ورسره مرسته کوي.
- زده کوونکي / ښوونکی ښايي لنډۍ په لاندې ډول یا په نورو ساده مثالونو سره تشریح کړي.
- که یو څوک ډېر ښکلی وي او ښکلې جامې یې په غاړه وي نو د دې معنا دا نه ده چې گني دا به ډېر ښه سړی وي. ښه سرپټوب په رنگ نه دی. ښه سړی هغه دی چې کره وړه یې ښه وي. یعنې ښه ښه کارونه کوي.
- زه دې په رنگ وغولېدم. ما گمان کاوه چې رنگ دې ښکلی دی نو خوی او کره وړه به دې هم ښکلي وي. خو زما گمان غلط وخوت. زه تېروتم.
- وخت چې تېر شي بېرته نه راگرځي. په کار دي چې له وخت څه گټه واخیستلای شي. ځکه چې وخت سره زر دي او سره زر به بې عقل بنیادم ضایع کوي. څوک چې څه شی ضایع کړي بیا یې ارمان کوي او ارمان هېڅ گټه نه لري.
- ناامېدي گناه ده. باید له گناه څخه ځانونه وساتو. هرڅو که وطن خزان خزان شو خو خدای به بیا پسرلی راولي. ونې، بوټي به گل شي. هره خوا به خندا، خوشالي وي او نجونې به له خوبنۍ او مستۍ څخه په زلفو کې گلونه کېږدي.
- د وطن یادونه رښتیا هم د بنیادم زړه نری کوي. ځکه چې بې وطني ډېر سخت شی دی. په بې وطنۍ کې بنیادم ته کور- کلی، خپل - خپلوان حتی د وطن کاني بوټي هم وریادېږي او ورپسې فریاد کوي.
- رښتیا هم چې وطن ډېر خوږ وي او د خوږو خوږو شیانو یادونه انسان ته هغه وخت ډېر زور ورکوي چې زړه یې غواړي خو ورته رسېږي نه.
- زده کوونکي یوه یوه لنډۍ لولي.

۳. په ټولګي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- زده کوونکي د کتاب وروستی لنډی څو ځله په خپلو کتابچو کې يا سلېټونو باندې ليکي.

درېمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- يو يو زده کوونکی يوه يوه لنډی لولي / وايي او نور يې مقصد بيانوي.

۲. د يوه لنډ متن ليکل:

- ښوونکی د يووالي او اتفاق په مفهوم او اهميت د پوهېدلو او په دې باره کې د يوه لنډ متن د

ليکلو د چمتووالي له پاره د بحث داسې لارښوونه کوي چې زده کوونکي د مطلب ټکي په

خپله پيدا کړي او په مفهوم او ارزښت يې وپوهېږي.

لارښودې پوښتنې دا دي :

• يو کار په يوازې خان ښه او ژر کېږي او که د څو کسانو له خوا چې په گډه وشي؟ (په

گډه)

• که په يوه کور کې څه ستونزه يا مساله پيدا شي نو د کور خلک بايد څه وکړي؟ (ټول

بايد سره کښېني او په گډه يې حل کړي.)

• يو کار چې د څو کسانو په مصلحت او خوښه وشي هغه ته څه وايي؟ (اتفاق، اتحاد،

يووالی)

- ښوونکی پر توره تخته [يووالی او اتفاق] د عنوان په توگه ليکي.

- زده کوونکي يې لولي.

- ښوونکی وايي چې د يوه متن د ليکلو له پاره مو چې څه له دې بحث څخه په زړه وي،

په جملو کې يې ووايست.

- زده کوونکي / ښوونکي د منلو وړ جملې پر توره تخته ليکي.

يووالی او اتفاق

راځئ، چې سره يو شو. يووالی زموږ اتفاق ښيي. په اتفاق کې برکت وي. هر کار چې په اتفاق وشي، په هغه کې خير وي. يووالی او اتفاق کار اسانه کوي. په يووالي او اتفاق کې زور او قوت وي. دښمنان له هغو خلکو څخه چې په خپلو کې اتفاق او اتحاد لري، همېشه په وېره کې وي. د اتفاق خاوندان تل بريالي وي.

- زده کوونکي متن لولي.

- زده کوونکي لنډۍ له ياده وايي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د متن د ليکلو او لوستلو مشق کول.

- زده کوونکي تولگي ته کیسه لولي.

۲. زده کوونکي له ياده يا له متن څخه په کیسه کې د ذکر شویو کسانو نومونه اخلي او ښوونکي یې پر توره تخته لیکي.

- زده کوونکي د مذکرو او مونثو اشخاصو په ارتباط ځینې کلمې وایي.

- ښوونکي پر توره تخته دستونونو یو جدول جوړوي او چې زده کوونکي مذکرې او مونثې کلمې وایي، هغه په کې لیکي. زده کوونکي د دواړو ستونونو له پاره په متوازي ډول کلمې (نومونه) وایي.

حضرت عمر، خلیفه، مور، لور، نجلۍ، زوی			
مذکر	مونث	مذکر	مونث
		زوی	لور
		غریب	غریبه

- زده کوونکي کلمې په همدې شکل په کتابچو کې لیکي د یوې کلمې وروستی توری ښیي چې هغه مذکر دی او که مونث. ښوونکي مذکر او مونث نومونه معرفي کوي.

- زده کوونکي د مذکر او مونث له پاره نور ډېر نومونه اخلي؛ مثلاً: تره، ماما، کاني، ماني، نیکه، نیا او داسې نور.

۳. په ټولګي کې د پټې خولې يا کورنۍ کار له پاره اضافي مشق :
- په ستونونو کې د ليکل شويو کلمو مشق پر سلهټونو يا کتابچو کې کول.

څلورمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- د تهرې ورځې کلمې لکه سوال او خواب پخ زنځيري ډول تکرارول.

- يو زده کوونکی مذکر نوم وايي.

- بل زده کوونکی مؤنث نوم وايي.

- بل يو بيا بل مذکر اسم وايي او داسې نور.

- د مذکرو او مؤنثو نومونه بيا ويل.

۲. په مذکرو او مؤنثو نومونو باندې په ساده جملو کې کار کول، توپيرونه پيدا کول.

- ښوونکی پر توره تخته يو شمېر صفتونه ليکي.

- کله چې زده کوونکي دغه کلمې لولي، متوجه کېږي چې دا کلمې د خلکو څرنگوالی ښيي.

په دې توګه صفتونه دوه واري ورپه زړه کېږي.

- زده کوونکي له ورکړای شويو صفتونو سره ساده ساده جملې وايي. ښوونکی پر توره تخته

دوه جملې ليکي؛ مثلاً:

۱. دا يو ايماندار سړی دی.

۲. دا يوه ايمانداره نجلی ده.

- ښوونکی صفتونو او فعلونو ته اشاره کوي او د هغوی تر منځ د توپير پوښتنه کوي.

- زده کوونکي متوجه کېږي چې د مؤنث او مذکر له پاره صفت (ايماندار / ايمانداره) يو له

بله توپير لري.

ایمانداره، غریب، لوی، وړوکی، شتمن، ار، ښه، بد، مشهور

دا یو ایماندار سړی دی.

دا یوه ایمانداره نجلی ده.

- زده کوونکي نور صفتونه او فعلونه استعمالوي او ساده ساده جملې وايي.

۳. زده کوونکي څلور ساده جملې له انډیوالانو سره پر سلېټونو لیکي (دوه د مونث او دوه د مذکر له پاره).

- بېل بېل زده کوونکي خپلې جملې ټولگي ته لولي. ښوونکی ورڅخه ځینې جملې پر توره تخته لیکي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- زده کوونکي دغه جملې له تورې تختې څخه کتابچو ته نقلوي او یا د خپلې خوبې نورې جملې پر سلېټونو یا کتابچو کې لیکي.

پنځمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- ټولگي ته د هغو جدولو لوستل چې تېره ورځ یې مشق شوی.

- د دې خبرې بیا بیا یادونه کول چې د ډېرو صفتونو وروستی توری د مذکر او مونث له پاره توپیر لري.

۲. د زده کوونکو له خوا د یوې صحنې تمثیلول چې مور او لور د شیدو په باب څنګه خبرې کولې. زده کوونکي کولای شي چې د تمثیل له پاره خپله ژبه وکاروي.

۳. یو ځل بیا د کیسې لوستل :

۴. د کیسې په ارتباط د ځینو جملو لیکل :

- زده کوونکي کتابونه ترې او ښوونکی لاندېنۍ کلمې پر توره تخته لیکي:

انساف، عادت، شیدې، خلیفه، مختورن، جونگرې، حکم، اغېزه، نکاح.

- ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کیسه را په زړه کړي او د هرې کلمې له پاره یوه یوه

جمله ولیکي.

- زده کوونکي جملې لولي او ښوونکی په کې صحیح او مناسبې جملې په گوته کوي.

شپږم واحد

د کتاب مخونه : ۸ - ۹
عنوان : ځنې چې مدرسي ته څو (نظم)
د لېسونو شمېر : ۵

هدفونه: زده کوونکي باید :

- نظم ولوستلای او گرانې کلمې یې معنا کړای شي.
- د نظم په باره کې سوالونو ته ځواب ورکړای شي.
- د خپل ښوونځي د ښه کولو فکر وکولای شي.
- د خپل ښوونځي په باره کې ساده عبارتونه ولیکلای شي.
- د اسمونو مفرد شکلونه وویلای شي.
- نظم د شعر په لهجه ولوستلای شي.
- نظم له یاده وویلای شي.

مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېتونه / کتابچې

د تدريس طريقه :

لومړۍ درسي خاکه

۱. زده کوونکي تصويرونه مطالعه کوي.

- ښوونکي د تصويرونو په باره کې د يوه بحث لارښوونه کوي.

- زده کوونکي چې څه ويني ، هغه وايي.

- زده کوونکي معلوموي چې په تصوير کې يو ښکلی ښوونځی ښودل شوی دی.

- د زده کوونکو چې په دې تصوير کې څه خوښېږي ، هغه وايي.

- ښوونکي د تصويرونو په باره کې د يوې مباحثې لارښوونه کوي.

د بحث وړ تكي :

● د خپل ښوونځي او په تصوير کې د ښودل شوي ښوونځي تر منځ توپيرونه پيدا کول.

● د دې معلومول چې رسام داسې يو ښوونځی رسم کړی چې د ده په کې درس ويلو ته زړه کېږي.

● د علتونو پيدا کول چې د دوی ښوونځی ولې دومره ښکلی نه دي ؛ مثلاً: ودانۍ يې خامه

ده. کوټې يې کرکۍ نه لري. ښه نه دی ساتل شوی. انگر يې وړوکی دی. کار کوونکي

يې غفلت کوي. د سمبالولو له پاره يې پيسې نشته. او داسې نور.

● د ښوونځي د ښه کولو له پاره د پېشنهادونو او نظريو وړاندې کول او دا چې دا کار به

څوک کوي ؛ مثلاً: د گلانو کرل ، د ونو کرل او ساتل ، د ښوونځي پاک ساتل ، په

ښوونځي کې د ښکلو تصويرونو لگول او داسې نور.

۲. ښوونکي نظم په ښه طريقه لولي / وايي.

- زده کوونکي په نظم کې ستایل شوي ښوونځي باندې تبصرې کوي او معلوموي چې په هغه کې همدغه رسم شوی ښوونځی ستایل شوی دی.

- زده کوونکو ته چې د نظم په باره کې څه وړ په زړه کېږي، هغه وایي او معلوموي چې نظم د دوی او د زده کړې په باره کې دی.

۳. د نظم د ورومې برخې لوستل :

- زده کوونکي په پټه خوله دغه شعرونه لولي. نا آشنا او سختې کلمې او عبارتونه په نښه کوي.

- ښوونکی دا کلمې او عبارتونه پر توره تخته لیکي او تشریح کوي یې؛ مثلاً :

مدرسي	زړه باندې داغلي دي
عقبا	ډېر ډېر ارمانونه دي
سيالي	ښه اوچت ختلي دي
سوکالي	

- بېل بېل زده کوونکي د دغه شعر یوه یوه برخه ټولگي ته لولي. کوښښ کوي چې په ښه طرز یې ولولي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- زده کوونکي د دې شعرونو د لوستلو مشق کوي او کوښښ کوي چې په یاد یې زده کړي.

دوهمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- د نظم د یوه یوه بیت لوستل او وهل.

- په نظم کې د ستايل شوي ښوونځي، په تصوير کې د ښودل شوي ښوونځي او ددوی د

خپل ښوونځي تر منځ د توپيرونو راپه زړه کول.

۲. د مخکېني درس د قدمونو په شان د نظم پر دوهمه برخه کار کول (پر کلمو او عبارتونو باندې

بحث کول).

- زده کوونکي دلايل وايي چې ښوونځي ته تلل د دوی او د دوی د هېواد له پاره ولې دومره

مهم دي.

۳. ښوونځي ته د تللو په باره کې زده کوونکي ساده جملې وايي. ښوونکی ورڅخه ۵ يا ۶ سمې

جملې پر توره تخته ليکي. زده کوونکي يې کتابچو ته نقلوي.

موږ ولې ښوونځي ته خو؟

- موږ په ښوونځي کې زده کړه او لوبې کوو.

- زموږ له پاره ښوونځی ګټه لري.

- ښوونځی له موږ سره په زده کړه کې مرسته کوي.

- موږ په ښوونځي کې ملګري لرو.

...

۴. په ټولګي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د نظم د لوستلو مشق کول.

- د نظم په ياد زده کول.

- املا ته د چمتو کېدو له پاره د جملو ليکل او مشق کول.

۱. تكرار :

- ټولگي ته د نظم لوستل / ويل.

- يو خوږ غږى زده كوونكى دا نظم بيت په بيت وايي / لولي. نور زده كوونكي يې په گډه

ورپسې په خواږه آواز او طرز د يوه كورس په شكل تكراروي.

- د څو هغو جملو املا ليكل چې تېره ورځ يې مشق شوى دى.

۲. ښوونكى پر توره تخته ليكي : ښوونځى موږ ته څه كوي؟

- زده كوونكي داسې جملې پيدا كوي او وايي :

• ښوونځى موږ د ژوند له پاره تياروي.

• ښوونځى له موږ سره په ترقي كې مرسته كوي.

• په ښوونځي كې موږ ملگري لرو.

• په ښوونځي كې لوستل زده کوو.

او داسې نور.

- ښوونكى ورڅخه ځينې كلمې، لکه: تيارول، ترقي، ملگري، لوستل، ... پر توره تخته ليكي.

- زده كوونكي د دې كلمو په استعمالولو سره ساده جملې وايي. ښوونكى ورڅخه ځينې جملې

پر توره تخته ليكي.

ښوونځي موږ ته څه كوي؟

تيارول، ترقي، ملگري، لوستل، ...

- ښوونځى موږ د ژوند له پاره تياروي.

- ښوونځى له موږ سره په ترقي كې مرسته كوي.

- په ښوونځي كې موږ ملگري لرو.

- په ښوونځي كې لوستل زده کوو.

- زده کوونکې پر تخته لیکل شوې جملې ټولګې ته لولي.
- ۳. په ټولګې کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :
- زده کوونکي دغه جملې سلېټونو یا کتابچو ته نقلوي.
- زده کوونکي د دې جملې د لیکلو مشق کوي.

څلورمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- په خواږه آواز د نظم ویل.
- ټولګې ته د تېرې ورځې د جملو لوستل.
- ۲. ښوونکي پر توره تخته لیکي :
- موږ د خپل ښوونځي د ښه کولو له پاره څه کولای شو؟
- زده کوونکي ښايي ووايي :
- موږ ښوونځی پاک ساتلای شو.
- موږ ښوونځی ښکلی کولای شو.
- موږ په کې گلان کرلای شو. او داسې نور.
- ښوونکي د هرې جملې له پاره یو سرلیک پر توره تخته لیکي.
- زده کوونکي د دې کلمو په استعمالولو سره ساده جملې وایي.
- ښوونکي ځینې جملې پر توره تخته لیکي. زده کوونکي یې په کتابچو کې لیکي.

موږ د خپل ښوونځي د ښه کولو له پاره څه کولای شو؟
 پاک: موږ ښوونځی پاک ساتلای شو.
 ښکلی: موږ ښوونځی ښکلی کولای شو.
 گلان: موږ په ښوونځي کې گلان کرلای شو.

...

- په جملو باندې مباحثه او فيصله کول چې دوی به په خپل ښوونځي کې څه کوي.

۳. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- زده کوونکي د دې پوښتنې چې "موږ د خپل ښوونځي د ښه کولو له پاره څه کولای شو؟"

د مربوطو ځوابي جملو د لیکلو مشق کوي.

- زده کوونکي د نظم د یادولو (حفظ کولو) مشق کوي.

پنځمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- په خواږه آواز د نظم ویل.

- نهڼي مسابقه: یو زده کوونکی یو بیت له یاده وايي. بل زده کوونکی ورپسې بل بیت وايي

او دریم زده کوونکی تر هغه هم وروستی بیت وايي. په همدې ډول یو یو زده کوونکی یو په

بل پسې بیتونه له یاده وايي.

- د تهرې ورځې د جملو لوستل، را په زړه کول چې دوی به څه کوي.

- د نومونو د مفرد شکل معلومول چې د جمع شکل یې ورکړای شوی وي.

- زده کوونکي له نظم څخه د نومونو جمع اشکال معلوموي او نومونه یې اخلي. ښوونکی یې

په یوه ستون کې پر توره تخته لیکي (په راتلونکي جدول کې وګورئ).

- زده کوونکي د جمع نومونو مربوط مفرد شکلونه معلوموي. نومونه یې اخلي او د ستونونو په

مناسب ځای کې یې لیکي.

یو / یوه	ډېر / ډېرې	یو / یوه	ډېر / ډېرې
گل	گلونه		
	چمنونه		
	تالونه		
	سبقونه		
	او داسې نور		

- زده کوونکي مشکلي او نوې کلمې تلفظ کوي / لولي بنوونکی يې ښه ښکلي پر توره تخته

ليکي؛ لکه :

معناګانې	ګراني کلمې
غوښتنه ، مقصد ، مطلب	مدعا :
بلل ، بلنه	دعا :
پوه ، هوښيار	پوی :
پوهه	علم :
هوښيار ، دماغ	عقل :

۳. يو يو زده کوونکی د نظم لومړي درې بيتونه ټولګي ته لولي.

الف - يو شمېر زده کوونکي په نوبت سره د نظم يوه يوه مسره لولي.

ب - يو شمېر زده کوونکي درېواړه بيتونه يو يو ځل لولي.

- زده کوونکي دې ووايي چې دوی به د څه له پاره "دعا" کوي؛ مثلاً:

"زه د ناروغې مور د ښه کېدو له پاره دعا کوم."

"زه په امتحان کې د کاميابۍ له پاره دعا کوم."

۴. په ټولګي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د لومړيو درې وو بيتونو د لوستلو مشق کول

- د بيتونو يادول (حفظ کول)

- د مشکلو کلمو او د دوی د معنا يا مترادفو کلمو د لیکلو مشق کول

- د دې کلمو په مرسته د ساده جملو ويل / لیکل؛ مثلاً: "خدای زموږ ساتونکی دی."

دوهمه درسي څاکه

۱. تکراري مشقونه :

- زده کوونکي درې بيتونه ټولګي ته لولي.

- زده کوونکي درېواړه بيتونه له ياده وايي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورنې کار له پاره اضافي مشقونه :

- ښوونکي پر تخته ليکي :

هلمته د هرچا پوره ډېر ډېر ارمانونه دي

يو زده کوونکي يې لولي.

- ښوونکي پوښتنه کوي چې تاسو د ښوونځي له لوستلو څخه څه ارمانونه لرئ؟ هر يو خپل

ارمان وايي.

- ښوونکي ورڅخه ځينې جملې پر تخته ليکي. زده کوونکي يې کتابچو ته نقلوي.

اووم واحد

د کتاب مخونه : ۱۰ - ۱۱
عنوان : روح نيت
د درسونو شمېر : ۶

هدفونه: زده کوونکي بايد :

- متن ولوستلای او گرانې کلمې يې معنا کړای شي.
 - د کيسې جزئيات بيان کړای شي.
 - د کيسې په پند وپوهېږي.
 - فعل وپېژندلای شي.
 - پوه شي چې د فعل شکل په شخصي ضميرونو او مختلفو زمانو کې تغير خورلای شي.
 - له ورکړل شويو فعلونو سره ساده جملې وليکلای شي.
- مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلهټونه / کتابچې

د تدریس طریقه :

لومړۍ درسي خاکه

۱. کیسې ته غوږ نیول :

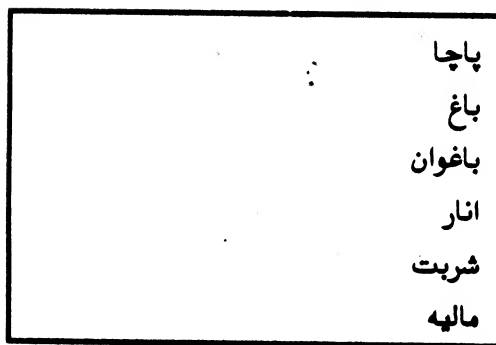
- ښوونکي ښې د کیسې له عنوان څخه چې نصیحتي عبارت دی نوره ټوله کیسه لولي. ز کوونکو به کتابونه ترلي وي.
- زده کوونکي پرې تبصرې کوي او څه چې له کیسې څخه وړ په زړه کېږي او څه چې یې په کې ډېر خوښ وي، هغه وایي.
- ښوونکي کیسه یو ځل بیا کیسه لولي.

۲. د کیسې په موضوع د پوهېدلو له پاره ښوونکي د یوه بحث لارښوونه کوي.

د لارښوونې پوښتنې دا دي :

- د کیسې په شروع کې پاچا ته څه ورپېښ شول؟
- د باغوان او د هغه د باغ په باره کې موږ څه زده کوو؟
- د باغ د انارو په باره کې کومه خبره حیرانوونکې وه؟
- پاچا د باغ په باره کې څه په نظر کې لرل؟
- په مېوه باندې څه وشول؟
- کیسه څنګه ختمه شوه؟

- د خبرو په وخت کې مهمې کلمې پر توره تخته لیکي.

۳. په ټولګي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- له تورې تختې څخه په کتابچو کې د کلمو لیکل.

- د درسي کتاب کې د ۱۱ مخ تصوير مطالعه کول چې له کيسې سره يې په ارتباط وپوهېږي.

- کوبښن دې وشي چې د ۱۰ مخ لومړی پاراګراف ولوستلای شي.

دوهمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي تصوير تشرېح کوي او له کيسې سره رابطه کوي.

- ښوونکی د تېرې ورځې غوره کلمې پر توره تخته ليکي. زده کوونکو ته چې ددې کلمو په

باره کې ارتباط څه ورپه زړه کېږي ، په لنډو جملو کې يې ووايي.

۲. د متن ورومبې پاراګراف لوستل :

- زده کوونکي متن په پټه خوله لولي. تر نا آشنا او سختو کلمو لاندې کرښه کاږي.

- زده کوونکي دغو کلمو ته اشاره کوي. ښوونکی هره کلمه پر توره تخته ليکي. زده کوونکي

يا ښوونکی يې معنا کوي.

- بېل بېل زده کوونکي ورومبې پاراګراف ټولګي ته لولي.

۳. د ۱۰ مخ تر ورومبي پاراګراف پورې لوستلو ته لکه د پخوا په شان دوام ورکول.

۴. په ټولګي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د ۱۱ مخ تر لومړي پاراګراف پورې د کيسې د لوستلو مشق کول.

درېمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي د کيسې هغه برخه ټولګي ته لولي چې تېره ورځ يې مشق شوی دی.

۲. د کیسې پاتې برخه د ۱۱ مخ تر لومړي پاراگراف پورې لکه د مخکې درس په شان لوستل او ورباندې کار کول.

- هغه کلمې چې وضاحت ته اړتیا لري: کمزوري، ململ، مسافر، بدل، معاف، مالیه.

۳. ښوونکي په دې خبره د پوهولو له پاره چې مالیه څه ته وايي او حکومت ولې مالیه اخلي، د یوه بحث لارښوونه کوي. خپلې پوښتنې او د زده کوونکو ځوابونه د تورې تختې په دوو برخو کې لیکي:

مالیه څه شی دی؟ مالیه هغه پیسې دي چې د مخکې، کور، باغ، موټر... خاوندان یې حکومت ته ورکوي.
حکومت ولې مالیه اخلي؟ حکومت ځکه مالیه اخلي چې په هغو پیسو ښوونځي، روغتونونه، پلونه، سړکونه... جوړوي او معاشونه ورکوي.

- زده کوونکي لیکل شوې جملې له تختې څخه لولي.

- زده کوونکي د تورې تختې جملې په کتابچو کې لیکي.

۴. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق:

- د کیسې د پاتې برخې د لوستلو مشق کول.

څلورمه درسي ځاګه

۱. تکرار:

- زده کوونکي هغه جملې لولي چې په تېر درس کې پرې کار شوی دی.

- زده کوونکي د کیسې هغه برخه ټولگي ته لولي چې تېره ورځ یې ورباندې مشق کړی دی.

۲. زده کوونکي دمخکې درسونو په شان کیسه تر آخره پورې لولي.

- په گرانو کلمو د مخکې درسونو په شان کار کېږي.

- هغه کلمې چې تشریح ته اړتیا لري: امن، عرض، اثر، ډاډگیرنه، پنبهمانه، هوسایي.

۳. دکیسې د مقصد د معلومولو له پاره ښوونکی دیوه بحث لارښوونه کوي. هغه خپلې پوښتنې او

د زده کوونکو هغه ځوابونه چې په گډه پرې سلا شوې ده، یوه یوه پر توره تخته لیکي.

کیسه موږ ته څه رابښي؟

- باغ د څه مقصد له پاره و؟

- باغ د سترو مسافرو د خدمت له پاره و.

- پاچا د باغ په باره کې څه فکر کاوه؟

- پاچا غوښتل چې په باغ باندې مالیه ولگوي.

- کیلاس د انار له شربت څخه دوهم ځل ولې ډک نه شو؟

- ځکه چې د پاچا بدبینۍ په انار کې شربت کم کړ.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه:

- له تورې تختې څخه کتابچو ته د عنوان او ځوابونو ښه ښکلي ورنقلول.

- د جملو د لوستلو مشق کول.

پنځمه درسي خاکه

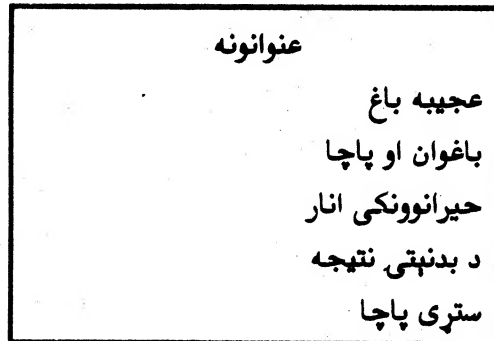
۱- تکرار:

- زده کوونکي کیسه په برخو برخو کې لولي.

- د تېرې ورځې د لیکل شویو جملو لوستل.

۲. د کیسې د عنوان لوستل او بحث ورباندې کول.

- د کیسې له پاره د نورو ممکنو عنوانونو پیدا کول او پر توره تخته یې لیکل.

- ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې د ۱۰ مخ دوی وروستی کرښې ولولي او ځان ورباندې وپوهوي:

- ښوونکی وروستی دوی کرښې لولي او زده کوونکو ته یې د تشریح کولو کوښښ کوي.

- زده کوونکي وروستی کرښې څو څو ځلې لولي.

- په ټولګي کې د پټې ولې یا کورنې کار له پاره اضافي مشقونه :

۳. د وروستیو کرښو د جملو څو څو ځله لیکل.

- په کتابچو یا سلېټونو کې له تورې تختې څخه د عنوانونو د لیکلو مشق کول.

شپږمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- د مختلفو عنوانونو او د کیسې د وروستیو جملو بیانول.

۲. په فعلونو کار کول :

- ښوونکی پوښتنه کوي : "باغوان څه کوي؟"

- زده کوونکي د باغوان ډېر مصروفیتونه پیدا کوي او وایي.

- زده کوونکي چې فعلونه وايي نو ښوونکی يې پر توره تخته د مصدر په شکل ليکي.
 - زده کوونکي له فعلونو سره ساده جملې وايي. ښوونکی يا زده کوونکي يې پر توره تخته ليکي. (لاندې وگوره!)

- زده کوونکي په جملو کې د فعل تر کلمو لاندې کرښه کاري.
 - ښوونکی وايي چې دې کلمې ته فعلونه وايي.
 - زده کوونکي دلته د فعل اصطلاح زده کوي.

کرل: باغوان تخم کړي.
 نياول: هغه ونې نياولي.
 خرڅول: هغه مېوې او سابه خرڅوي.
 اوبه کول:
 لو کول:
 پرې کول:
 ...

- ښوونکی په جملو کې مصدرونو او فعلونو ته اشاره کوي. زده کوونکي ددې کلمو په آخر کې فرق پيدا کوي. ښوونکی وايي چې دا کلمې همېشه خپلو وروستيو برخو ته تغير ورکوي. د مختلفو شخصي ضمرونو په کارولو سره زده کوونکي مثالونه پيدا کوي؛ مثلاً: زه تخم کړم. ته تخم کړې. موږ تخم کړو. تاسو تخم کړئ. هغوی تخم کړي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق:
 - له تورې تختې څخه کتابچو يا سلېټونو ته د متن ښه ښايسته نقلول.

د کتاب مخونه : ۱۲ - ۱۳
عنوان : ابوبکر صدیق رضی الله عنه
د درسونو شمېر : ۶

هدفونه: زده کوونکي باید :

- متن ولوستلای او گرانې کلمې او عبارتونه یې معنا / تشریح کړای شي.
- د ابوبکر صدیق رضی الله عنه په باره کې معلومات حاصل کړای شي.
- د ابوبکر صدیق رضی الله عنه په باره کې ساده جملې ولیکلای شي.

مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېتونه / کتابچې

د تدریس طریقه :

لومړۍ درسي خاکه

۱- په عنوان پوهېدل :

- ښوونکی عنوان (ابوبکر صدیق رضی الله عنه) پر توره تخته لیکي. زده کوونکي یې د ښوونکي په مرسته معنا / تشریح کوي.

۲. د متن لوستل :

- ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې د ۱۲ مخ متن د دوهم پاراگراف تر پایه پورې په پټه خوله ولولي او گرانې کلمې یې په نښه کړي.
- ښوونکی نواړه پاراگرافونه جمله په جمله لولي او د گرانو کلمو او عبارتونو د معنا پوښتنه کوي.
- زده کوونکي په هره جمله کې سختې کلمې په گوته کوي.
- ښوونکی یې ښې ښکلې پر توره تخته لیکي.

- ښوونکی / زده کوونکي تشریحات ورکوي.

- زده کوونکي دا کلمې او لیکلي تشریحات لولي.

حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه

حضرت: قدرمن، محترم

صدیق: رښتینې، پاک

رضی الله عنه: الله دې ورڅخه راضي وي.

نبي: پیغمبر

نبوت: پیغمبري

ایمان: یقین، باور

لقب: بې له اصلي نوم څخه بل نوم

سخي: د بخشش خاوند، لوروونکی

عبادت: بنده کي

مریانو: غلامانو، نوکرانو

۳. زده کوونکي دواړه پاراگرافونه یوه یوه برخه لولي.

۴. ښوونکی پوښتنه کوي: "حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه څوک و؟"

- زده کوونکي ځوابونه وايي؛ مثلاً:

- هغه دحضرت محمد صلی الله علیه وسلم ښه ملگری و.
- هغه له حضرت محمد صلی الله علیه وسلم څخه دوه کاله کشر و.
- هغه یو ښه سړی و.
- هغه ډېر شتمن و.
- هغه د رخت سوداگر و.

- د ابوبکر صدیق رضی الله عنه په باره کې د جملو لیکل.

- ښوونکي هغه جملې چې ټولو ورسره توافق ښودلې، پر توره تخته لیکي.

ابوبکر صدیق رضی الله عنه څوک و؟

- ابوبکر صدیق رضی الله عنه د حضرت محمد صلی الله

عليه وسلم خوږ دوست و.

- هغه سخي او رښتیني سړی و.

- هغه ډېر مالدار و.

- هغه د رخت سوداگر و.

- زده کوونکي جملې کتابچو ته نقلوي.

۵. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د دواړو پاراګرافونو د لوستلو مشق کول.

- له تورې تختې څخه د جملو د لیکلو مشق کول.

دوهمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکو ته چې څه د حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه په باره کې وړیه زړه کېږي،

هغه وايي.

- زده کوونکي د تېرې وڅې مشق کړای شوې جملې لولي.

- زده کوونکي لومړی او دوهم پاراګراف لولي.

۲. د متن لوستل :

- د متن دریم پاراګراف تر آخره پورې د مخکې په شان لوستل.

- د تېرې ورځې گرانې کلمې پر توره تخته ، سلېټونو يا کتابچو کې ليکل.
 - د دې مشکلو کلمو په ساده ژبه معنا کول.
 - د ورځني ژوند د دعاگانو مثالونه ورکول چې خلک د څه له پاره دعا غواړي.
۲. د نظم د وروستيو درېو بيتونو لوستل:
- (دا قدم به د تېر درس په شان اجرا کېږي.)

معناگانې	ګراني کلمې
سخت	مشکل
امن، سلامتي	امان
بادار، خاوند	مولا
سم	صحيح

۳. په ټولګي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :
- د لومړي درس په شان دې مشقونه وټاکل شي ، مثلاً: د متن لوستل ، د گرانو کلمو ليکل او داسې نور.

درېمه درسي څاکه

۱. د دوهم درس په شان مشقونه کول ، د ټول نظم لوستل او ويل:
- ښوونکي د نظم په باره کې پوښتنې کوي.
 - په دې دعا کې موږ له الله پاک څخه څه غواړو؟
 - علم، پوهه او عقل د څه له پاره غواړو؟
 - تاسو څه غواړئ چې مولا مو څنگه لوی کړي؟
 - مسلمانان څه وخت دعا کوي؟
- دېر زده کوونکي به خپل ځوابونه ورکوي.

- ښوونکی مشکلي او نا آشنا کلمې پر توره تخته ليکي:

معظمه، کافرانو، اصحاب، خادم، حاجت، ...

- زده کوونکي د هغو په مفهوم ځان پوهوي او لولي يې.

- ښوونکی / زده کوونکي يې معناگانې وايي.

- ښوونکی هغه پر توره تخته ليکي:

معظمه:	لويه، معتبره
کافرانو:	منکرانو، نه منونکو
اصحاب:	د رسول الله صلى الله عليه وسلم ملگري / دوستان
خادم:	خدمتگار
حاجت:	ضرورت، اړه

- زده کوونکي دريم پاراگراف په پټه خوله لولي.

- زده کوونکو چې څه دحضرت ابوبکر صديق رضی الله عنه په باره کې لوستلي وي، هغه

وايي.

- يو شمېر زده کوونکي دريم پاراگراف څو څو ځله لولي.

۳. د ساده جملو ليکل:

- ښوونکی پر تخته ليکي: "ابوبکر صديق رضی الله عنه چې مسلمان شو څه يې کول؟"

- زده کوونکي ځوابونه وايي.

- ښوونکی د منلو وړ ځوابونه پر تخته ليکي.

- زده کوونکي يې کتابچو ته نقلوي.

ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہ چې مسلمان شو څه يې وکړل؟
 - له خپل مال څخه يې له غريبانو سره مرسته کوله.
 - د خلکو پورونه به يې ادا کول.
 - غلامان به يې آزادول.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د درېواړو لوستل شويو پاراگرافونو د لوستلو مشق کول.

- له تورې تختې څخه د جملو د لیکلو مشق کول.

دریمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- بنوونکی له لوستل شويو درېواړو پاراگرافونو څخه يو څو سختې کلمې پر توره دره ليکي

زده کوونکي يې لولي او معنا کوي يې.

- زده کوونکي لوستل شوی متن په برخو برخو کې لولي.

له کبله: له وجې، له سببه، له امله
 وقف: بخشش، پېرزوینه
 درجه: مرتبه
 ایسار: منع شوی، بند شوی
 قربانی: سربېندنې، د مال او سر څارونې

۲. د متن څلورم او پنځم پاراگراف د تېرو ورځو په شان لوستل او ورباندې کار کول.

۳. زده کوونکي ورپه زړه کوي چې ابوبکر صدیق رضی الله عنه کله او له چا سره مدينې ته

هجرت کړی و؟

۴. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورنې کار له پاره اضافي مشق :

- د متن د څلورم او پنځم پاراگراف د لوستلو مشق کول.

څلورمه درسي خاکه

۱- تکرار :

- څلورم او پنځم پاراگراف برخو برخو کې لوستل د مشکلو کلمو د معناگانو راپه زړه کول.

۲. د ۱۳ مخ په ارتباط د ساده جملو او عبارتونو لیکل.

- بنوونکی پر توره تخته یوه پوښتنه لیکي: "ابوبکر صدیق رضی الله عنه له چا سره مدينې ته

هجرت کړی و؟"

- زده کوونکي ځوابونه وايي.

- بنوونکی ترې سم او صحيح ځوابونه پر توره تخته لیکي. (لاندې وگورئ)

- بنوونکی پر توره تخته یوه بله پوښتنه لیکي: "ابوبکر صدیق رضی الله عنه د الله تعالی او

رسول الله صلی الله علیه وسلم په لاره کې څه وکړل؟"

- زده کوونکي ځوابونه وايي.

- بنوونکی ترې سم او صحيح ځوابونه پر توره تخته لیکي.

- زده کوونکي جملې له تورې تختې څخه کتابچو ته نقلوي.

لومړۍ پوښتنه :

ابوبکر صدیق رضی الله عنه له چا سره یوځای مدينې ته هجرت وکړ؟
ابوبکر صدیق رضی الله عنه له رسول الله صلی الله عليه وسلم سره یوځای
مدینې ته هجرت وکړ.

دوهمه پوښتنه :

ابوبکر صدیق رضی الله عنه د الله تعالی او رسول الله صلی الله عليه وسلم په
لاره کې څه وکړل؟
- ابوبکر صدیق رضی الله عنه په هره غزا کې له رسول الله صلی الله عليه وسلم
سره څنگ په څنگ ولاړ و.

- یوې غزا ته د وسلې اخیستو له پاره یې د کور ټول سامان راوړ.
- د پیسو په ځای یې د خدای تعالی او رسول الله صلی الله عليه وسلم مینه
کافي کوله.

۳. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- لوستل شوی متن بیا بیا لوستل.

- د جملو د لیکلو مشق کول.

پنځمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي د ابوبکر صدیق رضی الله عنه په باره کې حقایق راپه زړه کوي (یو زده
کوونکی ، یوه جمله).

- زده کوونکي / ښوونکي د ۱۴ مخ د متن پر پاتې برخه او د هغې پر ګرانو کلمو د تېرو
درسونو د قدمونو په شان کار کول.

رسول: د الله استازی، الله رالېږلی.	وفات: مرگ، مړینه
صلی الله علیه وسلم: د الله درود او سلام دې ورباندې وي.	
خلیفه: قائم مقام، جانشین، نایب	هجرت: د کافرانو د ظلم په وجه
فتح: بری، کامیابي، سوبه	وطن پرېښودل.
روميان: د روم خلک	ایرانيان: د ایران خلک

۲. د حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه په باره کې ساده جملې لیکل.

- ښوونکی [حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه] د عنوان په حیث پر توره تخته لیکي.

- زده کوونکي ساده جملې وايي.

- ښوونکی هغه جملې چې ټولو ته د منلو وړ وي پر توره تخته لیکي.

حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه
 - حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه زموږ د پیغمبر صلی
 الله علیه وسلم تر وفات وروسته خلیفه شو.
 - هغه دوه کاله خلافت وکړ.

۳. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه:

- د ۱۴ مخ د لوستلو مشق کول.

- له تورې تختې څخه د جملو د لیکلو مشق کول.

شپږمه درسي خاکه

۱. تکرار:

- ټول متن په برخو برخو کې لوستل.

۲. د حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه په باره کې د یوه ساده متن لیکل.

- ښوونکی [د حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه ژوند] د عنوان په حیث پر توره تخته لیکي

او تشریح کوي یې.

- زده کوونکي له یاده یا له تېرو مشقونو څخه ساد ، جملې وايي.

- ښوونکی هغه جملې چې اتفاق ورباندې شوی دی پر توره تخته لیکي.

د حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه ژوند

- د حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه نوم عبدالله و.

- حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه تر ټولو لومړی پر رسول الله صلی الله علیه وسلم ایمان راوړی.

- له رسول الله صلی الله علیه وسلم سره یې یوځای مدينې ته هجرت کړی و.

- په هره غزا کې له رسول الله صلی الله علیه وسلم سره ملگری و.

- هغه د رسول الله صلی الله علیه وسلم تر وفات وروسته خلیفه شو.

- ډېرې فتحې یې کړې وې.

- د هجرت په دیارلسم کال د ۶۳ کلونو په عمر وفات شوی دی.

۳. زده کوونکي دغه جملې پر یوه کاغذ ښې ښکلې لیکي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د جملو تر لیکلو وروسته دې زده کوونکي کاغذونه په مناسبو رسمونو ښه ښکلي کړي.

نهم واحد

د کتاب مخ : ۱۵
عنوان : افغانستان
د مرسونو شمېر : ۲

هدفونه: زده کوونکي باید :

- متن (نظم) په شعري لهجه ولوستلای شي.
 - د متن (نظم) گرانې / نا آشنا کلمې معنا / تشریح کړای شي.
 - د متن (نظم) مطلب په خپله ژبه وویلای شي.
 - د افغانستان د نقشې په باره کې خبرې وکولای شي.
 - د خپل وطن په باره کې معلوماتي متنونه وليکلای شي.
- مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېتونه / کتابچې ، د افغانستان نقشه

د تدریس طریقہ :

لومړۍ درسي خانه

۱. د افغانستان د نقشې په باره کې خبرې کول :

- ښوونکی د افغانستان نقشه پر دېوال خړوي یا يې پر توره تخته رسموي. د هېواد مرکز په کې ښيي او له زده کوونکو څخه غواړي چې په نوبت سره د ټولگي په وړاندې د هنې په باره کې خبرې وکړي.

- زده کوونکي د هېواد د نقشې په باره کې خپلې تجربې بيانوي. ښوونکی مرسته کوي.

۲. پر متن کار کول :

- ښوونکی له زده کوونکو څخه غواړي چې د درسي کتاب د ۱۵ مخ متن (نظم) په پټه خوله ولولي او گرانې کلمې يې په نښه کړي.

- زده کوونکي متن (نظم) په پټه خوله لولي. گرانې کلمې په نښه کوي.

- زده کوونکي گرانې کلمې وايي. ښوونکی يې پر توره تخته ليکي.

- زده کوونکي / ښوونکی کلمې معنا / تشرېح کوي.

پايښت : مرکز

همت : قصد، نيت، اراده

فراق : بېلتون، جداوالی

بیدار : وېش

ودان : آباد

دعاگوۍ : دعا کوونکی، څوک چې چاته دعا وي

- زده کوونکي کلمې او ورسره د هغوی معناگانې لولي.

- ډېر زده کوونکي متن په شعري لهجه لولي. ښوونکی مرسته کوي.

۳. د متن (نظم) مطلب په خپله ژبه وپل :

- ښوونکی پر توره تخته ليکي: "تاسو له دې نظم څخه څه زده کړل؟" پر زده کوونکو يې

لولي او ورڅخه غواړي چې په نوبت سره څه ووايي.

- زده کوونکو چې له متن (نظم) څخه څه زده کړي، هغه په نوبت سره وايي.

- زده کوونکي / ښوونکی د منلو وړ ټکي (خبرې) پر توره تخته ليکي:

تاسو له دې نظم څخه څه زده کړل؟

موږ له دې نظم څخه دا زده کړل چې :

افغانستان زموږ وطن دی. کابل زموږ د وطن پایښت دی.

موږ بختور یو چې داسې ښکلی وطن لرو. موږ بهدار خلک یو.

موږ له تعلیم سره مینه لرو. موږ خپل وطن آبادوو.

موږ خوارېکښ خلک یو. الله پاک د چا خوارې نه ضایع کوي.

- زده کوونکي پاسنی متن لولي او که وخت وي هغه خپلو کتابچو ته نقلوي.

۴. په تولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- زده کوونکي پر توره تخته لیکل شوی متن یو ځل بیا وار په وار لولي.

- نا آشنا / گرانې کلمې او د هغوی معناگانې لیکي / مشق کوي.

دوهمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- خو زده کوونکي د نظم مطلب په خپله ژبه وايي.

۲. پر متن کار کول :

- زده کوونکي متن (نظم) په شعري لهجه لولي.

- زده کوونکي / ښوونکی د متن گرانې کلمې معنا / تشریح کوي.

۳. د وطن په باره کې د متن لیکل :

- ښوونکی پر توره تخته لیکي: "افغانستان" او له زده کوونکو څخه غواړي چې د څنگ له

ملگرو سره د [افغانستان] په باره کې خپل معلومات او تجربې ووايي.

- زده کوونکي د خپل وطن (افغانستان) په باره کې فکر کوي او چې څه یې په زړه کې

ورگرځي هغه یو بل ته وايي. ښوونکی ورسره مرسته کوي.

- یو څو زده کوونکي د افغانستان په باره کې خپل معلومات / تجربې تولگي ته وايي.

- زده کوونکي / ښوونکی د منلو وړ ټکي (خبرې) پر توره تخته لیکي :

افغانستان

افغانستان زموږ وطن دی. زموږ وطن ډېره ښه هوا لري. زموږ وطن ډېرې

ښې اوبه لري. زموږ وطن ډېرې ښې مېوې لري.

موږ افغانان یو. افغانان ډېر غیرتي خلک دي. افغانان له خپل وطن سره ډېره

مینه لري. افغانان له جنگونو څخه کرکه لري. افغانان په وطن کې سوله

غواړي. په سوله کې ژوند کول ډېر خوند کوي. افغانان خپل وطن آبادوي.

- زده کوونکي پاسنی متن لولي.

۴. په تولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- زده کوونکي د تورې تختې د متن د لوستلو او لیکلو مشق کوي.

لسم واحد

د کتاب مخونه : ۱۶ - ۱۸
عنوان : روغتيا
د درسونو شمېر : ۷

هدفونه: زده کوونکي بايد :

- د تصويرونو په باره کې خبرې وکولای شي.
- متن ولوستلای او گرانې کلمې يې معنا کړای شي.
- د متن مطلب وويلاى شي.
- په ناپاکو ځايونو کې د اوسېدلو ضررونه بيان کړای شي.
- د پاکوالي په باره کې په شفاهي ډول څه وويلاى شي.
- د روغتيا په باره کې ساده جملې وليکلای شي.

مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېټونه / کتابچې

د تدريس طريقه :

لومړۍ درسي څاکه

۱. ښوونکي د ۱۶ او ۱۷ مخونو د تصويرونو په باره کې د يوه بحث لارښوونه کوي.

۲. ښوونکی د نظم یو څو کلمې پر توره تخته لیکي. زده کوونکي یې متضادې کلمې معلوموي.

متضادې کلمې	
دعا	ښهرا
مشکل	اسان
صحيح	غلط
علم	جهل
پوی	ناپوی / ناپوه

- زده کوونکي د پورتنیو کلمو جوړې په کتابچو کې لیکي.

- د جملو لیکل چې خلک د څه له پاره دعا کوي.

- ښوونکی موضوع پر توره تخته لیکي. زده کوونکي یې ډېر امکانات پیدا کوي.

موږ له الله (ج) نه غواړو چې:
- موږ ته علم راکړي.
- زموږ مشکل اسان کړي.
- موږ د دین پر لار روان کړي.
- موږ...
او داسې نور.

۳. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- ماشومان دې نظم ښه ښکلی پر یوه کاغذ یا کتابچو کې ولیکي او د ښکلا له پاره دې په کې

تصویرونه هم وباسي.

- زده کوونکي تصویرونه گوري او په تفصيل سره يې بيانوي.

- زده کوونکي معلوموي چې دا ټول تصویرونه يو له بل سره اړيکې لري (کوڅه ناپاکه ده. باد او باران د کوڅې ناپاکي په وپاله کې اچولې ده. خلک د وپالې اوبه د څښلو له پاره استعمالوي. دغه هلک دا اوبه څښلې دي. هلک ناجوره شوی او اوس په روغتون کې بستر دی.

۲. د تصویرونو په باره کې د ساده جملو ليکل :

- زده کوونکي جملې وايي.

- ښوونکی منل شوې جملې پر توره تخته ښې ښکلې ليکي. (لاندې وگورئ)

- زده کوونکي دغه جملې لولي.

- زده کوونکي دغه جملې کتابچو ته نقلوي.

- دا يوه کوڅه ده.

- کوڅه ناپاکه ده.

- ناپاکې اوبه له کورونو څخه راوځي.

- وپالې ته نژدې چا خخلې غورځولې دي.

- باد خخلې په وپاله کې اچولې دي.

- د وپالې اوبه ناولې شوې دي.

- ماشوم چې ناولې اوبه څښلې، اوس ناروغ دی.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د ليکل شويو جملو د لوستلو مشق کول.

- له ۱۶ او ۱۷ مخونو څخه د هغو شيانو نومونه ليکل چې دوی يې ويني او پېژني يې.

۱. تکرار :

- زده کوونکي د تهرې ورځې لیکل شوې جملې لولي.
- زده کوونکي هغه نومونه پر تخته لیکي چې په کتابچو کې یې لیکلي دي.
- زده کوونکو ته چې د تصویرونو په باره کې نور څه وریه زړه کېږي ، هغه وایي.
- ۲. د ۱۶ مخ پر متن د ۱۷ مخ تر لومړي پاراګراف پورې کار کول او د هغه لوستل :
- زده کوونکي یې په پټه خوله لولي ، تر نا آشنا یا ګرانو کلمو لاندې کرښه کاري.
- زده کوونکي به ځینې کلمې نه پېژني خو څه چې د متن په باره کې وریه زړه کېږي ، هغه وایي.
- زده کوونکي نا آشنا او مشکلي کلمې په ګوته کوي. ښوونکی یې ښه ښکلي پر توره تخته لیکي. زده کوونکي / ښوونکی دغه کلمې تشریح کوي.

مکروبونه: واره چينجي دي چې په سترگو	نری رنځ: سل ، توبرکلوز
نه لیدل کېږي او مرضونه ترې پيدا کېږي.	پېچش: د گېډې درد
جراثيم: مکروبونه	نزله: زکام ، رېزش
زړه بين: د ډېرو وړو شيانو د ليدلو وسيله	خچن: ناولی ، خیرن
ساري مرضونه: هغه مرضونه دي چې له	خوسا: وروست
يوه څخه بل ته ورځي	اغېر: بدهضمي ، د معدې خرابوالی

۳. ښوونکی د متن په باره کې یو څو پوښتنې کوي. زده کوونکي یې ځوابونه وایي ، د مثال په ډول :

- د هغو وړو موجوداتو نوم څه دی چې مرضونه ترې پيدا کېږي؟
- جراثيم موږ په خپلو سترگو ولې نه شو لیدلای؟
- د هغې وسیلې نوم څه دی چې موږ پرې جراثيم لیدلای شو؟

- جراثیم چیرته پیدا کېږي؟
 - د مکروب په وسیله کومې ناروغۍ پیدا کېږي؟
 - د هغو خلکو په باره کې چې په ناپاکو ځایونو کې اوسېږي، څه معلومات لرئ؟
۴. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق :
- د لوستل شوي متن د لوستلو مشق کول.

دریمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- ښوونکی له لوستل شویو کلمو څخه ځینې پر توره تخته لیکي. زده کوونکي یې تشریح کوي.

- زده کوونکي هغه متن چې تر اوسه پورې یې مشق کړی، یوه یوه برخه لولي.

۲. د متن د لومړۍ برخې په ارتباط دساده جملو لیکل :

- ښوونکی [ناپاکي او ناروغي] د عنوان په توګه پر توره تخته لیکي او زده کوونکو ته وایي چې له متن څخه په دې باره کې معلومات پیدا کړي.
- زده کوونکي ساده جملې وایي او بحث ورباندې کوي.
- ښوونکی دمنلو وړ جملې پر توره تخته لیکي.

ناپاکي او ناروغي

- ډېرې ناروغۍ له مکروبیونو څخه پیدا کېږي.
- مکروبونه ډېر واړه واړه شیان دي.
- دوی په ناولیو ځایونو کې اوسېږي.
- مچان او غوماشي مکروبونه خپروي.
- خلک په ناپاکو ځایونو کې ناروغه کېږي.

- زده کوونکي جملې لولي.

۳. زده کوونکي دغه جملې ښې ښکلې په کتابچو کې لیکي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني گار له پاره اضافي مشقونه :

- د متن لوستل.

- پر سلېټونو کې د جملو د لیکلو مشق کول.

څلورمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکو ته چې د ناپاکۍ او ناروغۍ په باره کې څه وړپه زړه کېږي، هغه وايي.

- د هغو دوو یا درې وو جملو د املا لیکل چې تېره ورځ پرې کار شوی دی.

۲. د ۱۷ مخ له لومړي پاراگراف څخه د ۱۸ مخ تر لومړي پاراگراف پورې پر متن، د دوهم درس

په شان، په قدمونو کې، کار کول.

۳. زده کوونکو ته لارښوونه کېږي چې د ناروغيو دمخنيوي له پاره د ژوند په ټولو برخو کې

پاکوالی ضروري دی.

- ښوونکي د متن په باره کې پوښتنې کوي. زده کوونکي ځوابونه ورکوي.

پوښتنې :

- د ناروغيو مخه څنگه نیولای شو؟
- لومړی د کوم شي پاک ساتل په کار دي؟
- د نورو کومو شيانو پاکوالی ضروري دی؟
- مکروبونه څنگه وژل کېږي؟
- خوراکي شيان څنگه پاک ساتل کېږي؟
- د ږدۍ تر خوړولو وروسته په غاښونو څه کوو؟

• د ناروغیو د مخنیوي له پاره په بدن، جامو، کورونو او کوڅو څه وکړو؟

• د ناپاکی مخه څنگه نیولای شو؟

۴. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د متن د لوستلو مشق کول.

پنځمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- د ۱۸ مخ تصویر مطالعه کول او د ۱۶ او ۱۷ مخونو له تصویرونو سره یې مقایسه کول.

- بنوونکی د متن ځینې کلمې پر توره تخته لیکي. زده کوونکي یې تشریح کوي.

- زده کوونکي د تېرې ورځې لوستل شوی متن، یوه یوه برخه، لولي.

۲. د ۱۸ مخ د متن د پاتې برخې لوستل او د تېرو درسونو، په شان قدم په قدم، کار کول.

۳. د متن په باره کې د ساده جملو لیکل :

- بنوونکی [پاکوالی او روغتیا] د عنوان په حیث پر توره تخته لیکي او وایي چې که په دې

باره کې له متن څخه څه په زړه کې لرئ، هغه ولیکئ.

- زده کوونکي ساده جملې وایي او پرې بحث کوي.

- بنوونکی منل شوې جملې پر توره تخته لیکي.

پاکوالی او روغتیا

- پاکوالی زموږ بدن له مکروبونو څخه ساتي.

- پاکوالی موږ روغ ساتي.

- موږ باید په پاکه او تازه هوا کې سا واخلو.

- اوبه باید پاکې وساتلای شي.

- موږ باید تازه او پاک خواړه وخوو.

- لوښي باید پاک ومینځو.

- لازم دي چې خپل بدن، جامې او د اوسېدلو ځای پاک وساتو.

- زده کوونکي دغه جملې ښې ښکلې خپلو کتابچو ته نقلوي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د ټول متن د لوستلو مشق کول.

- پر سلېټونو د جملو د لیکلو مشق کول.

شپږمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- د پاکوالي او روغتيا په باره کې د درې وو جملو د املا لیکل.

۲. د پاکوالي د ساتنې په باره کې تفصيلي خبرې کول :

- ښوونکی [پاکوالی] پر توره تخته لیکي او وایي چې زده کوونکي به یې جزئیات معلوموي او تشریح کوي به یې.

- زده کوونکي پاکوالی تشریح کوي او د امکان تر حده یې په عملي توګه ښيي چې پاکوالی څه معنا لري. ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې د دې موضوع پر ټولو اړخونو دې بحث وکړي.

- ښوونکی د بحث مهم ټکي پر توره تخته لیکي.

پاکوالی	
پاکه او تازه هوا	پاک بدن
پاکې اوبه	پاکې جامې
کورنی پاک چاپېریال	پاک او تازه خواړه
پاک کور	پاک لوبښي

- زده کوونکي دا عبارتونه لولي.

- زده کوونکي عبارتونه له تورې تختې څخه نقلوي.
- زده کوونکي له کتابچو څخه کلمې / عبارتونه لولي.
- ۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :
- دټول متن د لوستلو مشق کول.

اوومه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي متن ، په برخو برخو کې ، لولي.
- ۲. د لنډو متنونو لیکل :
- ښوونکی [زه خپل بدن پاک ساتم] او [موږ خپل کور پاک ساتو] د عنوانونو په توگه پر تخته لیکي.
- ښوونکی زده کوونکي په دوو گروپونو وېشي. له هر گروپ څخه غواړي چې د متن لیکلو له پاره د خپلې خوښې عنوان وټاکي.
- ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې د متن لیکلو له پاره مختلف جوړښتونه په کار واچوي او جملې پيدا کړي. منل شوې جملې به پر توره تخته لیکي.

زه خپل بدن پاک ساتم

- زه چې سحر وختي له خوبه راویښ شم يا د شپې ویده کېږم نو لاسونه ، مخ او پښې مینځم.
- زه هره ورځ غاښونه برشوم.
- زه په هفته کې یو یا دوه ځله ځان مینځم.
- زه نوکان غوڅوم.
- زه مې جامې پاکې ساتم.

موږ خپل کور پاک ساتو

- موږ خپل کور د ورځې دوه ځله جارو کوو.
- موږ خخلې له کور څخه باسو او په کنده کې یې اچوو.
- موږ د کوتو دروازې او کرکۍ د څه وخت له پاره خلاصې پرېږدو چې تازه هوا او لمر ورننوخې.
- موږ په هفته کې یو ځل د کور دېوالونه او چټونه پاکوو.

۳. د گروپونو استازي په نوبت سره خپل متنونه پر توره تخته لیکي.

- زده کوونکي / ښوونکي د متنونو غلطۍ سموي.

- زده کوونکي اصلاح شوي متنونه په ښه خط خپلو کتابچو ته نقلوي.

۴. کورنۍ کار :

- په کتابچو کې د فعلونو په نښه کول / کرښه ځنې چاپېرول.

یوولسم واحد

د کتاب مخ : ۱۹
عنوان : متلونه
د درسونو شمېر : ۳

هدفونه: زده کوونکي باید :

- متن (متلونه) ولېستلای او گرانې کلمې یې معنا کړای شي.
- د متن (متلونو) مطلبونه وویلای شي.
- د ورکړای شویو متلونو په باره کې لنډې لنډې کیسې ولیکلای شي.

- ځينې متلونه په ياد زده کړای شي.

مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېټونه / کتابچې

د تدريس طريقه :

لومړۍ درسي څاکه

۱. پر يوه متل باندې کار کول :

- ښوونکی متل پر توره تخته ليکي. زده کوونکي يې لولي.
- زده کوونکي متل معنا او تشرېح کوي (ښوونکی مرسته کوي).
- زده کوونکي / ښوونکی يو شمېر مثالونه وايي؛ مثلاً: ځينې وخت يا همېشه درس ويل، د ډېرو ملگريو او دوستانو پيدا کول، هر کار په کوشن کېږي، ...
- زده کوونکي د دې مثالونو په پای کې دا زده کوي چې داسې جملې ته چې د يوې موضوع يا خبرې په باره کې د دليل په توگه ويل کېږي، متل وايي.

۲. د دې متل په باره کې د يوه مثال ليکل :

- ښوونکی موضوع روښانه کوي او وايي چې داسې يوه لنډه کيسه وليکئ چې د دې متل په زياتولو سره پای ته ورسېږي.
- ښوونکی لومړۍ جمله د مثال په توگه پر توره تخته ليکي.
- زده کوونکي / ښوونکی متن ترتيبوي او ليکي.

په يوه گل نه پسرلی کېږي!

ليلا خواړيکښه نجلۍ ده. همېشه خپل درسونه وايي. د نن کار سبا ته نه پرېږدي. خو نور ټولگيوال يې خواړي نه کوي. ښوونکی ورته وايي چې ټول بايد د ليلا غوندې خواړي وکړئ. وطن د ټولو په خواړۍ آبادېږي. يوازې په ليلا خواړې به څه وشي. په يوه گل نه پسرلی کېږي.

- زده کوونکي يې لولي او خپلو کتابچو ته يې نقلوي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- زده کوونکي د متن د لوستلو مشق کوي.

- زده کوونکي متن صفا سوتره په کتابچو کې ليکي.

دوهمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي د تېرې ورځې متل وايي. معنا او مفهوم يې تشرېح کوي.

- زده کوونکي د تېرې ورځې پر تخته ليکل شوی متن لولي.

۲. د متلونو لوستل :

- زده کوونکي ټول متلونه په پټه خوله لولي. نا آشنا او گرانې کلمې په نښه کوي.

- ښوونکی په نښه شوې کلمې پر توره تخته ليکي. (لاندې وگورئ)

- زده کوونکي / ښوونکی يې تشرېح کوي.

متلونه : پخې خبرې، د پند خبرې

وار : نوبت

سره زر : طلا

دارو : دوا، درمل

عمل : کار، کره وړه، کردار

مل : ملگری

- زده کوونکي په نوبت سره متلونه لولي.

- ښوونکی د متلونو په برخه کې د پوه بحث لارښوونه کوي.

- لاندنۍ پوښتنې د لارښود په توگه مرسته کولای شي :

دوهم واحد

د کتاب مخ : ۲
عنوان : د خان او خای ښکلا
د درسونو شمېر : ۲

هدفونه: زده کوونکي باید :

- متن ولوستلای او مطلب یې وویلای شي.
 - د متن گرانې / نا آشنا کلمې معنا / تشریح کړای شي.
 - د پاکوالي په باره کې خپلې تجربې وویلای شي.
 - د ونو، بوتو د گټو په باره کې متنونه ولیکلای شي.
- مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېتونه / کتابچې

د تدریس طریقه :

لومړۍ درسي خاکه

۱. پر عنوان بحث کول :

- ښوونکی عنوان (د خان او خای ښکلا) پر توره تخته لیکي. زده کوونکي یې لولي.
- ښوونکی د خان او خای د ښکلا په باره کې پوښتنې کوي. زده کوونکي په نیت سره ځوابونه وایي.

۲. پر متن کار کول:

- ښوونکی له زده کوونکو څخه غواړي چې د درسي کتاب د ۲ مخ متن په پټه خوله ولولي او گرانې کلمې په نښه کړي.
- زده کوونکې په نښه کړې کلمې وایي. ښوونکی یې پر توره تخته لیکي.
- زده کوونکي / ښوونکی پر توره تخته لیکلې کلمې معنا / تشریح کوي.

• تر اوسه په کومو متلونو پوهېدلې یاست؟

• کوم متلونه تشرېح کولای شئ؟

۳. د یوه ورکړای شوي متل په باره کې د یوې کیسې لیکل.

- ښوونکي زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې تاسو به د تېرې ورځې په شان یو ځل بیا د متل په ارتباط دا کیسه لیکئ.

- زده کوونکي / ښوونکي د دې مقصد له پاره یو مناسب متل خوښوي او د پخوا په شان اړونده کیسه لیکي.

له یوه لاس څخه ټک نه خېژي

اجمل او اېمل په یوه ټولګي کې دي. اجمل په ریاضي کې تکره دی او اېمل په پښتو کې. څو روځې مخکې یې ازموینه وه. دواړو ځینې ستونزې لرلې. یو له بله یې کومک وغوښت او خپلې ستونزې یې هوارې کړې. دواړو وعده وکړه چې له یو بل سره به په درسونو کې مرسته کوي. ځکه چې له یوه لاس څخه ټک نه خېژي.

- زده کوونکي متن لولي او بیا یې کتابچو ته نقلوي.

۴. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- زده کوونکي د متن د لوستلو مشق کوي.

- زده کوونکي متن یوځل بیا صفا سوتره لیکي.

دریمه درسي ځاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي د تېرې ورځې متن لولي.

- زده کوونکي له کتاب څخه متلونه لولي.

۲. د متلونو په باره کې تشریحي لیکنې کول :

- ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې د متلونو په باره کې تشریحي لیکنې وکړي.

یعنې د هر متل معنا او مفهوم به لیکي.

- ښوونکی پر توره تخته لیکي :

● متل :

● وایي چې :

● معنا دا چې :

- زده کوونکي / ښوونکی ساده تشریحات ورکوي.

<p>متل: د لنډو خټو لږ اوبه دارو وي.</p> <p>وايي چې: که خټه د مخه لنډه شوې وي نو زیاتې اوبه نه غواړي.</p> <p>معنا دا چې: که د یوه کار له پاره څه ناڅه تیاری شوی وي نو تر سره کول یې زیات وخت نه غواړي.</p>
<p>متل: خپل عمل د لارې مل</p> <p>وايي چې: له هرچا سره خپل عمل ملگری وي.</p> <p>معنا دا چې: که څوک ښه کار وکړي خلک ورته ښه وایي او که بد وکړي بد به یادېږي.</p>

- زده کوونکي جملې لولي او بیا یې کتابچو ته رسوي.

۳. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- زده کوونکي د متلونو د لوستلو مشق کوي.

- متلونه په یاد زده کوي.

دولسم واحد

د کتاب مخونه : ۲۰ - ۲۱
عنوان : عايشه صديقه رضي الله عنها
د درسونو شمېر : ۵

هدفونه: زده کوونکي بايد :

- متن ولوستلای او مطلب يې وويلای شي.
- گرانې او نا آشنا کلمې معنا کړای شي.
- د متن په باره کې ځينو سوالونو ته ځوابونه وويلای شي.
- د بي بي عايشې رضي الله عنها په باره کې معلومات ورکړای شي.
- متضادې کلمې وښودلای شي.

مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېتونه / کتابچې

د تدريس طريقه :

لومړۍ درسي څاکه

۱. پر متن کار کول :

- زده کوونکي ورومبې پاراگراف لولي او پرې بحث کوي.
- زده کوونکي په پټه خوله متن لولي:
- زده کوونکي نا آشنا / مشکلي کلمې په نښه کوي. ښوونکی يې پر توره تخته ليکي.
- زده کوونکي / ښوونکی يې تشرېح کوي.
- زده کوونکي يې په کتابچو کې ليکي.

۲. ښوونکی پر توره تخته ليکي : "بي بي عايشه صديقه رضي الله عنها څوک وه؟"

- زده کوونکي يې لولي او چې څه يې په متن کې لوستلي دي ، هغه په ساده جملو کې وايي.
(يو زده کوونکی ، يوه جمله).

- ښوونکی زده کوونکو ته داسې لارښوونه کوي چې د بي بي عايشې رضی الله عنها په باب پر توره تخته د ليکلو له پاره په درې وو جملو متفق شي.
- زده کوونکي کلمې او جملې ښې پاکې کتابچو ته نقلوي.

گرانې کلمې	معناگانې
بي بي :	پاکې ښځې
وفات :	مړ
بختور :	بخت لرونکی
رضی الله عنها : الله دې له هغې راضي شي	
بي بي عايشه صديقه رضی الله عنها څوک وه؟	
۱. د ورومبي خليفه ابوبکر صديق رضی الله عنه لور وه.	
۲. د حضرت محمد صلی الله عليه وسلم دوهمه ښځه وه.	

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د ورومبي پاراگراف د لوستلو مشق کول.

- له تورې تختې څخه د کلمو او جملو د ليکلو مشق کول.

دوهمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي د بي بي عايشې رضی الله عنها موضوع راپه زړه کوي. (يو زده کوونکی ، يوه جمله).

- د متن د ورومبي برخې نا آشنا / گرانې کلمې په مختلفه طريقه تکرارول.

ښوونکي د هغو کلمو معناگانې چې تېره ورځ يې مشق شوي، پر توره تخته ليکي؛ مثلاً: مړه / مړ. زده کوونکي له متن څخه د دې کلمې انډول پر توره تخته ليکي؛ مثلاً: وفات. په همدغه طريقه له بېل بېلو کلمو سره کار کېږي.

۲. د متن پر دوهم پاراگراف کار کول.

- زده کوونکي يې په پټه خوله لولي.

- زده کوونکي د متن موضوع را په زړه کوي.

- زده کوونکي نا آشنا / گراني کلمې را په زړه کوي. ښوونکي يې پر توره تخته ليکي. زده کوونکي / ښوونکي يې تشرېح کوي.

روزگار :	کار کسب	کنډول :	خاورين جام
سختوت :	بخشش، لورپينه	تپيانو :	زخميانو
ډالۍ :	سوغات، بخشش، تحفه	اخښل :	اغږل

- زده کوونکي يې کتابچو ته نقلوي.

۳. زده کوونکي متن په نوبت سره لولي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- په کتابچو کې له تورې تختې څخه د کلمو د ليکلو مشق کول.

درېمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- له دوهم درس څخه د تجويز کړای شويو مشکلو / نا آشنا کلمو تکرارول.

۲. د متن د پاتې برخې لوستل او د لومړي او دوهم درس په شان ورباندې کار کول.

- د نا آشنا او گرانو کلمو / عبارتونو د معنا او مفهوم تشریح کول؛ لکه:

حدیثونو (دپیغمبرانو ویناگانو) - له دې امله (له دې سببه) - دیني علم (د دین پوهه) - صحبت (مجلس).

۳. د حضرت عایشې صدیقې رضی الله عنها پر کورني ژوند باندې بحث کول.

- بنوونکي پر توره تخته لیکي:

حضرت عایشې رضی الله عنها ژوند څنگه تېراوه؟

- زده کوونکو ته چې په دې باره کې څه وریه زړه کېږي هغه وایي. (په زده کوونکي، یوه جمله).

- بنوونکي متفقه جملې پر توره تخته لیکي.

- زده کوونکي یې صفا سوتره کتابچو ته نقلوي.

حضرت عایشې رضی الله عنها ژوند څنگه تېراوه؟

- اوږه به یې اخیښل.

- پخلی به یې کاوه.

- جامې به یې گندلې.

- د کور ټول کارونه به یې کول.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق:

- زده کوونکي پر سلېټونو د جملو د لیکلو مشق کوي.

څلورمه درسي خاکه

۱. تکرار:

- د تېرې ورځې د مشق کړای شویو جملو املا لیکل.

- د ټول متن یوه یوه برخه لوستل.

۲. د حضرت عایشې رضی الله عنها د کړو وړو په باره کې ساده جملې لیکل.

- بنوونکی پر توره تخته لیکي :

حضرت عایشه رضی الله عنها څنگه ښځه وه؟

- زده کوونکي خوابونه وایي.

- بنوونکی منلي خوابونه پر توره تخته لیکي. (لاندې وگورئ!)

- زده کوونکي یې صفا سوتره کتابچو ته نقلوي.

حضرت عایشه رضی الله عنها څنگه ښځه وه؟

- په سخاوت مشهوره وه.

- خلکو ته به یې د قرآن شریف او حدیثونو درسونه وربښودل.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د ټول متن د لوستلو مشق کول.

- پر سلېټونو د جملو د لیکلو مشق کول.

پنځمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- د هغو جملو لوستل چې تېره ورځ یې مشق شوی دی.

- زده کوونکي د سوال او ځواب په وسیله د حضرت عایشې رضی الله عنها په باره کې خپل

معلومات را په زړه کوي (يو زده کوونکی سوال کوي او بل ځواب ورکوي). بنوونکی د اړتیا

په وخت کې ورسره مرسته کوي.

- په متن کې د داسې کلمو پیدا کول چې متضاد لري.

- ښوونکی دغه موضوع د یره مثال په ورکولو روښانه کوي؛ مثلاً: هغه پر توره تخته د [خام] کلمه لیکي او د دې د متضادې کلمې غوښتنه کوي.
- زده کوونکي یې متضاد پیدا کوي او وایي یې: [پوخ].
- ښوونکی د متضادو کلمو د معلومولو له پاره پر توره تخته ځنې کلمې لیکي او له زده کوونکو څخه غواړي چې متضاد یې پیدا او پر توره تخته یې ورته مخامخ وليکي.

دیارلسم واحد

د کتاب مخونه : ۲۲ - ۲۴
عنوان : چې څه کړې هغه به رښې (کسه)
د درسونو شمېر : ۷

هدفونه: زده کوونکي باید :

- متن ولوستلای مشکلي / نا آشنا کلي یې معنا او مطلب یې وویلای شي.
 - د متن په باره کې پوښتنو ته ځوابونه ورکړای شي.
 - د کیسې له پاره نوي عنوانونه پیدا کړای شي.
 - کیسه په ساده ژبه بیا ولیکلای شي.
 - نومونه د هغو له ډولونو سره ترتیب کړای شي.
 - شخصي ضمېرونه وښودلای شي.
 - په حال زمانه کې د فعلونو سم شکلونه وکارولای شي.
- مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېټونه / کتابچې

د تدریس طریقہ :

لومړۍ درسي خاکه

۱. د تصویرونو مطالعه کول او پرې بحث کول :

- زده کوونکي په پټه خوله تصویرونه مطالعه کوي.

- ښوونکی د یوه بحث لارښوونه کوي. زده کوونکي تصویرونه په تفصیل سره تشریح او

مقایسه کوي. تبصرې پرې کوي. توپیرونه یې بیانوي. (یو زده کوونکی یوه تبصره)

۲. ښوونکی گرانې کلمې پر توره تخته لیکي. زده کوونکي یې لولي. ښوونکی / زده کوونکي یې تشریح کوي.

دینګ :	یو ډول مرغه دی چې جگې جگې پښې، اوږده غاړه او اوږده مښوکه لري.
د گیدرې کره :	د گیدرې کور ته، د گیدرې خای ته
قاب :	د خوراک هوار لوبښ چې خلک خواړه په کې خوري.
تلغ :	هوار
په شرپ شرپ وڅښله :	داسې وڅښله چې د شونډو د شرپا آواز یې اورېدل کېده.
مرتبان :	بوټل ډوله ښښنه یې لوبښ
ورکوزه :	ورښکته

۳. زده کوونکي یې له عنوان څخه نوره کیسه په پټه خوله لولي.

۴. زده کوونکو ته چې د کیسې په باره کې څه ور په زړه کېږي، هغه وایي. ډېر زده کوونکي برخه اخلي.

۵. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورنې کار له پاره اضافي مشقونه :

- زده کوونکي د کیسې د لوستلو مشق کوي.

- زده کوونکي د مشکلو / نا آشنا کلمو د لیکلو مشق کوي.

۱. تکرار :

- زده کوونکي کیسه په برخو برخو کې خو ځله لولي.

۲. پر عنوان بحث کول :

- ښوونکی عنوان پر توره تخته لیکي. زده کوونکي یې لولي او کوښښ کوي چې په معنا یې وپوهېږي.

- زده کوونکي کوښښ کوي چې عنوان ته له کیسې سره رابطه ورکړي. زده کوونکی زیار باسي چې د کیسې مطلب په خپله ژبه ووايي. ښوونکی یې پر توره تخته لیکي.

چې څه کړې، هغه به رېښې

ته چې له چا سره څنګه سلوک کوې، هغسې سلوک به له
تا سره هم کېږي.

- زده کوونکي کیسه بیا لولي.

۳. زده کوونکي عنوان او نورې جملې صفا سوتره په کتابچو کې لیکي.

۴. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د کیسې د مطلب د لیکلو مشق کول.

- د بلې ورځې د لوستلو د مقابلې له پاره د کیسې د لوستلو مشق کول.

۱. تکرار :

- زده کوونکي د کیسې عنوان او نوره تشریح را په زړه کوي.

درس :	سبق
انگر :	حويلي
تولگيوال :	همصنفي
ناولي :	ناپاک
منظرې :	دلیدلو وړ ځایونه ، ښکلي ځایونه
ثواب :	د ښو کارونو اجر یا بدله

- زده کوونکي پر توره تخته لیکلې کلمې کتابچو ته نقلوي.

۳. د پاکوالي په باره کې خپلې تجربې بیانول :

- ښوونکی له زده کوونکو څخه غواړي چې د خپل ځان، کور، کلي او ښوونځي د پاکوالي په باره کې خپلې تجربې ووايي.

زده کوونکي په نوبت سره خپلې تجربې وایي. ښوونکی ورڅخه غټ غټ ټکي پر توره تخته لیکي.

- موږ خپل ځانونه پاک ساتو.
- موږ پاکې جامې اغوندو.
- موږ په خپلو کورونو او لارو کوڅو کې ناولي شيان نه اچوو.
- موږ خپل ښوونځی پاک ساتو.

۴. په تولگي کې د پټې خولې یا کورنۍ کار له پاره اضافي مشق :

- دتورې تختې د جملو د لوستلو او لیکلو مشق کول.

دوهمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کړونکي لوستل شوی متن تولگي ته لولي.

۲. د لوستلو مقابله کول :

- بهرو زده کوونکو ته په نوبت سره وخت ورکول کېږي چې د کیسې یوه یوه برخه ولولي.
نور ورته غوږ نیسي. قضاوت کوي چې کیسه چا ښه ولوستله. (په هغو ټولګیو کې چې ماشومان په کې ډېر وي دا مشق بیا تکرارېدلای شي).

۳. د متن په برخه کې پوښتنې کول او ځوابونه ورکول :

- زده کوونکي کوښښ کوي چې پوښتنې وکړي، نور یې ځوابونه وایي. (یو زده کوونکی، یوه پوښتنه).

۴. د کیسې له پاره د نورو مناسبو عنوانونو لیکل :

- زده کوونکي نور عنوانونه وایي؛ لکه: ګیدره او ډینگ، بدل اخیستل، خپل عمل د لارې مل،

- ښوونکی یې پر توره تخته لیکي.

ګیدره او ډینگ	خپل عمل د لارې مل
د بدو انجام	چې بل ته کوهي کښني، په خپله به
د ډینگ او ګیدرې دوستي	په کې لوېږي.
بدل اخیستل	مه کوه پر چا چې وبه شي پر تا
د ډینگ او ګیدرې مېلمستیا	

زده کوونکي یې صفا سوتره په کتابچو کې لیکي.

۵. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د عنوانونو د لیکلو مشق کول.

- د لوستلو مشق ته دوام ورکول.

۱. د لوستلو مقابله کول :

(که د لوستلو مقابله دوام ولري نو د دې درس له پاره به دوو درسي ساعتونو ته ضرورت وي).

۲. په کيسه باندې د سوال او خواب (ډيالوگ) په ډول کار کوي.

- بنوونکي سوال او خواب (ډيالوگ) تشرېح کوي.

- زده کوونکي په کيسه کې سوال او خواب پيدا کوي.

- پر بېلابېل ډيالوگ بحث کېږي. زده کوونکي سوال او خواب ته د پراختيا ورکولو طريقې معلوموي.

(گيدړه او ډينگ به يو بل ته خامخا ډېرې خبرې کوي. لکه څنگه چې په کيسه کې راغلي دي).

- د يوه يا دوو سوالونو کول او خوابونه يې ويل :

● دوه زده کوونکي د ټولگي مخې ته راځي. يو د گيدړې او بل د ډينگ په ځای خبرې

کوي. نور ورته غوږ نيسي او وړاندیزونه کوي.

● نور سوالونه او خوابونه بنايي د يوه شمېر نورو زده کوونکو له خوا وشي.

۳. د يوه اوږده سوال او خواب ليکل :

- بنوونکي د کار طريقه تشرېح کوي.

- بنوونکي د زده کوونکو وړاندیزونه پر توره تخته لیکي (هغه د ليکلو طريقه تشرېح کوي).

گيدړه : گرانه ډينگه : غواړم چې کله مې مېلمه شي.

ډينگ : ډېره ښه ده. ډېر خوند به وکړي.

گيدړه : ښا شپه راتلاي شي؟

کارغه :

گيدړه :

- زده کوونکي متن صفا سوتره کتابچو ته نقلوي.

۴. په تولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د تورې تختې د مکالمو د لیکلو مشق کول او يا د کیسې په بله برخه د یوه دیالوگ لیکل.

پنځمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- د تهرې ورځې دیالوگ بیا بیا لوستل.

۲. په ساده ژبه د کیسې بیا لیکل :

- ښوونکی یو څو کلمې د کیسې د کلیدي کلمو په ډول پر توره تخته لیکي ، مثلاً: ډینگ ،

گیدره ، ملگرتیا ، مېلمه ، ښوروا ، قابونه ، مښوکه ، توکه ، مرتبان ، سر . او وایي چې زده

کوونکي به اوس کتابونه بندوي او کوښښ به کوي چې کیسه په ساده ژبه ولیکي . وار په

وار به له ورکړای شویو کلمو څخه کار اخلي .

- د دوو لومړیو جملو د پیدا کولو له پاره ښوونکی له زده کوونکو سره مرسته کوي .

- زده کوونکي له انډیوال سره په پټه خوله کار کوي . ښوونکی د ضرورت په اندازه مرسته کوي .

ځینې زده کوونکي به متن په آسانی ولیکي خو ځینو نورو ته به مشکل وي . د نتیجو د

مقایسه کولو له پاره دې ښوونکی د ټولو زده کوونکو د کارونو خلاصولو ته انتظار نه باسي .

- د یو څو نتیجو لوستل او مقایسه کول .

۳. پر توره تخته د یوه ښه متن د لیکلو له پاره ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي . زده

کوونکي جملې وایي . ښوونکی دمنلو وړ جملې پر توره تخته لیکي . (له دې متن څخه به د

بلې ورځې د املا له پاره کار اخیستل کېږي) .

- زده کوونکي متن په ښه خط خپلو کتابچو ته نقلوي .

دینگ، گیدره، ملگرتیا، مېلمه، بنوروا، قابونه، مېنوکه، توکه، مرتبان، سر

- د یوه دینگ او د یوې گیدرې ملگرتیا وه.

- گیدرې دینگ مېلمه کړ.

- بنوروا یې په قابونو کې واچوله.

- دینگ په خپله مېنوکه بنوروا نه شوای خورلای.

- هغه هم دې ته ډډې وکړه او بنوروا یې ورته په مرتبان کې واچوله.

- د گیدرې سر مرتبان ته نه شوای ورننوتلای. ډډې یې ونه شوای خورلای.

- گیدرې چې له دینگ سره کومه توکه کړې وه، دینگ ورسره هماغسې توکه وکړه.

۴. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د دغې لنډې کیسې د لیکلو مشق کول چې بله ورځ به د املا په حیث لیکل کېږي.

شپږمه درسي خاکه

۱. پر نومونو کار کول:

- ښوونکي د کیسې له متن څخه ډېرې کلمې (نومونه) پر توره تخته لیکي.

- زده کوونکي یې لولي او را په زړه کوي یې چې دا نومونه دي.

- زده کوونکي کوښښ کوي چې دا نومونه پر توره تخته په ستونونو کې ترتیب کړي او د هر

ستون له پاره یو عنوان پیدا کړي.*

- ښوونکي پر توره تخته درې نورې ډلې زیاتوي. زده کوونکي د دې عنوانونو له پاره په

شفايي ډول مثالونه پیدا کوي.

۲. زده کوونکي له یوه انډیوال سره د کیسې له متن څخه د هر عنوان له پاره کلمې پیدا کوي او

په خپلو کتابچو کې یې لیکي.

- ټولګي ته د نتیجو لوستل، د تورې تختې له کتارونو څخه د کلمو لیکل.

د بدن اندامونه	طبيعي شيان	خناور	خواره	لوبني	د خپلوې رشتې / اړيکې
مېنوکه	خنګل	ګيډره	بنوروا	قابونه	خوړې
سر	ډنډ	ډينګ	ډوډۍ	مرتبانونه	وروره
زړه	اوبه				

۳. ښوونکى زده کوونکو ته املا وايي.

- يو زده کوونکى پر توره تخته املا لیکي. نور زده کوونکي / ښوونکى يې سموي. زده کوونکي په خپلو کتابچو کې خپله غلطې سموي.

شپږمه درسي خاکه

۱. ښوونکى يو شمېر فعلونه، ضميرونه، نومونه او د [ته] ارتباطي کلمه / ادات پر تخته لیکي. له زده کوونکو څخه غواړي چې لومړۍ ټولې کلمې په پټه خوله ولولي او بيا يې په خپلو کتابچو کې په مناسبو جملو کې وکاروي (ښوونکى يو ډوه مثالونه پر تخته لیکي).

- زده کوونکي خپلې جملې 'ولي. ښونکى ورڅخه د منلو وړ جملې پر تخته داسې لیکي چې وپوهېږي، کله چې د ضمرونو شکل تغير خوري د فعلونو شکل هم ورسره بدلېږي.

زه، هغه، موږ، تاسو، ته، کتاب، ښار، لولو، لولى، لولم	لولي، خم، خو، ځنۍ، ځي.
زه کتاب لولم.	زه ښار ته خم.
هغه کتاب لولي.	هغه ښار ته ځي.
موږ کتاب لولو.	موږ ښار ته خو.
تاسو کتاب لولى.	تاسو ښار ته ځنۍ.

- ښوونکی پر تخته بېلو بېلو ضمېرونو ته گوته نيسي او زده کوونکو ته وايي چې ويې لولي.
- ښوونکی وايي: هغو کلمو ته چې د خلکو د نومونو په ځای کارول کېږي شخصي ضمېرونه وايي.
- ښوونکی وايي: لکه چې په مخکېنيو درسونو کې مو هم ويلي وو، دې کلمو ته فعلونه وايي.
- ښوونکی لومړی د هرې جملې ضمير او بيا فعل ته گوته نيسي.
- زده کوونکي يې لولي.

- ښوونکی وايي: تاسو وينئ؟ کله چې د ضمېرونو شکل تغير خوري، د فعلونو شکل هم تغير مومي.

۲. ښوونکی پر تخته يو څو جملې ليکي او فعلونه يې ناتمام پرېږدي. زده کوونکو ته وايي چې په پټه خوله يې ولولي. کوم توري چې د تختې پر کينه خوا ليکل شوي هغه زده کوونکو ته پر تخته نه ليکي.

- ښوونکی له زده کوونکو څخه غواړي چې يو زده کوونکی لومړی نامکمله جمله ولولي. بل يې تکميل کړي او بيا يې ولولي. په همدې ترتيب ټولې جملې تکميل او لوستل کېږي.

زه	رقعه	ليک ..	(م)
ته	رقعه	ليک ..	(ې)
موږ	خط	ليک ..	(و)
تاسو	خط	ليک ..	(ئ)
هغه	املا	ليک ..	(ي)
هغوی	املا	ليک ..	(ی)

- زده کوونکي / ښوونکی ضمېرونه او فعلونه تشرېح کوي او په ترڅ کې يې د (ی) گانو ډولونه هم زده کوي / ښيي.

- زده کوونکي بشپړې شوې جملې کتابچو ته رسوي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د تمرين شويو جملو ليکل او لوستل.

خوارلسم واحد

د کتاب مخونه : ۲۵ - ۲۷
عنوان : زموږ بدن
د درسونو شمېر : ۷

هدفونه: زده کوونکي باید :

- د تصویرونو په باره کې خبرې وکولای شي.
 - متن ولوستلای گرانې کلمې یې معنا او مطلب یې وویلای شي.
 - د بدن د داخلي او خارجي غړيو د وظیفو په باره کې معلومات ترلاسه کړای شي.
 - د بدن او ماشین مقایسه وکړای شي.
 - د بدني روزنې او روغتیا اړیکې بیان کړای شي.
 - د بدن د غړيو په باره کې خبرې وکولای / ولیکلای شي.
 - په تېره زمانه (ماضي) کې د فعلونو بهلابېل شکلونه وکارولای شي.
- مواد : درسي کتابونه، توره تخته، سلېتونه / کتابچې، د امکان په صورت کې چارټونه.
- د تدریس طریقه :

لومړۍ درسي خاکه

۱. ښوونکي د ۲۶ او ۲۷ مخونو د تصویرونو په ارتباط د یوه بحث لارښوونه کوي.

- زده کوونکي تصویرونه مطالعه کوي.
- زده کوونکي په تصویرونو کې ښودل شوي فعالیتونه تشرېح کوي.
- زده کوونکي په تصویرونو کې ښودل شوي فعالیتونه مقایسه کوي.

- زده کوونکي وايي چې په تصويرونو کې مختلف فعاليتونه ليدل کېږي؛ مثلاً: خوړل،

غابښونه برسول، غزونې کول، په ملا راماتېدل، مندې وهل.

- زده کوونکي وايي چې د تصويرونو فعاليتونه په درې وو ډلو وېشل کېدا شي.

- زده کوونکي بحث کوي چې د تصويرونو فعاليتونه او روغتيا يو له بله سره څه اړيکې لري.

۲. د متن د عنوان په باره کې خبرې کول:

- د عنوان (زموږ بدن) لوستل.

- زده کوونکي د بدن مختلف غړي په گوته کوي او نومونه يې اخلي. که ممکن وي نو د بدن

بهرني غړي دې په چارټ کې وښودلای شي.

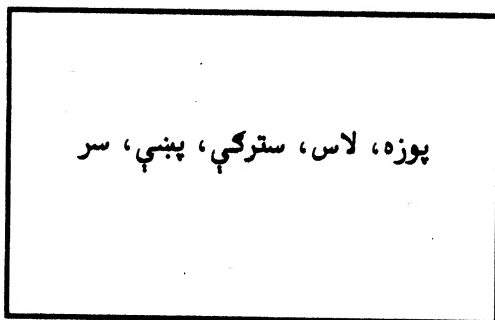
- زده کوونکي د بدن د ځينو غړيو کار عملاً ښيي؛ مثلاً: بويول، خوړل، لمس کول، تلل او

داسې نور.

۳. د بدن د ځينو غړيو د نومونو ليکل:

- کله چې زده کوونکي د بدن د غړيو نومونه اخلي زده کوونکي / ښوونکي يې پر توره ټخته

ليکي.

- زده کوونکي دا کلمې په ښه خط کتابچو ته نقلوي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشق:

- پر سلېټونو د تورې تختې د کلمو د ليکلو مشق کول.

۱. تکرار :

- د بدن د بهرنیو غړیو په زړه کول (یو ماشوم، یو اندام).

- د روغتیا او په تصویرونو کې د ښودل شویو فعالیتونو تر مینځ رابطه بیانول.

۲. د متن پر لومړۍ برخه کار کول:

- زده کوونکي له خپل خپل انډیوال سره د ۲۵ مخ لومړي دوه پاراگرافونه لولي او تر مشکلو /

نا آشنا کلمو لاندې کرښه کاري.

- زده کوونکي چې څه لولي هغه بیانوي. پوښتنې کوي. د بدن او ماشین د مقایسې په باره

کې خبرې کوي.

- زده کوونکي مشکلي / نا آشنا کلمې وایي او ښونکي یې په ښه خط پر توره تخته لیکي.

(لاندې وگورئ).

- زده کوونکي / ښوونکي هغه تشریح کوي.

- زده کوونکي متن برخه برخه لولي.

- زده کوونکي له لوستل شوي متن څخه د بدن د غړیو نومونه راغونډوي، پر توره تخته یې

لیکي او بیا یې خپلو کتابچو ته نقلوي.

بنیادم : انسان

ماشین : یوه آله ده چې د برېښنا (برق) په واسطه کار کوي.

پرزه : د ماشین وړه برخه

اندامونه : د بدن برخې، غړي

لگېدلي : نښتي

پښو، لاسونو، سترگو، غوږونو، پوزه، خوله، ژبه

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د متن د ورومبۍ برخې د لوستلو مشق کول.

- د بلې ورځې د املا له پاره د بدن د مربوطو کلمو د لیکلو مشق کول.

دریمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- د هغو کلمو املا لیکل چې تېره ورځ یې مشق شوی دی.

- د تېرې ورځې لوستل شوی متن برخه برخه لوستل (یو زده کوونکی، یوه برخه).

۲. پر دې عنوان (بدن او ماشین) کار کول :

- ښوونکی دغه عنوان په ښه خط پر توره تخته لیکي.

- ښوونکی د ماشین او بدن د مقایسه کولو له پاره د یوه بحث لارښوونه کوي :

● د بدن په جزئیاتو او دا چې څنګه کار کوي بحث کول.

● پر ماشین (موټر، بس او نورو) باندې چې څنګه کار کوي، په تفصیل سره بحث کول.

● د بدن او ماشین پر توپیرونو او مشابهتونو باندې بحث کول.

● په دې پوهېدل چې بدن ماشین ډېر لوړ مقام لري.

- ښوونکی وايي : "ما یو متن تیار کړی او پر توره تخته یې لیکم." (لاندې وګورئ)

- زده کوونکي متن لولي، تبصرې ورباندې کوي او بیا یې کتابچو ته نقلوي.

بدن او ماشین

د بدن مقام تر ماشین اوچت دی. ماشین ګل کېدلای او چالانېدلای شي. بدن همېشه کار کوي. د ماشین پرې په آسانی سره بدلهدلای شي. مګر د بدن برخې له بدن څخه جدا کېدلای نه شي. ماشین د انسان په وسیله کار کوي. ماشین انسان جوړ کړی او بدن خدای تعالی پیدا کړی دی.

- بېل بېل زده کوونکي د خان او خای د ښکلا په باره کې یو له بله پوښتنی کوي او یو بل ته ځوابونه وایي.

۲. د ونو، بوټو په باره کې متن لیکل :

- ښوونکی پر توره تخته لیکي: "ونې بوټي څه گټه لري؟" او له زده کوونکو څخه غواړي چې دې پوښتنې ته ځوابونه ووايي.

- زده کوونکي ځوابونه وایي. ښوونکی یې د منلو وړ ټکي پر توره تخته تر پوښتنې لاندې لیکي:

ونې بوټي څه گټه لري؟
ونې بوټي ډېره گټه لري. مېوه دانه نیسي. خلک یې
سیوري ته کښېني. شاوخوا ورباندې ښکلې ښکاري. هوا
ورسره تازه وي. ډول ډول مرغان په کې ژوند کوي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د تورې تختې د متن د لوستلو مشق کول.

- د تورې تختې متن کتابچو ته نقلول.

۳. په ټولګې کې د بټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه:

- د لوستل شوي متن يوځل بيا لوستل.

- له تورې تختې څخه د متن د ليکلو مشق کول.

څلورمه درسي څاکه

۱. تکرار:

- له کتابچو څخه د تېرې ورځې د ليکل شوي متن لوستل.

۲ پر دې عنوان چې [موږ د بدن له اندامونو څخه څنگه کار اخلو؟] کار کول:

- ښوونکي عنوان پر توره تخته ليکي. زده کوونکي يې لولي او تشرېح کوي.

- زده کوونکي د عنوان په ارتباط جملې وايي؛ مثلاً: "موږ په پښو خو"، "موږ په پوزه بوی معلوموو." او داسې نور.

- زده کوونکي له انډيوالانو سره کار کوي او د هغو کلمو په باره کې چې مخکې يې مشق کړې، څومره چې ممکن وي هغومره مثالونه ليکي.

- زده کوونکي د منلو وړ جملې پر توره تخته ليکي او بيا يې کتابچو ته نقلوي.

موږ د بدن له اندامونو څخه څنگه کار اخلو؟

- موږ په پښو خو.

- موږ په پوزه د شيانو بوی معلوموو.

- موږ په ستروګو وينو / ګورو.

- موږ په غوږونو اورو.

- موږ په لاسونو شيان نيسو.

- موږ په خوله خوراک کوو.

- موږ په ژبه خبرې کوي او خوند پرې معلوموو.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- له تورې تختې څخه د جملو د لوستلو مشق کول.

- د متن د ورومۍ برخې د لوستلو مشق کول.

پنځمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- د هغو جملو لوستل چې تېره ورځ يې مشق شوی دی.

- د ۲۵ مخ پر دوهم او دريم پاراگراف، چې په ۲۶ مخ کې پای ته رسېږي، کار کول.

- زده کوونکي له يوه انډيوال سره متن لولي او تر مشکلو / نا آشنا کلمو لاندې کرښه ګاري.

- زده کوونکو چې څه لوستي، هغه بيانوي او پوښتنې کوي.

- زده کوونکو چې کومې کلمې په نښه کړې، ښوونکي يې تشرېح کوي. (لاندې وګورئ)

- زده کوونکي د متن يوه يوه برخه لولي.

- له بدن او ماشين سره د احتياط او هغوی ته د دمې ورکولو د ضرورت په باره کې بحث کول.

۳. د متن له دې برخې څخه د بدن د مربوطو کلمو ليکل.

- زده کوونکي له متن څخه کلمې راټولوي او پر توره تخته يې ليکي.

معناګانې	مشکلي کلمې
معدة	برسېرنې : بهرنی، د باندنۍ
رګونه	معدة : ګېډه
وینه	هضموي : خواړه جلوي / ميده کوي
سږي	صفا : پاک، سوتره
زړه	جاري : روان
	ارټيا : ضرورت
	بې سېکه : بې تابه، بې قوته

۴. په ټولګي کې د پټې خولې يا کورنې کار له پاره اضافي مشقونه :

- د متن د دوهمې برخې د لوستلو مشق کول.

- له تورې تختې څخه د کلمو د لیکلو مشق کول.

شپږمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- د بدن د داخلي اندامونو را په زړه کول / ويل.

- د متن د دوهمې برخې لوستل.

۲. د متن پر وروستۍ برخه کار کول :

- زده کوونکي له انډيوالانو سره د متن د پاتې برخې (۲۶ - ۲۷ مخونه) تر مشکلو / نا آشنا

کلمو لاندې کرښه کاري.

- زده کوونکو چې څه لوستلي دي ، هغه بيانوي او پوښتنې کوي.

- زده کوونکو چې کومې مشکلي / نا آشنا کلمې په نښه کړې دي ، ښوونکی هغه صفا سوتره

پر توره تخته لیکي.

- زده کوونکي / ښوونکی يې تشرېح کوي.

- زده کوونکی د متن دا برخه څو څو ځله لولي.

۳. ښوونکی پر توره تخته لیکي: "موږ خپل بدن څنگه روغ ساتو؟"

- زده کوونکو ته چې له متن او خپلو تجربو څخه څه وړيه زړه کېږي ، هغه وايي.

- يو يو زده کوونکی پر تخته يوه يوه جمله لیکي.

- زده کوونکي لیکل شوې جملې لولي ، پرې بحث کوي او اصلاح کوي يې.

موږ خپل بدن څنگه روغ ساتو؟

- له خپلې معدې سره احتیاط کوو.
- لږ او هضمېدونکي خواړه خوړو.
- لاسونه پاک ساتو.
- غاښوونه پاک ساتو.
- دودۍ په ټاکلي وخت کې خوړو.
- ورزش کوو او تازه هوا تنفس کوو.

۴. زده کوونکي د تورې تختې اصلاح شوې جملې په کتابچو کې په ښه خط لیکي.

اوومه درسي خاکه

۱. تکرار:

- زده کوونکي د بدن د داخلي اندامونو نومونه اخلي او په دې باره کې چې څه معلومات لري، هغه وايي.

- زده کوونکي د متن یوه یوه برخه لولي.

۲. پر دې عنوان چې [داخلي اندامونه څنگه کار کوي؟] کار کول.

- ښوونکي دغه عنوان او کلمي (سږی، زړه، رگونه، معده) پر توره تخته لیکي او وايي چې موږ به پر دې باندې په تفصیل سره کار کوو.

- ښوونکي زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې د مثالونو او تجربو له مخې په عنوان ښه وپوهېږي؛ مثلاً:

• په لاس یا غاړه کې د یوه انسان د نبض کتل او یا یې د زړه حرکت معلومول.

• کوښښ کول چې د یوې شېبې له پاره ساه بندې کړي،

• په دې باره کې خبرې کول چې ویده بنیادمنځنګه ساه اخلي؟

• د خرابې معدې په باره کې پر خپلو تجربو خبرې کول.

- بنوونکي لارښوونه کوي چې د دې عنوان په باره کې یو ساده متن لیکل کېږي. (لاندې وپورئ!)

- زده کوونکي متن لولي او بیا یې په ښکلي خط په خپلو کتابچو کې لیکي.

داخلي اندامونه څنګه کار کوي؟

زموږ بدن ډېر اندامونه لري. ټول ضروري دي او یوځای کار کوي. بدن خوراک او څښاک ته ضرورت لري. معده او کولمې بدن ته توان ورکوي. وینه بدن ته طاقت ورکوي. زړه د بدن ټولو برخو ته د رګونو په وسیله وینه ورکوي. بدن هوا ته هم ضرورت لري. موږ هوا د سپرې په وسیله تنفس کوو.

۳. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- له تورې تختې څخه د متن د لوستلو او لیکلو مشق کول.

- د متن په باره کې یو د بل پوښتنو ته ځوابونه ورکول.

پنځلسم واحد

د کتاب مخونه : ۲۸ - ۲۹
عنوان : مچ
د درسونو شمېر : ۳

هدفونه: زده کوونکي باید :

- متن ولوستلای ګراني کلمې یې معنا او مطلب یې وویلای شي.

- وپوهېږي چې مچان ناروغۍ څنګه خپروي.

- له خپل ژوند سره د متن د موضوع رابطه بیان کړای شي.

- يوه انټرويو (مرکه) ترتيب کړای شي.

- د مچانو په بارک کې معلوماتي ستونزه وليکلای شي.

مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېټونه / کتابچې.

د تدريس طريقه :

لومړۍ درسي خاکه

۱- د پخوانيو تجربو را په زړه کول :

- د ناپاکيو او ناروغيو تر منځ د اړيکو په باره کې زده کوونکو ته د پخوانيو معلوماتو وريزه کول.

- ښوونکې دا کلمې (ناولۍ ، مکروبونه ، ناروغي) پر توره تخته ليکي او له زده کوونکو څخه پوښتنې کوي.

- زده کوونکي په ساده جملو خپل معلومات څرگندوي ، مثلاً: د [روغتيا] په درس کې چې يې څه زده کړي وي ، هغو ته رجوع کوي. (يو زده کوونکي ، يوه جمله).

۲. پر نويو کلمو کار کول :

- له متن څخه د مشکلو او نا آشنا کلمو معرفي کول.

- ښوونکي له ټول متن څخه لاندېنۍ کلمې ، يوه په بلې پسې ، پر توره تخته ليکي :

خطرناک : خطري ، ضري
پرغلوته : حملې ، بريدونه
غليمانو : دښمنانو
زهرجن : زهري ، زهريله ، زهر لرونکي
والگي : زکام ، رېزش
نس ناستي : اسهال

- زده کوونکي کلمې لولي، صحيح يې تلفظ کوي او د ښوونکي په مرسته يې تشرېح کوي.

۳. د متن لوستل او ورباندې کار کول :

- زده کوونکي متن په پته خوله لولي.

- زده کوونکي پرې آزاد بحث او تبصرې کوي، څه چې يې لوستلي وي هغه وايي او سوالونه کوي.

- ښوونکي په پوښتنه پوښتنه د يوه بحث لارښوونه کوي؛ مثلاً:

● مچان ولې زموږ دښمنان دي؟

● مچان ناروغي څنگه خپروي؟

- د دوو جملو ليکل.

- ښوونکي او زده کوونکي پر توره تخته د ليکلو له پاره په دوو جملو باندې موافقه کوي؛ مثلاً:

- مچان زموږ دښمنان دي.

- مچان ناروغي خپروي.

- زده کوونکي متن لولي.

۴. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د متن دلوستلو مشق کول.

- له تورې تختې څخه د دوو جملو د ليکلو مشق کول.

دوهمه درسي څاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي د [مچ] متن يوځل بيا لولي.

- زده کوونکي د مچانو ځايونه را په زړه کوي.

۲. د متن د موضوع او د زده کوونکو د ژوند تر منځ د اړیکو پیدا کول :

- ښوونکی دا پوښتنه په توره تخته لیکي : "د دې متن موضوع زموږ د ژوند له پاره څه اهمیت لري؟" او په دې باره کې د پوه بحث لارښوونه کوي.

- زده کوونکي په دې باره کې متفق کېږي او څه چې د مچانو په باره کې مهم دي ، وايي.

- ښوونکی دا پوښتنه په توره تخته لیکي : "دا معلومات د چا له پاره مهم دي؟"

- زده کوونکي وايي چې دا ډول معلومات د هر چا له پاره ضروري دي چې له ښېگڼو څخه یې کار واخلي.

- ښوونکی پر توره تخته لیکي :

هرچاته په کار دي چې وپوهېږي چې مچان خطرناک
شیان دي او ناروغۍ پیدا کوي. هر څوک باید کوښښ
وکړي چې خپل خان له مچانو څخه خوندي وساتي.

۳. په کور کې د اجرا کولو له پاره د یوې مرکې / مصاحبې برابرول :

- ښوونکی وايي : "تاسو ته معلومه ده چې هرڅوک د مچانو په باره کې رښتیني معلومات لري؟"

- زده کوونکي پر دې پوښتنه باندې بحث کوي او په آخر کې په دې اتفاق کوي چې هر زده کوونکی دې په دې برخه کې د خپلې کورنۍ له پوه غړي سره مرکه وکړي.

- د مرکې له پاره په تفصیل سره کار کول ، ښوونکی او زده کوونکي بحث کوي او په لاندېنيو اصولو متفق کېږي.

- هر زده کوونکی چې له چا سره مصاحبه کوي ، هغه خبر وي چې په ښوونځي کې د دوی موضوع [مچ] دی او دوی غواړي ، معلوم کړي چې دوی د دې موضوع په باره کې کافي معلومات لري او که څنگه؟

- هر زده کوونکی د خپلې کورنۍ یو غړی د مصاحبې له پاره ټاکي. (له چا سره چې مصاحبه کېږي، عمر یې باید تر دې ماشوم کم نه وي).

- زده کوونکي په مصاحبه کې لاندېنې پوښتنې کوي :

- ته د مچانو په هکله څه معلومات لرې؟
- مچان د انسانانو له پاره ولې خطرناک دي؟
- موږ له مچانو څخه د ځان ساتلو له پاره څه کولای شو؟

- زده کوونکي دې یوازې همدا پوښتنې وکړي او ځوابونو ته دې غوږ ونیسي. که یې کولای شول د مصاحبې په پای کې دې ځینې مهم ټکي له ځان سره په کتابچو کې ولیکي او که نه، نو موضوع دې په خپل فکر کې وساتي. دوی باید په دې باره کې خپل معلومات وړاندې نه کړي.

- زده کوونکي له تورې تختې څخه پوښتنې نقلوي.

۴. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د پوښتنو د لوستلو او لیکلو مشق کول.

- د کورنۍ له یوه غړي سره مصاحبه کول.

دریمه درسي خاکه

۱. د مصاحبو د نتیجو راغونډول :

- زده کوونکي چې په کورونو کې کومې مصاحبې کړې دي، هغه بیانوي. (دېرو زده کوونکو ته برخه ورکول کېږي).

- ښوونکي دا پوښتنه پر توره تخته لیکي : "هغه څه شی دی چې خلکو ته د مچانو په باره کې معلوم نه دی؟"

- زده کوونکي د خپلو مصاحبو پر نتیجو بحث کوي او ددې پوښتنې ځواب پیدا کوي.

۲. د مچانو په باره کې د یوه معلوماتي متن لیکل :

- ښوونکی وايي چې تاسو به اوس د مچانو په باره کې یو داسې متن لیکئ چې د هر چا له

پاره یې د معلوماتو لرل ضروري وي.

- زده کوونکي جملې وايي. ښوونکی منل شوې جملې پر توره تخته لیکي :

- مچان خطرناک دي.
- له مچانو څخه بهرې ناروغۍ پیدا کېږي.
- مچان پر ناپاکو ځایونو کښېښي.
- مچان له ناپاکو ځایونو څخه مکروبونه خورو او انسانانو ته ورنقلوي.
- ځکه خو بهر خلک د مچانو په وسیله ناروغه کېږي.

- زده کوونکي دا متن لولي او پرېکړه کوي چې دوی به دا معلومات، له ټولو تفصیلاتو سره،

په کور کې هغو کسانو ته رسوي چې دا ډول معلومات نه لري.

- زده کوونکي متن په ښه خط په کتابچو کې لیکي.

درېم واحد

د کتاب مخ : ۳
عنوان : ماشوم وايي
د درسونو شمېر : ۲

هدفونه: زده کوونکي باید:

- متن ولوستلای او مطلب یې وویلای شي.
- د متن گرانې / نا آشنا کلمې معنا / تشریح کړای شي.
- د متن په باره کې پوښتنو ته ځوابونه وویلای شي.
- خپل حقوق وپېژني او دهغو په باره کې متنونه ولیکلای شي.

مواد: درسي کتابونه، توره تخته، سلېټونه / کتابچې

د تدریس طریقه:

لومړۍ درسي څاکه

۱. لوستلو ته چمتو کېدل (درسي کتابونه به بندوي):

- ښوونکی د [نعمتونه] کلمه پر توره تخته لیکي. زده کوونکي یې لولي او تشریح کوي یې.
- زده کوونکي / ښوونکی په همدې طریقه پر نورو گرانو / نا آشنا کلمو کار کوي.

نعمتونه: نېکي، روزي، خوښي، مال، دولت، د خدای پېرزوینې.
حقوق: هغه شیان چې څوک ورته ضرورت لري.
علاج: دارو کول، درمل کول.
پاکتر: طبیب، چې د رنځورانو علاج کوي.
ستونزه: مشکل، رېږه، کړاو
نظر: رای، فکر، خیال، عقیده
غصه: قهر، غم.

پنځلسم واحد

د کتاب مخونه : ۳۰ - ۳۱
عنوان : غوماشه
د درسونو شمېر : ۳

هدفونه: زده کوونکي باید :

- متن ولوستلای گرانې کلمې يې معنا او مطلب يې وويلاي شي.
 - تصويرونه تشریح او له متن سره ارتباط ورکړای شي.
 - د متن جزیات وويلاي شي.
 - د غوماشو په باره کې معلوماتي متنونه وليکلای شي.
- مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېتونه / کتابچې

د تدریس طریقه :

لومړۍ درسي خاکه

۱. د تصويرونو مطالعه او بحث ورباندې :

- زده کوونکي تصويرونه په پټه خوله مطالعه کوي.
 - ښوونکی د یوه بحث لارښوونه کوي. زده کوونکي تصويرونه په تفصیل سره تشریح کوي.
- تبصرې ورباندې کوي.

۲. ښوونکی گرانې کلمې پر توره تخته لیکي. زده کوونکي يې لولي. ښوونکی / زده کوونکي يې تشریح کوي.

ججوري	: مری، جاغور، ستونی
ملاریا	: یو ډول خطرناکه ساري ناروغي ده.
غوماشه	: ماشه، ماشې
سړه تبه	: لړزه وونکې تبه، رېږدوونکې تبه
گرندی	: چټکه، تېزه
رېږدوونکې	: لړزه وونکې
توری	: د گېډې چېې ډډې او د معدې شاته یو غړی دی.
زېږی	: د ځیگر یو ډول ناروغي ده چې خرمن ورسره زېږېږي.
بنېږي	: مچ چې په څه شي د پاسه گرځي او بنگ بنگ کوي.
اونی	: هفته
دي دي تي	: ځخزنده وو او ماشو ضد دوا
سمدلاسه	: سمدستي، له واره
گران	: سخت
هرومرو	: خامخا

۳. زده کوونکي ټول متن په پټه خوله لولي.

۴. زده کوونکو ته چې د متن په باره کې څه وړپه زړه کېږي، هغه وايي. ډېر زده کوونکي برخه

اخلي.

۵. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- زده کوونکي د متن د لوستلو مشق کوي.

- زده کوونکي د گرانو او نا آشنا کلمو د ليکلو مشق کوي.

دوهمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- بنوونکی دا کلمې (غوماشه، ناروغي) پر توره تخته ليکي.

- زده کوونکي را په زړه کوي چې غوماشه ناروغي څنگه خپروي.

۲. پر متن کار کول :

- زده کوونکي ټول متن برخه برخه لولي.
- زده کوونکي د متن مطلب وایي او تبصرې ورباندې کوي.
- ښوونکی په پوښتنه پوښتنه د یوه بحث لارښوونه کوي؛ مثلاً:

- غوماشه ناروغي څنگه خپروي؟
- غوماشه کومه ناروغي خپروي؟
- د ملاریا په باره کې څه معلومات لرئ؟

۳. ښوونکی دا پوښتنه پر توره تخته لیکي :

- موږ له غوماشو څخه ځانونه څنگه ساتلای شي؟
- زده کوونکي د متن او خپلو معلوماتو او تجربو له مخې چې څومره ځوابونه ویلای شي، وایي یې. (یو زده کوونکی، یو ځواب).

- ښوونکی زده کوونکي پوهوي چې ډي، ډي، ټي او نور مکروب وژونکي درمل د انسانانو له پاره هم خطرناک دي. کوبښن دې وشي چې لږ استعمال شي. د ځان ساتلو له پاره ښه دا ده چې له نورو لارو چارو څخه کار واخیستل شي؛ مثلاً: د خوړو پټ ساتل، د ناپاکو اوبو د نالیو وړاندول، د خوسا ښډونو وچول، له کورونو څخه لرې د خخلو غورځول او ښخول او....

۴. په ټولګي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- ښوونکی پر توره تخته [غت، وڅوري، مچ، اخلي، شیان، هلته] لیکي. زده کوونکي یې کتابچو ته نقلوي او د هغو له لومړیو توریو څخه یوه کلمه جوړوي او لیکي یې: غوماشه.
- د څنګ له ملګري سره د تصویرونو په باره کې خبرې کول.

۱. تکرار :

- زده کوونکي تول متن دوه خله برخه برخه لولي.

- زده کوونکي هغه کلمه لولي چې د بېلابېلو کلمو له لومړيو توريو څخه يې جوړه کړې ده.

۲. د غوماشي په باره کې د يوه معلوماتي متن ليکل :

- ښوونکی وايي چې تاسو به اوس د غوماشي په باره کې داسې يو متن ليکن چې د هر چا له پاره يې معلومات ضروري وي.

- زده کوونکي جملې وايي. ښوونکی ځنې منلې جملې پر توره تخته ليکي :

غوماشه خطرناک شی دی. خلک چيچي. وينه يې ځښي.
ځکه خو يې مکروب د خلکو په وينه کې گډېږي. په دې
توگه ډېر خلک د غوماشو له کبله ناروغه کېږي. په کار دي
چې موږ ځانونه او شاوخوا له غوماشو څخه وساتو.

- زده کوونکي پاسنی متن لولي او وعده کوي چې دوی به دغه معلومات له ټولو تفصيلاتو سره د خپلو کورنيو خلکو ته رسوي.

- زده کوونکي پاسنی متن په ښه خط په کتابچو کې ليکي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د متن د ليکلو مشق کوي.

- د څنگ له ملگري سره د تورې تختې د متن په باره کې خبرې کوي.

اوولسم واحد

د کتاب مخونه : ۳۲ - ۳۳
عنوان : امام حسن (ع) او غلام
د درسونو شمېر : ۶

هدفونه: زده کوونکي باید :

- متن ولوستلای او گرانې کلمې يې معنا کړای شي.
- دکیسې په باره کې سوالونو ته ځوابونه وویلای او دغلام د ژوند پر حالاتو بحث وکولای شي.
- د کیسې د دوو کرکټرونو (خبرو) مقایسه وکړای شي.
- کیسې ته د دوام ورکولو له پاره یو ډيالوگ عملاً وښودلای شي.
- د پخواني غلام د اوسني ژوند په باره کې ځینې فرضي جملې ولیکلای شي.
- پر امام حسن علیه السلام باندې د غلام د سلوک اغېز وویلای شي.

مواد : درسي کتابونه ، توره تخته ، سلېټونه / کتابچې

د تدریس طریقه :

لومړۍ درسي څاکه

۱. د تصویرونو مطالعه کول :

- ښوونکی د ۳۳ مخ د تصویر په باره کې د یوه بحث لارښوونه کوي. بحث به پر دې ټکو کېږي: خرما، د خرماوو بڼ، سړی، سپی.
- ښوونکی د کیسې عنوان (امام حسن علیه السلام او غلام) پر توره تخته لیکي.
- زده کوونکي عنوان لولي. پر بېلابېلو کلمو او معنا يې بحث کوي. په کیسه کې دا خبره مهمه ده چې زده کوونکي د [غلام] او [غلامی] په کلمو ځانونه سم وپوهوي.

۲. د کیسې لوستل :

- ښوونکی په داسې حال کې چې زده کوونکو خپل کتابونه تړلي وي ، کیسه په سمه لهجه او ترتیب سره لولي.

- زده کوونکي په کیسه تبصرې کوي. پوښتنې کوي. د کیسې په باره کې چې یې څه خوښ وي ، هغه وايي.

- ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې یوڅو مشکلي او نا آشنا کلمې ولولي او په معنا یې ځانونه وپوهوي ؛ مثلاً: غلام ، ښ ، چغی.

- زده کوونکي د ۳۲ مخ متن د دریم پاراگراف تر پایه پورې ، په پټه خوله ، لولي.

- بېل بېل زده کوونکی د متن یوه یوه برخه څو ځله لولي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشق :

- د ۳۲ مخ د دریم پاراگراف تر پایه پورې د متن د لوستلو مشق کول.

دوهمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- ښوونکی [امام حسن علیه السلام] پر توره تخته لیکي. زده کوونکي یې لولي او چې په دې باره کې څه ور په یادېږي ، هغه وايي.

- د متن له ورومې برخې څخه د یو څو نورو کلمو په وسیله ؛ لکه : [غلام ، ښ ، خرما ، سپی ، سوالگر] پورتنۍ مرحلې ته دوام ورکوي.

- زده کوونکي د کیسې ورومې برخه لولي.

۲. ښوونکی د کیسې د ورومې برخې په ارتباط پوښتنې کوي ؛ مثلاً :

• امام حسن علیه السلام څوک و؟

• هغه په بڼ کې څوک ولید؟

• غلام څه کول؟

• د غلام سلوک پر امام ولې تاثیر وکړ؟

۳. د کیسې په ورومې برخه کې د امام حسن علیه السلام او غلام د کردارونو (نقشونو) مقایسه کول.

- ښوونکی پر توره تخته دوه ستونه جوړوي او د [امام حسن علیه السلام] او د [غلام] کلمې د ستونونو د پاسه لیکي. (لاندې وگورئ)

- زده کوونکي چې له کیسې څخه د دې خلکو په باره کې څه زده کړي دي، هغه وايي.

- ښوونکی د منلو وړ جملې په مناسبو ستونونو کې لیکي.

غلام	امام حسن علیه السلام
- هغه غریب دی.	- هغه یو مشهور شخصیت دی.
- له هغه سره ږږې ده.	- هغه د حضرت علي رضی الله عنه زوی دی.
- هغه خپله ږږې له سپي سره نیموي.	- هغه د حضرت محمد صلی الله علیه وسلم لمسی دی.
	- هغه یوه بڼ ته ورغی.
	- هغه د غلام په ځواب خوشال شو.

- زده کوونکي دا جملې له تورې تختې څخه کتابچو ته نقلوي.

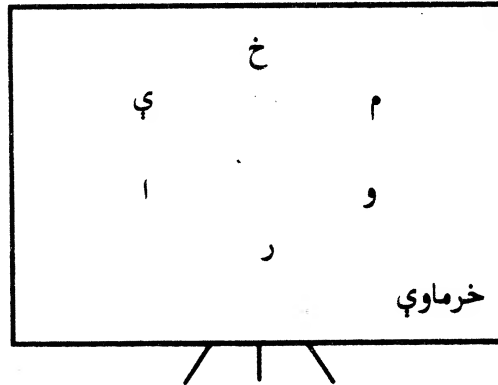
۴. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کاږ له پاره اضافي مشقونه :

- د متن د ورومېو درې وو پاراگرافونو د لوستلو مشق کول.

- د جملو د لیکلو مشق کول.

۱. تکرار :

- ښوونکی د [خرماوو] د کلمې توري جلا جلا او گډوډ پر توره تخته لیکي.
- زده کوونکي فکر کوي او د تورې تختې په لاندېنۍ برخه کې یې د کلمې په بڼه لیکي.

- ښوونکی تخته پاکوي او پر نورو کلمو باندې، لکه: امام، بن، غلام، ... همدغه ډول مشق کوي.

- زده کوونکو ته چې د دې کلمو په باره کې څه معلوم وي، هغه را په زړه کوي.

۲. د متن د پاتې برخې لوستل :

- ښوونکی نا آشنا یا مشکلي کلمې يوه په بلې پسې پر توره تخته لیکي، مثلاً: قیمت، اجر،

وقف، انعام، مالک. زده کوونکي یې لولي. زده کوونکي / ښوونکی یې تشریح کوي.

- زده کوونکي متن په پټه خوله لولي.

- زده کوونکو چې څه لوستلي، هغه وايي.

- ښوونکی پوښتنې کوي، مثلاً:

• له باغ څخه تر ټلو دمخه امام حسن علیه السلام غلام ته څه وویل؟

• غلام په بن څه وکړل؟

• امام حسن علیه السلام دا هرڅه غلام ته ولې ورکړل؟

• تاسو څه فکر کوئ چې غلام په آخر کې څه حس کړل؟

- بېل بېل زده کوونکي د متن یوه یوه برخه لولي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې یا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د ټول متن د لوستلو مشق کول.

- د مشکلو / نا آشنا کلمو د لیکلو مشق کول.

څلورمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي متن څو ځله یوه یوه برخه ټولگي ته لولي.

۲. دکیسې په پاتې برخه کې د دوو کرکټرونو مقایسه کول.

- ښوونکی پر توره تخته دوه کټارونه جوړوي او د [امام حسن علیه السلام] او د [غلام] کلمې

د کټارونو د پاسه لیکي. (لاندې وگورئ!).

- زده کوونکي چې د کیسې په ورومۍ برخه کې د دې دوو کرکټرونو په باره کې څه لیکلي

دي، هغه له کټایچو څخه لولي.

- زده کوونکي چې د کیسې له پاتې برخې څخه د دې دوو کرکټرونو په باره کې څه لیکلای

شي، هغه وایي.

- زده کوونکي / ښوونکی د منلو وړ جملې (خبرې) په مناسبو کټارونو کې لیکي.

غلام	امام حسن علیه السلام
- دی ازادېږي.	- دی د غلام د آزادولو قیمت ادا کوي.
- دی د بن څښتن کېږي.	- دی بن په بیه اخلي.
- دی د امام د مهرباني مننه کوي.	- دی بن غلام ته د انعام په ډول ورکوي.
- دی د خدای تعالی شکر ادا کوي.	
- دی دغه بن د خدای تعالی په نامه	
وقف کوي.	

- زده کوونکي جملې کتابچو ته نقلوي.

۳. په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د متن د لوستلو مشق کول.

- د بلې ورځې د املا له پاره د غلام په باره کې د جملو دليکلو مشق کول.

پنځمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- د غلام په باره کې د هغو جملو املا ليکل چې تېره ورځ يې مشق شوی دی.

- په معموله طريقه يې کتل او اصلاح کول.

۲. کيسې ته د دوام ورکولو پر امکاناتو باندې کار کول.

- ښوونکي لاندېنۍ جملې پر توره تخته ليکي :

"امام حسن عليه السلام ولاړ. آزاد شوی سړی کښېناست. فکر يې کاوه چې څومره خوشاله

دی. ناڅاپه يې د خپل يوه دوست آواز واورېد چې پر ده يې سلام واچاوه.

- زده کوونکي جملې لولي.

- دا چې دواړه دوستان اوس يو بل ته څه ويلای شي، ښوونکي په دې باره کې په پوښتنه

پوښتنه د يوه بحث لارښوونه کوي، مثلاً: "له غلام سره څه وشول؟ هغه اوس په ښځه کوي؟"

- زده کوونکي ښايي د ديالوگ (خبرو اترو) په جريان کې ووايي:

دوست: ته ډېر خوشاله يې، څه خبره دی؟

آزاد سړی: زه اوس يو آزاد انسان يم.

دوست: رښتيا؟

آزاد سړی: هو، امام حسن عليه السلام. ...

۲. پر متن کار کول :

- زده کوونکي د درسي کتاب د ۳ مخ متن په پټه خوله لولي.

- زده کوونکو چې څه لوستلي ، هغه وايي.

- زده کوونکي متن څو ځله تولگي ته لولي.

۳. په تولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره اضافي مشقونه :

- د تورې تختې کلمې او د هغو معناگانې لوستل.

- د تورې تختې کلمې سره له معناگانو کتابچو ته نقلول.

دوهمه درسي خاکه

۱. تکرار :

- زده کوونکي لوستل شوی متن تولگي ته لولي.

۲. د متن په باره کې پوښتنې ځوابول :

- ښوونکی پوښتنې کوي ، مثلاً :

● ماشومان څه حقونه لري؟

● که یوه ماشوم ته څه ستونزه پېښه شي ، څه به کوي؟

● له ماشوم سره مور ، پلار او کورنۍ ولې خوشاله وي ؟ ...

- زده کوونکي په نوبت سره پوښتنې ځوابوي. ښوونکی مرسته کوي.

۳. د ماشوم د حقونو په باره کې لیکل :

- ښوونکی یو عنوان مثلاً [د ماشوم حقونه] پر توره تخته لیکي.

- زده کوونکي عنوان لولي او په نوبت سره د ماشوم حقونه بیانوي. ښوونکی یې د منلو وړ

ټکي پر توره تخته لیکي.

په ټولگي کې د پټې خولې د کار کولو مطلب دا دی چې د ضرورت په وخت کې ښوونکي له زده کوونکو سره مرسته کوي او یا دې زده کوونکي په خپلو منځونو کې یو له بل سره مرسته وکړي.

د ځینو درسونو په ځای کې د تورې تختې رسمونه ورکړای شوي دي. معنا یې دا ده چې پر توره تخته دې کار وشي. نه دا چې ښوونکي دې هم په همدغه طریقه پر توره تخته لیکل وکړي. پر توره تخته لیکل د تدریس د جریان له مخې عملي کېږي. په درسي ځای کې د تختې چوکاټ په عام طور سره دا څرگندوي چې د تورې تختې کار به په خپل خپل ځای کې ورو ورو کېږي. ښوونکي دې په پام کې ولري چې د تورې تختې متنونه په قدمونو کې جوړ شوي دي. که ممکن وي نو په کار دي چې په زده کوونکو هم پر توره تخته لیکل وکړي. خط دې روښانه، ښکلی او صحیح وي.

د ښوونکي د دې لارښود مطلب دا دی چې د تدریس او زده کړې مرکز دې ماشوم وي. له همدې امله د درسونو ځای تر وږه وږه څه بیانوي چې ماشومان یې باید وکړي. د ښوونکي د فعال گډون له پاره لازم دي چې د کار په وخت کې له لارښود څخه سمه گټه واخلي.

د تدریس اضافي طریقي :

لوستل

الف - د تشریحي متنونو لوستل :

زده کوونکي دې متنونه په خپله ولولي. په ښوونکي پسې یې دې نه تکراروي. که څه هم په شروع کې یوڅه وخت غواړي خو په خپلو لوستلو (آزادانه لوستلو) سره به د زده کوونکو لوستل ورو ورو اصلاح کېږي او بیا به پرې لږ وخت لگېږي. دا ډول لوستل یا معنا لوستلو ته وده ورکوي. په دې توگه به ماشومان نه یوازې کلمي لوستلای شي، بلکې د متنونو په معنا به هم پوهېږي.

ب - د یوې کیسې یا د یوه نظم لوستل :

په یوه نظم یا یوه کیسه دې په مجموعي ډول ځان پوه کړای شي. له دې کبله چې ماشومان تر اوسه د متن په لوستلو کې مشکلات لري او په ښه شان لوستل زیات وخت غواړي نو د زده کوونکو کتابونه دې تېرلي وي. د اورېدلو له پاره دې ښوونکی لومړي ټولګي ته کیسه یا نظم ولولي. بیا دې زده کوونکو ته د تبصرې او سوالونو کولو له پاره وخت ورکړي. پر ټول نظم یا کیسه تر بحث کولو وروسته دې زده کوونکي هغه په خپله ولولي، گرانو کلمو ته دې اشاره وکړي او داسې نور.

له نویو او گرانو کلمو سره مخامخ کېدل :

د درسي کتاب په هر مخ کې به داسې کلمې او اصطلاحات وي چې یو شمېر زده کوونکي به له هغوی سره آشنایي نه لري. نو زده کوونکي د داسې کلمو په لوستلو کې مرستې ته اړتیا لري. ښوونکی باید زده کوونکي وهڅوي چې دغه شان کلمې په گوته کړي. بیا دې ښوونکی هغه کلمې پر توره ډره واضح ولیکي او له زده کوونکو څخه دې وغواړي چې دا کلمې ولولي او معنا یې کړي. که زده کوونکو دا کار ونه کړای شو نو ښوونکی دې په خپله هغه په صحیح توګه ولولي او معنا او مفهوم یې دې تشریح کړي.

ټولګي ته د یوه متن لوستل :

په عمومي توګه دې زیاتو زده کوونکو ته د لوستلو نوبت ورکړای شي. ورومې دې ښو لوستونکو ته او بیا دې هغو ته موقع ورکړای شي چې په لوستلو کې مشکلات لري. ښوونکی باید باوري شي چې جملې په روان او فصیح ډول لوستلې شوې دي. که جملې په صحیحه لهجه او آواز ونه لوستلې شي نو په معنا او مفهوم به یې څوک پوه نه شي.

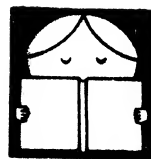
د ښوونکي لارښود

د دریم ټولګي پښتو

بیفیر

د افغان مهاجرو له پاره اساسي زده کړي

د ښوونکي لارښود د درېم ټولگي پښتو

بېفیر

د افغان مهاجرو له پاره اساسي زده کړې

Title of the Book:

Teacher's Guide

Pashto, Grade III

(Revised Version)

Editorial Board:

Nurul Habib Nisar

Mohammad Nasim Qasimi

Mir Abdul Malik Hashemi

Composer:

Waheedullah Wardag

Publisher:

GTZ-BEFARe

Production & Publication Section

No. of Copies: 500

Edition :

December 2002

د کتاب نوم :

د ښوونکي لارښود

د دریم ټولګي پښتو

(تجدید نظر شوې نسخه)

کتونکي ډله :

نورالحبيب نثار

محمد نسیم قسیمي

میر عبدالملک هاشمي

کمپوزر :

وحیدالله وردګ

خپروونکي:

جی. تی. زید. - بیفیر

د تالیف او خپرونو څانګه

تیراژ : ۵۰۰

چاپ : جدي ۱۳۸۱

پېژندگلوې

د درېم ټولگي د ښوونکي لارښود مقصد:

دا د ښوونکي لارښود له ښوونکي سره مرسته کوي چې پښتو درسي کتاب په خوندوره توګه تدریس کړي.

ټاکید شوی چې د ژبې څلورګوني مهارتونه (اورېدل، غږېدل، لوستل او لیکل) او همدا راز پر موضوع باندې بحث کول، د ژبې قواعد (ګرامر) د ساده مضمونونو لیکل او ښه لیکل په زده کړه کې په نظر کې ونیول شي.

د ښوونکي د لارښود ترتیب او تدوین ؟

په لارښود کې متنونه په درسي واحدونو وېشل شوي دي چې اجزا یې یو په بل پسې موضوعګانې تعقیبوي. هر واحد د درسي کتاب له یوې خاصې موضوع سره اړیکې لري. واحدونه. نظم وي که کیسه یا تشریحي متن، د متن له اوږدوالي سره سر و کار نه لري.

د ښوونکي په لارښود کې د هر یوه واحد له پاره د معلوماتو ترتیب یو شان دی. خو یوازې د واحد اوږدوالی بدلېږي. څنګه چې د زده کوونکو په کتاب کې د متنونو اوږدوالی او خاصیت بېل دی، دغسې د ښوونکي په لارښود کې هم د درسونو شمېر مختلف دی. د هر درسي واحد متن په لارښود کې راغلی او د لوستلو له پاره یې بېل بېل درسونه ټاکل شوي دي.

هدفونه :

هدفونه رابښيي چې زده کوونکي باید په اړونده درس کې څه زده کړي او د درسي واحد تر بشپړولو وروسته یې باید کوم مهارتونه وده وکړي او کوم کارونه سرته ورسولای شي. په هدفونو

کې نه يوازې د متن پر شفاهې زده کړه تاکيد شوی بلکهې د کلمو د لوستلو، د عبارتونو د ليکلو او داسې نورو مهارتونو په باره کې هم معلومات څرگند شوي دي.

درسي مواد :

په درسي موادو کې په عمومي توگه يوازې د درسي کتاب، تورې تختې، کتابچو او سلبتونو ذکر شوی دی. په ځينو حالتونو کې اضافي مواد هم تجويز شوي دي. ښوونکي دې په خپله فکر وکړي چې د دې درسي واحد له پاره نورو کومو موادو ته اړتيا ده؛ مثلاً: يو بل کتاب، تصويرونه، چارټونه، کارډونه او داسې نور.

د تدريس طريقه :

د تدريس په طريقه کې د تجويز شويو درسونو ځاکې هم شاملې دي. دا ځاکې د لارښود ضروري برخې دي. دا به ښوونکي ته د ورځني تدريس، د مقصدونو د ټاکلو او د هر درس له پاره د مختلفو مشقونو د سپارښتنو په باره کې لارښوونه وکړي. دا په حقيقت کې د درسونو د تيارولو او د لوستلو او فکر کولو له پاره لږ مواد دي. هر هغه ښوونکی چې د تدريس مسؤليت لري کولای شي چې له دې لارښوونو څخه په استفادې سره د خپلو تجربو په رڼا کې ورځنی درس په منظمه او ښه توگه ترتيب او عملي کړي.

دا ځاکې • تدريس د ټاکلو مقاصدو په ارتباط داسې سپارښتنې کوي چې ماشومان د زړه کړې په جريان کې مشغول وساتلای شي. که په دې طريقه کار وشي نو ښوونکي ته به د درس ترتيبول اسان شي. ښوونکي ته اجازه ده چې د درسونو ځاکې دخپل ټولگي له خاصې وضعې سره سمې برابرې کړي.

د ښوونکي د لارښود د استعمال طريقه :

الف - د درسي واحد تيارول :

ښوونکی دې ورومې د درسي کتاب متن او بيا په لارښود کې په گوته شوي هدفونه ولولي. دا قدم به ښوونکی په دې ښه وپوهوي چې هغه د څه شي درس ورکوي او ولې يې ورکوي. هرڅه چې تدريس کوئ، هغه يو دليل لري. تاسو ته بايد خپل هدف، د نصاب جوړوونکو هدف او د کتاب دليکونکي هدف څرگند وي. که تاسو خبر نه وئ چې ولې د يوه شي تدريس کوئ نو تاسو به باوري نه وئ چې څنگه درس ورځړئ. او چې تاسو په خپله د يوې موضوع په باره کې باوري نه وئ نو له زده کوونکو څخه به څنگه د هغې موضوع د زده کړې هيله ولرئ.

ب - د تجويز شويو درسونو له څاكو (تعقيبې درسونو) سره كار كول :

د درسونو څاكي په داسې طريقه جوړې شوې دي چې ښوونکی له پرله پسې درسونو څخه هر ورځ د يوه درس ورکوي. هر درس مختلف قدمونه او فعاليتونه لري. بې د هر واحد له ورومې درس څخه چې د زده کوونکو له پاره د موضوع مقدمه ده، نور هر درس په ځينې تکراري مشقونو پيل کېږي. دا تکراري مشقونه د ښوونې او زده کړې تسلسل تقويه کوي. د درس منځنۍ برخه يعنې د ورځې موضوع همېشه نوي وظيفې لري چې بيا په وړو وړو قدمونو وېشل کېږي. د هر درس په پای کې [په ټولگي کې د پټې خولې يا کورني کار له پاره د اضافي مشقونو] مشوره ورکول کېږي. د هر درس د تدريس په وخت کې ښوونکی په خپله دا فيصله کوي چې دا اضافي مشقونه د ټولگي او زده کوونکو د اصلي حالت په نظر کې نيولو سره څنگه استعمال کړي. کله چې په ټولگي کې د دې مشقونو له پاره پوره وخت نه وي نو دا په کور کې هم کېدای شي. کله کله ښوونکی يو يا بل مشق پرېښودلای شي. کله کله هغه دا فيصله هم کولای شي چې دا مشقونه د يوه ځانگړي درس په توگه ورکړي. په هر حالت کې ښوونکی بايد باور ولري چې هغه د زده کوونکو د کارونو او مشقونو د چک کولو، اصلاح کولو او ورسره مرستې کولو او د هغوی د رهنمايي کولو پوره مکلفيت لري. د تربيتي او عملي دليلونو له مخې په کار دي چې په خپله زده کوونکي يو له بل سره په مرسته کولو او له انډيوال يا يوه گاونډي سره په کار کولو مشغول وساتلای شي.